

REPUBLIC OF MOLDOVA

REPUBLICA MOLDOVA

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
AGENCY

**CONSOLIDAREA CADRULUI INSTITUȚIONAL
ÎN SECTORUL DE APĂ ȘI SANITAȚIE
ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

**REVIZUIREA ȘI DEZVOLTAREA ACTELOR LEGISLATIVE ȘI NORMATIVE ÎN SECTORUL
ALIMENTARII CU APĂ ȘI CANALIZARE**

- DOMENIUL APELOR REZIDUALE-

Livrabil #2

**Consolidarea cadrului legislativ în sectorul apelor uzate în ceea ce privește
instrumentul economic "Poluatorul plătește"**

27 iunie 2019

ECOPSIS

Place de l'Hôtel-de-Ville 5
P.O. Box 152
1096 Cully
Switzerland

Contact: Mr. Derko Kopitopoulos
Phone: + 41 21 637 37 72
Fax: + 41 21 637 37 58
E-mail: dk@ecopsis.com
Website: www.ecopsis.com

Versiune	Data	Denumire raport	Beneficiar
Draft #1	24.10.2018	Consolidarea cadrului legislativ în sectorul apelor uzate în ceea ce privește instrumentul economic ”Poluatorul plătește”	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (Ms. Nadejda CHILARU)
Draft #2	10.12.2018	Consolidarea cadrului legislativ în sectorul apelor uzate în ceea ce privește instrumentul economic ”Poluatorul plătește”	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (Ms. Nadejda CHILARU)
Draft #3	31.01.2019	Consolidarea cadrului legislativ în sectorul apelor uzate în ceea ce privește instrumentul economic ”Poluatorul plătește	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Draft #4	04.03.2019	Consolidarea cadrului legislativ în sectorul apelor uzate în ceea ce privește instrumentul economic ”Poluatorul plătește	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Draft #5	29.05.2019	Consolidarea cadrului legislativ în sectorul apelor uzate în ceea ce privește instrumentul economic ”Poluatorul plătește	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Final	27.06.2019	Consolidarea cadrului legislativ în sectorul apelor uzate în ceea ce privește instrumentul economic ”Poluatorul plătește	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

CUPRINS

<i>Cuprins</i>	<i>iii</i>
<i>Lista Tabele</i>	<i>iv</i>
<i>Lista Anexe</i>	<i>iv</i>
<i>Abrevieri și Acronime</i>	<i>v</i>
1 INTRODUCERE	6
1.1 Context.....	6
1.2 Obiectivul raportului.....	7
2 CADRUL LEGISLATIV EXISTENT AL REPUBLICII MOLDOVA ÎN SECTORUL APELOR UZATE /.....	7
2.1 Descrierea succintă a legislației Republicii Moldova în domeniul apelor uzate..	7
2.2 Probleme/lacune identificate în cadrul legislative actual în sectorul apelor uzate	14
2.2.1 Aplicarea principiilor ”utilizatorul plătește” și ”poluatorul plătește” pentru deversarea apelor uzate	14
3 ANALIZA DE OPȚIUNI PRIVIND METODOLOGIA DE CALCUL A PLĂȚILOR SUPLIMENTARE ÎN CAZUL DEVERSĂRILOR DE APĂ CU DEPĂȘIREA VALORILE ADMISIBILE ÎN SISTEMUL PUBLIC DE CANALIZARE	21
3.1 Descrierea opțiunilor pentru determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare cu depășirea valorilor admisibile	24
3.1.1 Opțiunea 1 Determinarea plăților suplimentare cu aplicarea metodologiei utilizată în România	24
3.1.2 Opțiunea 2 – determinarea plăților suplimentare aplicând aceeași metodologie cu cea prevăzută de Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului și secțiunea 2 a cap. II din anexa 3 la Ordinul nr. 15/22.01.2019 (similar cu abordarea din România).....	31
3.1.3 Opțiunea 3 – determinarea plăților suplimentare conform metodologiei de calcul recomandată de reprezentanții SC APA CANAL CHISINAU SA	37
3.2 Analiza opțiunilor	44
3.3 Recomandarea metodologiei a fi aplicată pentru calculul plăților suplimentare în cazul apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare cu depășirea normelor admise	48
4 ÎMBUNĂTĂȚIREA CADRULUI LEGAL AL MANAGEMENTULUI APELOR UZATE INDUSTRIALE DIN MOLDOVA.....	55
5 IMPACTUL MODIFĂRILOR ȘI COMPLETĂRILOR ADUSE CADRULUI LEGISLATIV EXISTENT.....	77

LISTA TABELE

Tabel 2-1 Acte normative în sectorul apelor uzate în Republica Moldova	8
Tabel 2: Determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare peste normele admise - conform metodologiei de calcul din România	29
Tabel 3: Determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare peste normele admise - conform metodologiei de calcul din Republica Moldova	35
Tabel 4: Determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare peste normele admise - conform metodologiei de calcul propusă de SC APA CANAL Chisinau SA	40
Tabel 5: Determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare peste normele admise - conform metodologiei de calcul propusă	53

LISTA ANEXE

Anexa 1 Fișă de fundamentare

Anexa 2 Fisier excel – studiu de caz calcul plăți suplimentare

ABREVIERI ȘI ACRONIME

APL	Administrație Publică Locală
ANAR	Administrația Națională „Apele Române”
CMA	Concentrații maxim admisibile
CVA	Cost real de descărcare
DLA	Descărcări limită admisibile
IPM	Inspectoratul pentru Protecția Mediului
SEAU	Stație de epurare ape uzate
SPGE	Compania Publica pentru Managementul Apelor (Franta)

1 INTRODUCERE

1.1 Context

Prezentul raport ”*Consolidarea cadrului legislativ în sectorul apelor uzate în ceea ce privește instrumentul economic Poluatorul Plătește*”, reprezintă livrabilul nr.2 din cadrul contractului ”*Revizuirea și elaborarea cadrului legislativ și normativ în sectorul apelor uzate*”.

În livrabilul 1 ”*Situația actuală a cadrului legislativ al apelor reziduale și nămolurilor din Republica Moldova – studiu de caz România, Franța și Belgia*” s-au identificat lacunele și principalele probleme existente în actele de reglementare în vigoare în Republica Moldova în ceea ce privește gestionarea apelor uzate și aplicarea principiului poluatorul plătește.

Astfel, în primele versiuni ale raportului s-au făcut recomandări privind revizuirea, modificarea, completarea și/sau substituirea unor norme juridice din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Legea 303/2013), Legea nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului (Legea 1540-XIII/1998), Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2009 și Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisarii de apă pentru localitățile urbane și rurale (H.G. 950/2013).

După transmiterea raportului 1, consultantul a intrat în posesia proiectului pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, publicat pe site-ul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) și Analiza preliminară a Impactului de Reglementare a proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Din analiza documentului s-a observat ca o parte din recomandările proiectului sunt în prezent incluse și în proiectul de modificare al Legii 303/2013. Propunerile de modificare a Legii nr. 303/2013 au fost analizate, și în funcție de caz, în versiunile 2 și 3 ale raportului s-au propus recomandări pentru completarea/revizuirea acestora.

În data de 13 februarie 2019, MADRM a transmis echipei de proiect forma finală a Legii nr. 322 din 30.11.2018 pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, iar în data de 08 martie 2019 acest act normativ a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 86-92.

Astfel, versiunea 4 a prezentului raport ține cont pe de o parte de prevederile Legii nr. 303/2013, cu ultimele modificări efectuate prin Legea 322/2018, precum și de concluziile întâlnirilor purtate cu reprezentanții MADRM și a reprezentanților grupului de lucru, instituit prin Ordinul nr. 13 din 26.01.2018, la indicația Prim-ministrului nr. 37.04.6650 din 29.08.2017, pentru

elaborarea proiectului Hotărîrii Guvernului de modificare și completare a Hotărîrii Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013, organizate în perioada 11-13 Februarie 2019.

1.2 Obiectivul raportului

În conformitate cu prevederile Caietului de Sarcini și a Raportului de început, obiectivul raportului îl reprezintă revizuirea cadrului legislativ și normativ privind descărcarea apelor uzate industriale, cu accent pe :

- Revizuirea modului de implementare a principiului „poluatorul plătește”;
- Monitorizarea descărcărilor de ape uzate industriale.

Ca urmare, evaluarea cadrului legislativ și normativ privind deversarea apelor industriale uzate în Republica Moldova s-a axat pe analiza Legii nr. 1515 – XII din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător, a Legii nr.272 din 23.12.2011 apelor, a Legii nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, a Legii nr. 1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului, a Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2009, a Hotărîrii Guvernului nr. 950/25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisurări de apă pentru localitățile urbane și rurale, a Ordinului Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15 din 22.01.2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor.

2 CADRUL LEGISLATIV EXISTENT AL REPUBLICII MOLDOVA ÎN SECTORUL APELOR UZATE /

2.1 Descrierea succintă a legislației Republicii Moldova în domeniul apelor uzate

Legislația Republicii Moldova în domeniul gospodăriei apelor, inclusiv a apelor uzate, trece printr-o perioadă de tranziție având ca scop armonizarea cu Directivele Uniunii Europene, în temeiul prevederilor art. 91, cap.16 - Mediul înconjurător, din Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112 din 02.07.2014.

Potrivit Acordului, Republica Moldova realizează apropierea legislației sale naționale de actele normative ale UE și de instrumentele internaționale menționate în anexa XI la acest acord, în conformitate cu dispozițiile din anexa respectivă, precum și în conformitate cu prevederile HG nr. 1171 din 28 noiembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene și HG Nr. 1472 din 30 decembrie 2016 “Cu privire la implementarea Planului National de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeana în perioada 2017-2019”.

În Republica Moldova au fost adoptate o serie de acte normative, în vigoare, care reglementează parțial raporturile juridice în domeniul apelor uzate, prezentate în tabelul de mai jos.

Tabel 2-1 Acte normative în sectorul apelor uzate în Republica Moldova

Data publicării	Numărul, data adoptării și denumirea actului normativ	Conținut
LEGI ORGANICE		
01.10.1993	Legea nr. 1515-XII din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător	Stabilește cadrul legal de protecție a tuturor resurselor de apă și ecosistemelor acvatice, interzice evacuarea apelor uzate ne-epurate, obligă agenții economici să asigure preepurarea apelor uzate deversate în rețelele de canalizare ale localităților, la nivelul standardelor.
07.02.2003	Legea nr. 1402-XV din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală	Stabilește cadrul juridic unitar privind înființarea și organizarea serviciilor publice de gospodărie comunală în unitățile administrativ-teritoriale, inclusiv monitorizarea și controlul funcționării lor. Prevede atribuțiile și responsabilitățile autorităților administrației publice locale și organizarea și funcționarea serviciilor publice de gospodărie comunală.
16.01.2009 (în vigoare din 31.05.2009)	Cod contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008	Capitolele IX și X din cod prevăd un șir de norme juridice, potrivit cărora persoanele vinovate de săvârșirea unor contravenții în domeniul protecției mediului și gospodăriei comunale duc răspundere contravențională, fiind stabilite și sancțiunile corespunzătoare pentru încălcarea legislației în domeniul apelor, serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare.
26.04.2012 (în vigoare din 26.10.2013)	Legea apelor nr. 272 din 23.12.2011	Crează cadrul legal necesar gestionării, protecției și folosinței apelor. Au fost stabilite principiile de gestionare a resurselor de apă, printre care și principiul “poluatorul plătește”.
14.03.2014 (în vigoare din 14.09.2014)	Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de	Reglementează activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, modalitatea de determinare și aprobare a tarifelor reglementate la serviciul public de

Data publicării	Numărul, data adoptării și denumirea actului normativ	Conținut
	alimentare cu apă și de canalizare	alimentare cu apă și de canalizare. Legea stabilește competențele autorităților publice centrale și locale în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, autoritățile publice centrale de reglementare, precum și drepturile și obligațiile consumatorilor și ale operatorilor serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în localități, alte prevederi ce țin de funcționarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. De asemenea acest act legislativ determină tipurile de plăți pentru avacuarea apelor uzate în sistemul de canalizare public cu depășirea valorilor admisibile ale indicatorilor de calitate (CMA), care urmează să fie încasate de operator.
04.07.2014 (în vigoare din 04.01.2015)	Legea nr. 86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului	Stabilește procedurile și modalitățile aplicate în procesul de evaluare a impactului asupra mediului al unor proiecte publice și private sau al unor genuri de activitate planificate care pot avea un impact semnificativ asupra mediului din Republica Moldova sau din alte state, principiile care stau la baza evaluării impactului asupra mediului, inclusiv principiul „poluatorul plătește”, potrivit căruia inițiatorul activității planificate suportă cheltuielile legate de evaluarea impactului asupra mediului și de minimizarea impactului negativ asupra mediului al activității planificate.
LEGI ORDINARE		
18.06.1998	Legea nr. 1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului	Reglementează normativele, modul de stabilire și de calcul ale plății pentru poluarea mediului, inclusiv a plății pentru deversările de poluanți cu ape reziduale în obiective acvatice (emisari) și sisteme de canalizare, care se percepe în bugetul de stat (public) de la persoanele fizice și juridice ce desfășoară activitate de întreprinzător, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare ale

Data publicării	Numărul, data adoptării și denumirea actului normativ	Conținut
		acestora, a căror activitate economică este generatoare de poluanți. Acest act normativ prevede încasarea plății atât de la subiecții ce admit deversări de poluanți în limitele normativelor stabilite, cât și pentru deversări de poluanți cu depășirea normativelor stabilite. Normativele și modul de calcul ale plăților expuse mai sus sunt prezentate în anexele 5 și 6 din această lege.
08.08.1996	Legea nr. 851-XIII din 29.05.1996 privind expertiza ecologică	Legea în cauză stabilește scopurile, sarcinile, principiile de bază ale expertizei ecologice, activitățile supuse în mod obligatoriu expertizei ecologice de stat, modul de organizare a expertizei ecologice, taxele pentru efectuarea expertizei ecologice de stat.
<u>ACTE NORMATIVE SUBORDONATE LEGILOR – HOTĂRÎRILE GUVERNULUI</u>		
06.12.2013	Hotărîrea Guvernului nr.950 din 25.11.2013 <u>pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisarii de apă pentru localitățile urbane și rurale</u>	Stabilește domeniul de aplicare, principalii parametri/indicatori de calitate care trebuie să caracterizeze apele industriale uzate la evacuarea în rețelele de canalizare ale localităților, metodologia de calcul a CMA ale substanțelor poluante în apele uzate evacuate în sistemul de canalizare al localității, valorile-limită de încărcare cu poluanți a apelor uzate industriale urbane evacuate în corpurile de apă, condițiile de evacuare a apelor uzate în emisare, cerințele de epurare a apelor uzate în localitățile rurale, criteriile pentru identificarea zonelor sensibile.
28.03.2014	Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 199 din 20.03.2014 <u>Cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028)</u>	<u>În Strategia de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028 este reflectată starea actuală a infrastructurii în domeniul alimentării cu apă și sanitației, sunt definite principalele probleme în sectorul apelor uzate, sunt stabilite obiectivele și măsurile necesare în vederea dezvoltării domeniului alimentării cu apă și sanitației, Planul de acțiuni pentru anii 2014-2024 privind implementarea acestei Strategii.</u>

Data publicării	Numărul, data adoptării și denumirea actului normativ	Conținut
06.05.2014	Hotărîrea Guvernului nr. 301 din 24.04.2014 cu privire la aprobarea Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 și a planului de acțiuni pentru implementarea acesteia	<u>Prin acest act normativ au fost aprobate</u> Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, în care sunt stabilite și obiectivele specifice în vederea implementării cerințelor privind epurarea apelor uzane uzate în conformitate cu prevederile Directivei 91/271 EEC a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor reziduale urbane, precum și acțiunile, măsurile corespunzătoare în vederea realizării acestor obiective.
01.11.2013	Hotărîrea Guvernului nr. 802 din 09.10.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă	Reglementează condițiile de deversare, de introducere a substanțelor specifice într-un corp de apă subterană sau în terenurile fondului de apă, stabilește valorile-limită de emisie pentru evacuările apelor uzate din sectoarele (activitățile) industriale într-un corp de apă de suprafață.
22.11.2013	Hotărîrea Guvernului nr. 890 din 12.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață	Stabilește cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață și modul de clasificare a apelor de suprafață în clase de calitate. Acest act normativ stabilește valorile limită ale parametrilor de calitate pentru fiecare clasă de calitate a apelor de suprafață.
<u>ACTE NORMATIVE ALE AUTORITĂȚILOR PUBLICE CENTRALE:</u>		
08.02.2019 (în vigoare din 08.03.2019)	Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15 din 22.01.2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă	Prin acest act normativ a fost aprobată o nouă Instrucțiune privind modul de calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor. Stabilește modalitatea de calcul și de achitare a plății pentru deversarea apelor uzate în resursele de apă și sistemele de canalizare în

Data publicării	Numărul, data adoptării și denumirea actului normativ	Conținut
	(EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor	limitele normativelor stabilite și cu depășirea normativelor stabilite.
13.02.2015	Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 741 din 18.12.2014 cu privire la <u>aprobarea Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate</u>	Prin acest act normativ a fost aprobată <u>Metodologia de calcul a tarifelor</u> pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, în conformitate cu reglementările, stabilite în cap. VII al Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.
23.03.2016	Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 271 din 16.12.2015 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare	Regulamentul privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare reglementează raporturile juridice dintre operator și consumator cu privire la branșarea/racordarea instalațiilor interne de apă și de canalizare, la contractarea, la furnizarea și plata serviciului public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică și serviciul public de canalizare. Acest act normativ se aplică la proiectarea, montarea și recepționarea instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorilor, la delimitarea instalațiilor operatorului de instalațiile interne de apă și de canalizare, la branșarea/racordarea, la contractarea și la evidența consumului de apă, la plata serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, la deconectarea/reconectarea instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorilor, la

Data publicării	Numărul, data adoptării și denumirea actului normativ	Conținut
		limitarea și la întreruperea furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, la examinarea reclamațiilor consumatorilor și la soluționarea neînțelegerilor dintre operatori și consumatori.

2.2 Probleme/lacune identificate în cadrul legislative actual în sectorul apelor uzate

2.2.1 Aplicarea principiilor ”utilizatorul plătește” și ”poluatorul plătește” pentru deversarea apelor uzate

1. Mecanismul economic specific domeniului gospodării cantitative și calitative a resurselor de apă din Republica Moldova, conform legislației în vigoare până la data elaborării prezentului raport, cuprinde sistemul de:

- a) **plăți pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în obiective acvatice și sisteme de canalizare în limitele normativelor stabilite, corespunzător DLA sau CMA**, care se percep în bugetul de stat de la persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice, care desfășoară activitate de întreprinzător, a căror activitate economică este generatoare de poluanți, în baza principiului ”utilizatorul plătește”, reieșind din prevederile art. 2 alin. (1), art. 9 alin. (1) și art. 14 alin. (1) din Legea nr. 1540 –XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și ale pct.15 subpct. 1), pct. 19 și 20 din anexa 3 la Ordinul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15 din 22 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și deponarea deșeurilor.
- b) **plăți pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în obiective acvatice și sisteme de canalizare, cu depășirea normativelor stabilite corespunzător DLA sau CMA**, care se percep în bugetul de stat, în baza principiului ”poluatorul plătește”, de la subiecții și potrivit actelor normative nominalizate în aliniatul de mai sus;
- c) **plăți pentru prestarea serviciului public de canalizare în baza tarifelor**, aprobate în modul stabilit, încasate de către operator de la consumatori, în baza principiului „utilizatorul plătește”, potrivit prevederilor art. 15 alin. (2) lit. h), art. 22 alin. (17) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare cu ultimele modificări în vigoare;
- d) **plăți suplimentare pentru depășirea normativelor la deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, încasate de către operatori conform legislației în vigoare și/sau contractului de furnizare /prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare**, potrivit prevederilor art. 22 aliniatele (16) și (18) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;
- e) **plăți pentru serviciul de canalizare, cu aplicarea la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, a coeficientului stabilit pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maxim admisibilă**, încasate de către operator în baza unui contract de evacuare a apelor uzate supraîncărcate, încheiat cu agentul economic, care nu poate îndeplini condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică din motive de ordin economic sau

tehnologic, în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (14) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

2. Din analiza actelor normative ale Republicii Moldova în vigoare, care reglementează aplicarea principiilor „utilizatorul plătește” și „poluatorul plătește” în domeniul apelor uzate, inclusiv a celor indicate în secțiunea 2.2.1 pct. 1) lit. a) - e), precum și a situației reale în acest domeniu, pot fi identificate următoarele situații în care consumatorul noncasnic (agentul economic) sau operatorul sunt obligați să achite plăți pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare și/sau în emisari:

1) Dacă agentul economic evacuează apele uzate numai în sistemul public de canalizare în limitele normativelor stabilite, în baza contractului de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare încheiat cu operatorul, atunci acesta este obligați să achite următoarele plăți:

a) plăți pentru prestarea serviciului public de canalizare în baza tarifelor în vigoare, aprobate în modul stabilit de Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 741 din 18.12.2014, care trebuie achitate operatorului ;

b) plăți pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în sisteme de canalizare în limitele normativelor stabilite (CMA), care trebuie calculate de către agentul economic conform prevederilor p. 19 și 23 din anexa 3 la Ordinul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15 din 22 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19),), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor, și care trebuie achitate de către acesta în bugetul de stat.

2) Dacă agentul economic evacuează apele uzate numai în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, în baza contractului de prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare încheiat cu operatorul, atunci, acesta trebuie să achite următoarele plăți:

a) plăți suplimentare pentru depășirea normativelor la deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare (**metodologia de calcul a acestor plăți încă nu este reglementată**), care trebuie achitate operatorului;

b) plăți pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în sisteme de canalizare, cu depășirea normativelor stabilite (CMA), care trebuie calculate de către agentul economic conform prevederilor p. 24 din anexa 3 la Ordinul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15 din 22 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor și care trebuie achitate de către acesta în bugetul de stat.

3) Dacă agentul economic evacuează apele uzate numai în sistemul public de canalizare, atît în limitele normativelor stabilite, cît și cu depășirea normativelor stabilite, în baza

contractului de prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare încheiat cu operatorul, atunci, acesta trebuie să achite plățile indicate la pct. 2 subpct. 1) și 2) din această secțiune, luând în calcul perioadele în care au fost evacuate ape uzate în limitele normativelor și cu depășirea normativelor stabilite (CMA), precum și volumele, debitele apelor uzate stabilite în aceste perioade;

4) Dacă agentul economic din punct de vedere economic sau tehnologic nu poate îndeplini condițiile de evacuare a apelor uzate în rețelele publice de canalizare, iar capacitatea stației de epurare publică permite epurarea corespunzătoare a apelor uzate și dacă evacuează apele uzate numai în sistemul public de canalizare în baza unui contract de evacuare a apelor uzate supraîncărcate, încheiat cu operatorul, atunci acesta trebuie să achite următoarele plăți:

a) plăți pentru serviciul de canalizare, cu aplicarea la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, a coeficientului stabilit pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maxim admisibilă (**metodologia de calcul a acestor plăți încă nu este reglementată**), care trebuie achitate operatorului;

b) plăți pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în sistemul public de canalizare, cu depășirea normativelor stabilite (CMA), care trebuie calculate de către agentul economic, conform prevederilor legale indicate în subpct. 2 lit. b), și care trebuie achitate de către acesta în bugetul de stat.

5) Dacă agentul economic dispune de sistem propriu de canalizare prin care evacuează apele uzate epurate în emisar, atunci în dependență de situațiile dacă acesta respectă sau nu respectă normativele DLA, este obligat să calculeze și să achite următoarele plăți:

a) plăți pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în obiective acvatice, în limitele normativelor stabilite (DLA), care trebuie calculate de către acesta conform prevederilor normelor indicate la pct. 2 subpct. 1) lit. b) și achitate în bugetul de stat;

b) plăți pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în obiective acvatice, cu depășirea normativelor stabilite (DLA), care trebuie calculate de către acesta conform prevederilor normelor indicate la pct. 2 subpct. 2) lit. b) și achitate în bugetul de stat .

6) Dacă agentul economic dispune de două sau mai multe guri de evacuare a apelor uzate, dintre care cel puțin prin una evacuează apele uzate în sistemul public de canalizare, iar prin alta evacuează apele uzate în resursele de apă, atunci în dependență de situațiile dacă se respectă sau nu normativele CMA și DLA, de volumele evacuate prin fiecare gură separat, precum și de tipul și conținutul contractului, care a fost încheiat de către acesta cu operatorul, trebuie să achite plățile indicate la pct. 1 lit. a) – e) potrivit fiecărei situații în parte.

7) Operatorul sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, care prestează serviciul public de canalizare și epurează apele menajere și industriale uzate, potrivit prevederilor art. 2 și art. 9 alin. 1 lit. a) și b) din Legea nr. 1540 – XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului și ale pct. 19, 23 și 24 din anexa 3 la Ordinul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15 din 22 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor trebuie să achite plățile prevăzute la pct. 2 subpct. 5 din această secțiune.

3. În rezultatul analizei actelor normative indicate în subcapitolul 2.1. s-a constatat necesitatea îmbunătățirii/revizuirii, reglementării suplimentare a unor aspecte în domeniul apelor uzate pentru a asigura o funcționare conformă cu cele două principii ”utilizatorul plătește” și ”poluatorul plătește”, reglementate de directivele europene din sector.

În continuare sunt prezentate aspectele identificate în legislația în vigoare din Republica Moldova care necesită îmbunătățiri și pentru fiecare aspect sunt prezentate propunerile consultantului pentru consolidare:

- 1) Potrivit prevederilor art. 22 alin. (14), (16) și (18) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu ultimele modificări în vigoare, operatorul sistemului public de canalizare este în drept să calculeze și să încaseze plăți pentru depășirea concentrațiilor maximal admisibile ale indicatorilor de calitate din apele uzate evacuate în sistemul public de canalizare. Astfel, conform art. 22 alin. (14) din Legea 303/2013 „În cazul în care condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică nu pot fi îndeplinite din punct de vedere economic sau tehnologic, agentul economic prezintă operatorului argumentarea de rigoare, cu indicarea cauzelor neîndeplinirii condițiilor de deversare. Argumentarea se examinează de către operator în termen de 10 zile, luându-se decizia de încheiere sau de refuz al încheierii cu agentul economic a unui contract de evacuare a apelor uzate supraîncărcate, pe perioadă determinată, **cu aplicarea, la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, a coeficientului stabilit pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maxim admisibilă.**”, iar în temeiul art. 22 alin. (18) „În cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen pentru 5 zile (CBO5), precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislație sau în acordul de preluare, se aplică **plăți suplimentare proporționale depășirii concentrațiilor maxim admisibile**, conform Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale.”

Deficiență: Normele juridice indicate în acest subpunct prevăd două situații de aplicare a plăților pentru depășirea concentrațiilor maximal admisibile ale poluanților din apele uzate

evacuate în sistemele publice de canalizare și două modalități de calcul a plăților pentru aceeași abatere de la normativele în vigoare.

Propunere: Luînd în considerație prevederile art. 22 alin. (18) din Legea 303/2013, se recomandă completarea Regulamentului privind cerințele de colectare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 cu anexa 7, conform proiectului Hotărîrii de Guvern „Cu privire la aprobarea modificărilor la Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale” din acest livrabil, care stabilește Metodologia de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite și care prevede utilizarea unei singure metodologii de calcul, aplicabilă ambelor situații prevăzute la art. 22. alin. 14 și 18 din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Această metodologie prevede aplicarea plății suplimentare, care se calculează proporțional depășirii CMA (conform alin. 18) și se determină cu aplicarea, la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate a coeficientului pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maximal admisibilă (conform alin. 14). Prin urmare formula de calcul recomandată întrunește concomitent îndeplinirea cerințelor prevăzute în ambele norme juridice, respectiv alin. (14) și (18) ale art. 22 din Legea 303/2013.

2) În conformitate cu prevederile art. 9 alin. (1), art. 14 alin. (1) din Legea 1540/1998, persoanele juridice și fizice, care desfășoară activitate de întreprinzător, a căror activitate economică este generatoare de poluanți și care evacuează apele reziduale în corpurile de apă, cât și cei care evacuează apele uzate în sistemele de canalizare trebuie să calculeze și să plătească la bugetul de stat:

- Plata pentru deversarea de poluanți în limitele normativelor stabilite;
- Plata pentru deversări de poluanți cu depășirea normativelor stabilite.

Pe de altă parte, potrivit prevederilor art. 16 alin. (1) lit. a) și art. 22 alin. (17) din Legea 303/2013 operatorul sistemului public de canalizare are dreptul să factureze și să încaseze lunar contravaloarea serviciului de canalizare prestat consumatorilor, iar conform art. 22 alin. (14), (16) și (18) din Legea 303/2013, operatorul mai are dreptul să incaseze și plăți suplimentare pentru depășirea CMA ale substanțelor poluante din apele uzate evacuate în sistemul public de canalizare.

Deficiență: Coroborând prevederile celor două acte normative rezultă că agenții economici care evacuează apa uzată într-o rețea publică de canalizare în limitele concentrațiilor maximal-admisibile trebuie să achite atât plata la bugetul de stat (conform Legii 1540/1998) cât și tarif operatorului rețelei de canalizare (conform Legii 303/2013).

Similar, în cazul depășirii concentrațiilor maximal-admisibile ale poluanților din apa uzată evacuată în sistemul de canalizare public, agenții economici trebuie să achite plăți (plata pentru poluare) atât la bugetul de stat (conform Legii 1540/1998) cât și plăți suplimentare operatorului sistemului public de canalizare (conform Legii 303/2013).

Din prevederile actelor legislative nominalizate în acest subpunct rezultă: pentru aceeași apă uzată deversată de consumator în rețeaua de canalizare și ulterior de operatorul stației de epurare în corpurile de apă se aplică plăți de două ori pentru aceeași cantitate de apă: o dată se plătește de către consumator și o dată de către operatorul stației de epurare a apelor uzate.

Actele normative nominalizate mai sus nu prevăd exceptarea agenților economici care evacuează apele uzate în sistemul public de canalizare de la plățile în bugetul public pentru deversarea de poluanți în limitele normativelor stabilite și cu depășirea normativelor stabilite sau exceptarea operatorilor de la plata pentru deversarea apelor uzate în emisari în limitele normativelor stabilite pentru volumul de apă evacuat de agenții economici în sistemul public de canalizare, astfel încât să fie exclusă achitarea în bugetul public a plății pentru același volum de apă de două ori.

Propunere consultant: Se recomandă MADRM revizuirea Legii nr. 1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului în vederea modificării și completării prevederilor privind plățile pentru evacuarea apelor uzate în limitele normativelor și cu depășirea normativelor, astfel încât să fie exclusă achitarea dublă pentru același volum de apă a acestor plăți în bugetul public.

- 3) Modalitatea de calcul a deversărilor limită admisibile (DLA) este incertă și practic nu este reglementată prin norme juridice, deși legislația prevede aplicarea unor plăți pentru deversarea apelor uzate în corpurile de apă cu depășirea acestor normative.

Propunere consultant: Potrivit cerințelor MADRM, se propune completarea Regulamentului privind cerințele de colectare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 cu anexa 7, conform proiectului Hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile urbane și rurale din acest livrabil, care stabilește Metodologia de calcul a deversărilor limitat admisibile.

- 4) Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile urbane și rurale”, deși constituie actul normativ de bază, care stabilește cerințele pentru exploatarea sistemelor de colectare a apelor uzate în localitățile urbane și pentru exploatarea stațiilor de epurare, nu reglementează un șir de aspecte importante care ar pune în aplicare aceste cerințe, și anume:
 - Actul normativ în cauză nu prevede procedura, periodicitatea, inclusiv criteriile după care se determină periodicitatea de prelevare a probelor de apă uzată pentru

investigațiile de laborator și de monitorizare a calității apelor industriale uzate evacuate în sistemul public de canalizare al localității;

- Nu reglementează modul, termenele de informare și de contestare a legalității actelor întocmite de operator ce confirmă prelevarea nemijlocită a probelor de ape industriale uzate pentru investigații de laborator;
- Nu prevede modalitatea și termenele de informare a agenților economici despre rezultatele investigațiilor de laborator a apelor uzate prelevate, precum și de contestare a actelor ce atestă rezultatele analizelor de laborator respective;
- Nu prevede modalitatea de facturare a plăților pentru depășirea CMA ;
- Nu este stabilit cui revin obligațiile de gestionare a deșeurilor acumulate în rezultatul preepurării/epurării apelor uzate și de raportare a calității, cantității, a modului de păstrare, neutralizare/eliminare sau transportare a acestora, precum și consecințele nerespectării acestor obligații ;
- Nu sunt expuse consecințele juridice pe care trebuie să le suporte consumatorii noncasnici dacă nu respectă condițiile și obligațiile stabilite în avizul de racordare, contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate.
- Nu stabilește modalitatea de calcul a volumului de apă uzată în cazul depășirii CMA pentru calcularea plăților suplimentare.
- Este insuficient reglementată modalitatea de gestionare a nămolurilor formate din procesele de preepurare/epurare a apelor uzate.

Propunere consultant: Elaborarea proiectului de modificare a Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisarii pentru localitățile urbane și rurale”, și includerea în acesta a normelor juridice necesare, astfel încât să fie reglementate aspectele expuse în subpunctul 4 și să fie posibilă aplicarea principiilor "utilizatorul plătește" și "poluatorul plătește".

3 ANALIZA DE OPȚIUNI PRIVIND METODOLOGIA DE CALCUL A PLĂȚILOR SUPPLEMENTARE ÎN CAZUL DEVERȘĂRILOR DE APĂ CU DEPĂȘIREA VALORILE ADMISIBILE ÎN SISTEMUL PUBLIC DE CANALIZARE

Mecanismul economic specific domeniului gospodării cantitative și calitative a resurselor de apă din Republica Moldova, conform legislației în vigoare până la data elaborării prezentului raport, cuprinde:

1. **Plăți pentru deversările de poluanți din apele reziduale în obiective acvatice și sisteme de canalizare în limitele normativelor stabilite**, care se percep în bugetul de stat de la persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice, care desfășoară activitate de întreprinzător, a căror activitate economică este generatoare de poluanți, reieșind din prevederile art. 2 alin. (1), art. 9 alin. (1) și art. 14 alin. (1) din Legea nr. 1540 –XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și ale pct.15 subpct. 1), pct. 19 și 20 din anexa 3 la Ordinul MADRM nr. 15/22.01.2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă, calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor – **metodologia de calcul a acestor plăți este reglementată de Ordinul nr. 15/22.01.2019**,
2. **Plăți pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în obiective acvatice și sisteme de canalizare, cu depășirea normativelor stabilite**, care se percep în bugetul de stat, în baza principiului ”poluatorul plătește”, de la subiecții și potrivit actelor normative nominalizate în aliniatul de mai sus – **metodologia de calcul a acestor plăți este reglementată de Ordinul nr. 15/22.01.2019**;
3. **Plăți pentru prestarea serviciului public de canalizare în baza tarifelor - în limitele normativelor stabilite**, aprobate în modul stabilit, încasate de către operator de la consumatori, potrivit prevederilor art. 15 alin. (2) lit. h), art. 22 alin. (17) din Legea nr. 303/13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare cu ultimele modificări în vigoare - **metodologia de calcul a acestor plăți este reglementată de Hotărârea ANRE nr. 71/12.02.2015**;
4. **Plăți suplimentare pentru depășirea normativelor stabilite la deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, proportionale depășirii concentrațiilor maxim admisibile** încasate de către operatorii de la consumatorii non casnici conform legislației în vigoare și/sau contractului de furnizare /prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit prevederilor art. 22 aliniatele 16 și 18 din Legea nr. 303/13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare – **metodologia de calcul a plăților suplimentare NU este reglementată**

5. **Plăți pentru serviciul de canalizare, cu aplicarea la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, a coeficientului stabilit pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maxim admisibilă**, încasate de către operator în baza unui contract de evacuare a apelor uzate supraîncărcate, încheiat cu agentul economic, care nu poate îndeplini condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică din motive de ordin economic sau tehnologic, în conformitate cu prevederile art. 22 alin. 14 din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare – **metodologia de calcul a plăților suplimentare NU este reglementată**

În conformitate cu concluziile discuțiilor purtate în cadrul grupului de lucru instituit pentru elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului de modificare și completare a Hotărârii Guvernului nr. 950/25.11.2013, organizat în perioada 11-13 Februarie 2019, **MADRM a trasat Consultantului următoarele cerințe în ceea ce privește aplicarea mecanismului poluatorul plătește:**

- analiza metodologiilor pentru calculul plăților în cazul deversării de ape uzate cu depășirea normativelor stabilite aplicate în prezent în Republica Moldova și în România și a metodologiei propuse de reprezentanții SC APA CANAL Chișinău SA. Consultantul a inclus în analiză inclusiv metodologia de calcul aplicată în prezent de SC APA CANAL Chișinău SA (și care diferă de propunerea transmisă cu ocazia organizării grupului de lucru),
- propunerea unei metodologii pentru calculul plăților suplimentare potrivit prevederilor art. 22 aliniatele 16 și 18 din Legea nr. 303/13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare – această metodologie va fi inclusă ca anexă la propunerile de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 950/25.11.2013
- propunerea unei metodologii pentru calculul plăților suplimentare potrivit prevederilor art. 22 aliniat 14 din Legea nr. 303/13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare - această metodologie va fi inclusă ca anexă la propunerile de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 950/25.11.2013

NOTA 1: Conform informațiilor prezentate în secțiunea 2 a raportului, aplicarea prevederilor legale existente din Republica Moldova conduc la dublarea plăților (inclusiv a plăților suplimentare) necesar a fi achitate de către consumatorii care deversează apa uzată în sistemul public de canalizare. Propunerile pentru remedierea acestei deficiențe sunt prezentate în secțiunea 2 a prezentului document, ne mai fiind reluate și în acest capitol.

NOTA 2: În primele 3 versiuni ale raport 2, echipa ECOPSIS a propus utilizarea termenului de PENALITĂȚI pentru plățile percepute în cazul depășirii normelor admisibile din apele uzate deversate:

Reiterăm faptul că plata pentru poluarea mediului ca urmare a depășirii concentrațiilor maxime admisibile ale poluanților în apă nu recomandăm a fi asociată cu termenul de plată suplimentară întrucât această plată reprezintă o penalitate sau o sancțiune care are ca scop eliminarea în cel mai scurt timp a cauzei și de a asigura astfel respectarea prevederilor legale și a calității resurselor de apă. Suntem de părere că utilizarea termenului ”plăți suplimentare” poate crea mari confuzii și contravine principiului Poluatorul Plătește. Însă având în vedere decizia MADRM în ceea ce privește utilizarea termenului ”plăți suplimentare” și cerința adresată echipei ECOPSIS de a utiliza acest termen în conformitate cu prevederile art. 22 din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în continuare în aceste raport se utilizează termenul de ”plăți suplimentare”.

NOTA 3. Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare conține prevederi contradictorii în ceea ce privește aplicarea plăților suplimentare.

Conform art. 22. alin 16 ” *Pentru depășirea indicatorilor de calitate la deversarea apelor uzate în sistemul de canalizare, operatorul calculează și aplică plăți suplimentare pentru aceste depășiri, conform legislației în vigoare și/sau contractului de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare*”.

Însă, conform art. 22, aliniatele 14 și 18, aceste plăți suplimentare prevăzute la alin 16, se determină diferit în funcție de declararea și justificarea depășirilor indicatorilor de calitate din apele uzate deversate în rețeaua publică la data încheierii contractului de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare sau apariția accidentală a acestora.

Astfel, art. 22 alin. (14) din actul normativ nominalizat mai sus, prevede: „*În cazul în care condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică nu pot fi îndeplinite din punct de vedere economic sau tehnologic, agentul economic prezintă operatorului argumentarea respectivă, cu indicarea cauzelor neîndeplinirii condițiilor de deversare. Argumentarea se examinează de către operator în termen de 10 zile, luându-se decizia de încheiere sau refuz de încheiere cu agentul economic a unui contract de evacuare a apelor uzate supraîncărcate pe perioadă determinată cu aplicarea, la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate a coeficientului determinat pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maximal admisibilă, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare.....*”.

Pe de o parte acest articol contravine prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 950/25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisarii de apă pentru localitățile urbane și rurale,

care stabilesc în Anexa 1 limitele maxime admisibile pentru principalii parametri/indicatori de calitate ai apelor uzate evacuate în rețele publice de canalizare ale localităților.

Pe de altă parte metodologia de calcul al penalităților ar trebui să se aplice în mod unitar pentru toți consumatorii noncasnici.

Prin urmare, echipa ECOPSIS recomandă utilizarea unei singure metodologii de calcul, aplicabilă ambelor situații prevăzute la art. 22. alin. 14 și 18 din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Plata suplimentară se aplică proporțional depășirii CMA (conform alin 18) și se determină cu aplicarea, la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate a coeficientului determinat pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maximal admisibilă (conform alin 14).

3.1 Descrierea opțiunilor pentru determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare cu depășirea valorilor admisibile

3.1.1 Opțiunea 1 Determinarea plăților suplimentare cu aplicarea metodologiei utilizată în România

În România, mecanismul economic specific domeniului gospodării apelor este reglementat de:

- Ordonanța de urgență nr. 107 din 5 septembrie 2002 privind înființarea Administrației Naționale "Apele Române" cu completările și modificările ulterioare (OUG nr. 107),
- Ordinul nr. 798 din 31 august 2005 privind aprobarea abonamentului-cadru de utilizare/exploatare cu completările și modificările ulterioare (Ordin nr. 798).

Astfel, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, mecanismul economic specific domeniului gospodării cantitative și calitative a apelor include:

- sistemul de contribuții/tarife - reprezintă contribuția pentru primirea apelor uzate în resursele de apă de suprafață, subterane și soluri permeabile,
- bonificații - se acordă atunci când calitatea apelor apele uzate epurate evacuate în corpurile de apă conține substanțe impurificatoare în concentrații mai mici decât cele înscrise în autorizația de gospodărire a apelor,
- penalități:
 - Penalități pentru abateri de la normele de utilizare/exploatare a resursei de apă, respectiv pentru:
 - depășirea debitelor sau volumelor de apă prelevate prevăzute în actele de reglementare sau abonament,
 - penalități pentru depășirea în perioada de restricții a debitelor sau volumelor prelevate prevăzute în planurile de restricții,

- penalități pentru utilizarea/exploatarea resursei fără abonament de utilizare/exploatare,
- penalități pentru folosirea apei în alt scop decât cel prevăzut în actele de reglementare în vigoare,
- **penalități pentru depășirea concentrațiilor maxime admise ale poluanților din apele uzate evacuate** - se aplică doar acelor utilizatori de apă la care se constată abateri de la prevederile reglementate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise din apele uzate evacuate.

După cum am menționat la începutul acestei secțiuni, obiectul analizei îl reprezintă modul de calcul al **penalităților** echivalentul ”**plăților suplimentare**” termen utilizat în Republica Moldova exclusiv în cazul apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare în cazul depășirii concentrațiilor admise ale poluanților.

Metodologia de calcul a penalităților (echivalentul ”plăților suplimentare”) pentru depășirea concentrațiilor maxime admise ale poluanților din apele uzate evacuate în sistemul public de canalizare

În ce situații se aplică penalități?

Penalitățile se aplică în cazul apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare și în resursele de apă și la care se constată depășirea concentrațiilor maxime admise prevăzute în actul de reglementare (autorizație de mediu și/sau autorizație de gospodărire a apelor, acestea fiind anexate la contract/abonament). **În ambele cazuri se utilizează aceeași metodologie.**

Cine este responsabil de identificarea depășirilor valorilor admise?

În cazul evacuării apelor uzate în resursele de apă, Agenția Națională Apele Române (ANAR) și a Administrațiilor Bazinale de Apă (ABA) subordonate sunt responsabile de monitorizarea calității corpurilor de apă. În funcție de prevederile autorizațiilor de gospodărire a apelor, anual, într-o perioadă bine definită, realizează prelevări de probe de la SEAU înainte de evacuarea efluentului în emisar. De asemenea operatorul SEAU, este responsabil de realizarea de prelevări de probe și de analize a afluentului în laboratoare autorizate. Rezultatele buletinelor de analiza se raportează la ANAR/ABA.

În cazul evacuării apelor uzate în sistemul public de canalizare, operatorul rețelei este responsabil de monitorizarea calității și cantității apei uzate evacuate în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Cine este responsabil de colectarea penalităților ?

În cazul apelor uzate deversate în resursele de apă cu depășirea valorilor admise, operatorii SEAU (publici sau privați) plătesc penalitatea către ANAR/ABA.

În cazul apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare cu depășirea valorilor admise, consumatorii non casnici care înregistrează depășiri plătesc penalități operatorului sistemului de canalizare.

METODOLOGIA DE CALCUL A PENALITĂȚILOR APLICATĂ ÎN ROMÂNIA ÎN CAZUL DEVERSĂRII DE APE UZATE CU DEPĂȘIREA NORMELOR ADMISE ÎN SISTEMUL PUBLIC DE CANALIZARE

Pentru depășirea concentrațiilor maxim admisibile ale indicatorilor de calitate stabilite prin autorizație sau, după caz, prin avizul de gospodărire a apelor, se calculează penalități, astfel:

$$K(iz)(kg/zi) = 0,0036 \times d(z)(h) \times q(ne)(l/s) \times [C(imed.realizată) - C(limită)(mg/l)],$$

unde:

- K(iz) cantitatea zilnică evacuată peste limita admisă,
- d(z) - durata în ore, medie zilnică de funcționare efectivă a evacuării, pentru care se efectuează calculul;
- q(ne) - debitul mediu zilnic evacuat;
- C(imediu. realizată) - concentrația medie realizată la evacuare (mg/l);
- C(limită) - concentrația-limită aferentă poluantului «i» admisă a fi evacuată.

Cantitățile de substanțe poluante evacuate peste limita admisă se determină pentru fiecare poluant și pentru fiecare gură de evacuare.

Pentru determinarea **cantităților de poluanți evacuați în apele de suprafață peste limitele admise**, se întocmesc pentru fiecare indicator chimic evacuat tabele de evidență și calcul, conform modelului din tabelul de mai jos.

Ind. calitate	Limita admisă	Gura de evacuare / Durata de funcționare	Data măsurătorii	Debit evacuat (l/s)	Concentrația determinată (mg/l)	Numărul de zile dintre două măsurători	Debitul mediu evacuat (l/s)	Concentrația medie determinată (mg/l)	Cantitatea medie zilnică evacuată (kg/zi)	Cantitatea medie zilnică evacuată peste limita admisă (kg/zi)	Cantitatea totală evacuată peste limita admisă în intervalul dintre două măsurători (kg/interval)	Nivel penalitate (lei/kg)	Valoarea penalitate (mii lei)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Unde:

- în coloana 0 se înscrie indicatorul de calitate;
- în coloana 1 se înscrie limita admisă din actul de reglementare (autorizație de mediu sau aviz de apă);
- în coloana 2 se înscriu numărul sau denumirea evacuării conform numerotării date, precum și durata zilnică (în ore) de funcționare a evacuării;
- în coloana 3 se înscrie data măsurătorii identică cu data prelevării probelor de apă sau expresia «media măsurătorilor folosinței de apă», dacă acestea sunt luate în considerare;
- în coloana 4 se înscrie debitul (în l/s) evacuat măsurat în momentul recoltării probelor de apă sau debitul mediu autorizat în cazul în care nu se măsoară volumele de apă evacuate (în l/s);
- în coloana 5 se înscrie concentrația determinată din analiza fizico-chimică a probelor de apă, înregistrată în buletinele de analiză emise de laborator;
- în coloana 6 se înscrie numărul efectiv de zile de funcționare a folosinței de apă, în intervalul dintre două determinări consecutive;
- în coloana 7 se înscrie debitul mediu evacuat calculat în baza citirilor aparatelor de măsură montate la gura de evacuare, pe intervalul dintre două determinări consecutive sau debitul mediu autorizat în cazul în care nu se măsoară volumele de apă evacuate;
- în coloana 8 se înscrie concentrația medie determinată [C(em)] din apele uzate evacuate.
- în coloana 9 se înscrie cantitatea zilnică [K(ez)] de poluant evacuată cu apele uzate, calculată cu relația:

$$\mathbf{K(ez) \text{ (kg/zi)} = 0,0036 \times d(z)(h) \times q(em)(l/s) \times C(em)(mg/l);}$$
- în coloana 10 se înscrie cantitatea medie zilnică evacuată peste limitele admise K(iz), calculată cu relația:

$$\mathbf{K(iz) \text{ (kg/zi)} = 0,0036 \times d(z) \times q(em) \text{ (l/s)} \times [c(em) - c(limită)] \text{ (mg/l)}}$$
- în coloana 11 se înscrie cantitatea totală pe intervalul dintre două determinări consecutive de poluanți evacuați peste limitele admise [delta K(eint)], calculată cu relația: **delta K (eint) = n(z) x K(iz)**, unde n(z) - numărul de zile dintre două determinări consecutive;
- în coloana 12 se înscrie nivelul penalității (lei/kg) preluat din anexa nr. 6 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 404/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- în coloana 13 se completează cu valoarea penalității determinată prin înmulțirea cantității poluantului evacuat pe intervalul considerat peste limitele admise, cu nivelul penalității corespunzător poluantului respectiv.

STUDII DE CAZ

Pentru a verifica aplicabilitatea metodologiei de mai sus, s-au realizat 4 studii de caz:

- un studiu de caz pe baza datelor furnizate de către un operator regional din România în cazul unui consumator non casnic pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru 4 indicatori: fosfați, materii în suspensie, sulfați și azot amoniacal,
- 3 studii de caz pe baza datelor furnizate de către un operator regional din Republica Moldova în cazul a trei consumatori non casnic pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru i) 2 indicatori respectiv fosfați și fluoruri, ii) 6 indicatori respectiv fosfor, CCOCr, azot amoniacal, detergenți sintetici, substanțe extractibile cu solvenți organici și CBO5 și iii) 3 indicatori respectiv Ph, materii în suspensie și detergenți sintetici
- Ipoteze folosite:
 - perioada în care s-au înregistrat depășiri: 30 zile
 - durata medie zilnică de funcționare: 8 ore
 - dat fiind că formula de calcul utilizată în România pentru calculul plăților suplimentare, nu ține cont de debitul normativ, pentru a asigura comparabilitatea datelor s-a plecat de la ipoteza că debitul real este egal cu cel normativ.

Rezultate obținute sunt evidențiate în continuare.

Tabel 2: Determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare peste normele admise - conform metodologiei de calcul din România

CALCUL PENALITATI ROMANIA conform OUG 107/2002 și Ordinul 798/2005 (Anexa 1, capitol III, subcapitolul 4, Sectiunea B, Anexa 1.4, punctul B Calculul penalitatilor pentru depasirea CMA din apele uzate evacuate)														
este identică cu cea utilizata pentru calculul penalitatilor in cazul depasii CMA din apele uzate descarcate in corpuri de apa) - STUDIU DE CAZ 1														
Indicator calitate	Limita admisă reglementată (mg/l sau mg/dm ³)	Gura evacuare 1 / Durata funcționare (h)	Data măsurătorii	Debit real evacuat (l/s)	Concentrația reala (determinată) (mg/l)	Nr zile dintre două măsurători (zile)	Debit mediu real evacuat (l/s)	Concentrația reala medie determinată (mg/l)	Cantitatea reala medie zilnică evacuată (kg/zi)	Cantitate medie zilnică evacuată peste limita admisă (kg/zi)	Cantitatea totală evacuată peste limita admisă în intervalul dintre două măsurători (kg/interval)	Nivel penalitate (lei/kg), (cf Anexa 6, OUG 107)	Valoare penalitate	
													LEI MD	euro
0	1 (cf. HG 188, NTPA002)	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
conform tabel 1 din Ordinul 798/2005 (Anexa 1, capitol III, subcapitolul 4, Sectiunea B, Anexa 1.4, punctul B Calculul penalitatilor pentru depasirea CMA din apele uzate evacuate)														
Fosfor total	5	24	apr-martie 2019	8.00	15.34	30	8.00	15.34	10.60	7.15	214.41	7.66	1642	357
Materii in suspensie	350	24	apr-martie 2020	8.00	389	30	8.00	389	268.88	26.96	808.70	0.03	21	4
CCOCr	500	24	apr-martie 2021	8.00	655.3	30	8.00	655.3	452.94	107.34	3220.30	1.28	1030	224
TOTAL													2694	586

Aplicare formula calcul PENALITATI in cazul depasirilor CMA din apele uzate deversate in sistemul de canalizare (formula este identică cu cea utilizata pentru calculul penalitatilor in cazul depasii CMA din apele uzate descarcate in corpuri de apa) - **STUDIU DE CAZ 2**

Indicator calitate	Limita admisă reglementată (mg/l sau mg/dm ³)	Gura evacuare 1 / Durata funcționare (h)	Data măsurătorii	Debit real evacuat (l/s)	Concentrația reala (determinată) (mg/l)	Nr zile dintre două măsurători (zile)	Debit mediu real evacuat (l/s)	Concentrația reala medie determinată (mg/l)	Cantitatea reala medie zilnică evacuată (kg/zi)	Cantitate medie zilnică evacuată peste limita admisă (kg/zi)	Cantitatea totală evacuată peste limita admisă în intervalul dintre două măsurători (kg/interval)	Nivel penalitate (lei/kg), (cf Anexa 6, OUG 107)	Valoare penalitate	
													lei RO	euro
0	1 (cf. HG 188, NTPA002)	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
conform tabel 1 din Ordinul 798/2005 (Anexa 1, capitol III, subcapitolul 4, Sectiunea B, Anexa 1.4, punctul B Calculul penalitatilor pentru depasirea CMA din apele uzate evacuate)														
Fosfor total	5	24	1 martie 2019	1.87	16	30	1.44	15.50	1.92	1.30	39.06	7.66	299	65
			1 aprilie 2019	1.00	15									
Fluoruri	1.5	24	apr-martie 2019	1.44	7.62	30	1.44	7.62	0.95	0.76	22.84	7.66	175	38
TOTAL													474	103

Aplicare formula calcul PENALITATI in cazul **deparșirilor CMA a apeloș uzate deversate in canalizare** (formula este identica cu cea utilizata pentru calculul penalitati in cazul deparșii CMA a apeloș uzate descarte in emisar) - studiu de caz 3

Indicator calitate	Limita admisă reglementată (mg/l sau mg/dm ³)	Gura evacuare 1 / Durata funcționare (h)	Data măsurătorii	Debit real evacuat (l/s)	Concentrația reala (determinată) (mg/l)	Nr zile dintre două măsurători (zile)	Debit mediu real evacuat (l/s)	Concentrația reala medie determinată (mg/l)	Cantitatea reala medie zilnică evacuată (kg/zi)	Cantitate medie zilnică evacuată peste limita admisă (kg/zi)	Cantitatea totală evacuată peste limita admisă în intervalul dintre două măsurători (kg/interval)	Nivel penalitate (lei/kg), (cf Anexa 6, OUG 107)	Valoare penalitate	
													lei RO	euro
0	1 (cf. HG 188, NTPA002)	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
conform tabel 1 din Ordinul 798/2005 (Anexa 1, capitol III, subcapitolul 4, Secțiunea B, Anexa 1.4, punctul B Calculul penalitatilor pentru deparșirea CMA din apele uzate evacuate)														
Fosfor total	5	24	1 martie 2019	0.34	24.2	30	0.35	24.20	0.74	0.59	17.59	7.66	135	29
			1 aprilie 2019	0.37	24.2									
CCOcr	500	24	apr-martie 2019	0.3535	720	30	0.3535	720	21.99	6.72	201.58	1.28	65	14
Azot amoniacal	30	24	apr-martie 2020	0.35	67	30	0.35	67	2.03	1.12	33.57	7.66	257	56
Detergenți sintetici	2.5	24	apr-martie 2021	0.35	4.1	30	0.35	4.1	0.12	0.05	1.45	3.84	6	1
Substanțe extractibile cu solvenți organice	25	24	apr-martie 2022	0.35	38	30	0.35	38	1.15	0.39	11.79	2.56	30	7
CB05	225	24	apr-martie 2023	0.35	400	30	0.35	400	12.10	5.29	158.76	0.20	32	7
TOTAL													525	114

Aplicare formula calcul PENALITATI in cazul **deparșirilor CMA a apeloș uzate deversate in canalizare** (formula este identica cu cea utilizata pentru calculul penalitati in cazul deparșii CMA a apeloș uzate descărcate în emisar) - studiu de caz 4

Indicator calitate	Limita admisă reglementată (mg/l sau mg/dm ³)	Gura evacuare 1 / Durata funcționare (h)	Data măsurătorii	Debit real evacuat (l/s)	Concentrația reala (determinată) (mg/l)	Nr zile dintre două măsurători (zile)	Debit mediu real evacuat (l/s)	Concentrația reala medie determinată (mg/l)	Cantitatea reala medie zilnică evacuată (kg/zi)	Cantitate medie zilnică evacuată peste limita admisă (kg/zi)	Cantitatea totală evacuată peste limita admisă în intervalul dintre două măsurători (kg/interval)	Nivel penalitate (lei/kg), (cf Anexa 6, OUG 107)	Valoare penalitate	
													Lei RO	euro
0	1 (cf. HG 188, NTPA002)	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
conform tabel 1 din Ordinul 798/2005 (Anexa 1, capitol III, subcapitolul 4, Secțiunea B, Anexa 1.4, punctul B Calculul penalitatilor pentru deparșirea CMA din apele uzate evacuate)														
Ph	8.5	24	apr-martie 2019	0.04	8.73	30	0.04	8.73	0.03	0.00	0.02	1.28	24	5
Materii in suspensie	350	24	apr-martie 2020	0.04	516	30	0.04	516	1.77	0.57	17.10	0.03	1	0
Detergenți sintetici	2.5	24	apr-martie 2021	0.04	27	30	0.04	27	0.09	0.08	2.52	3.84	10	2
TOTAL													34	7

3.1.2 Opțiunea 2 – determinarea plăților suplimentare aplicând aceeași metodologie cu cea prevăzută de Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului și secțiunea 2 a cap. II din anexa 3 la Ordinul nr. 15/22.01.2019 (similar cu abordarea din România)

În Republica Moldova, în cazul depășirii normativelor stabilite ale poluanților din apele uzate evacuate în corpurile de apă și sistemul public de canalizare sunt prevăzute plăți. Modalitatea de calcul al plăților este reglementată de prevederile Legii nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului și secțiunea 2 a cap. II din Instrucțiunea privind modul de calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor – anexa 3 la Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15 din 22.01.2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19, calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor).

În ce situații se aplică plăți în cazul depășirii normativelor?

În Republica Moldova există două tipuri de plăți distincte:

- **Plăți** – pentru deversările de poluanți cu apele reziduale în obiective acvatice și sisteme de canalizare, cu depășirea normativelor stabilite, care se percep în bugetul de stat, în baza principiului ”poluatorul plătește” – metodologia de calcul a acestor plăți este reglementată de Ordinul nr. 15/22.01.2019
- **Plăți suplimentare** pentru depășirea normativelor stabilite la deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare conform prevederilor art. 22, alin. 14, 16 și 18 din Legea nr. 303/13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare – **metodologia de calcul a plăților suplimentare NU este reglementată**

Cine este responsabil de identificarea depășirilor CMA ?

În conformitate cu prevederile art. 14 lit. d) din Legea 303/2013 monitorizarea calității apelor uzate este atribuită operatorului, „Indiferent de modalitatea de gestiune adoptată sau de statutul juridic, de forma de organizare, de natura capitalului, de tipul de proprietate ori de țara de origine, operatorul trebuie să asigure: „d) monitorizarea strictă a calității apei potabile și a apei uzate distribuite/ recepționate prin intermediul sistemelor publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare, în conformitate cu normele igienico-sanitare în vigoare și cu concentrațiile maximale admisibile ale substanțelor poluante în apele uzate la deversarea lor în rețeaua publică de canalizare, în stația de epurare sau în emisar;” În cazul Republicii Moldova, o problema o reprezintă

lipsa laboratoarelor acreditate pentru determinarea poluanților din apele uzate.

Cine este responsabil de colectarea plăților / plăților suplimentare ?

Conform prevederilor art. 9 alin.1 și art.14 din Legea nr. 1540/1998, atât în cazul apelor uzate cu încărcări de poluanți peste valorile admisibile deversate în obiective acvatice cât și a apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare, plățile se achită la bugetul de stat.

Conform prevederilor art. 22 din Legea 303/2013 plățile, pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare cu depășirea normelor admise, plățile suplimentare sunt percepute de către operatorul sistemului public de canalizare de la consumatorii non-casnici.

Una din opțiunile analizate pentru metodologia de calcul a plăților suplimentare în cazul deversării de ape uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normelor admise este utilizarea metodologiei prevăzută de secțiunea 2 a cap. II din Instrucțiunea privind modul de calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor – anexa 3 la Ordinul MADRM nr. 15/22.01.2019, elaborată în conformitate cu prevederile Legii nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului.

Modul de calculare și achitare a plăților suplimentare conform prevederilor actelor normative enunțate mai sus este redat mai jos.

Plata pentru deversările poluanților cu apele uzate **în resursele de apă și în sistemele de canalizare, care depășesc normativele stabilite**, se determină pentru fiecare indice de poluare în parte, ca suma produsului dintre normativul plății și masa normativă a poluanților, în tone convenționale și a produsului dintre normativul plății, mărimea depășirii masei reale a poluanților asupra celei normative, în tone convenționale și coeficientul de multiplicitate a depășirii reale a concentrației față de cea normativă. Pentru a afla masa reală a poluanților în tone convenționale este necesar de a înmulți masa reală a poluanților în tone la coeficientul de agresivitate (A) pentru poluanții respectivi.

Formula de calcul a plății este:

$$P = N \times \{A_1 \times [M_{n(1)} + (M_{r(1)} - M_{n(1)}) \times K_1] + \dots + A_i \times [M_{n(i)} + (M_{r(i)} - M_{n(i)}) \times K_i]\}, \text{ lei ,}$$

Formula 4.

unde:

P - valoarea totală a plății pentru poluare, lei;

N - normativ plată pentru deversare poluanți cu ape uzate pentru 1t convențională), lei;

A_(i) - coeficientul de agresivitate pentru poluantul (i) deversat cu apele uzate:

M_{n(i)} - masa normativă a poluantului (i), în tone (calculată după formula 4.1 și 4.2)

M_{r(i)} - masa reală a poluantului (i), în tone (calculată după formula 4.3 și 4.4.)

K_i - coeficient de multiplicare, ce reprezintă depășirea concentrației reale a poluantului „i” asupra concentrației normative a poluantului „i” (calculat după formula 4.5.).

Masa normativă a poluantului în tone se determină pentru fiecare poluant în parte astfel:

$$M_n = V_n \times C_n \times 10^{-6} \text{ (tone)} \quad \text{Formula 4.1.}$$

$$V_n = Q_n \times T \quad \text{Formula 4.2., unde}$$

V_n - volumul normativ de ape uzate, ml;
 Q_n – debitul normativ al apelor uzate deversate, ml/h;
 $C_{n(i)}$ – concentrația normativă a poluantului „i”, mg/l (g/ml),
 T – perioada de calcul, h

Masa reală a poluantului, în tone se determină pentru fiecare poluant deversat în parte astfel:

$$M_{r(i)} = V_r \times C_{r(i)} \times 10^{-6} \text{ (tone)} \quad \text{Formula 4.3.}$$

$$V_r = Q_r \times T \quad \text{Formula 4.4.}$$

V_r - volumul real de ape uzate, ml;
 Q_r – debitul real al apelor uzate deversate, ml/h;
 $C_{r(i)}$ – concentrația reală a poluantului „i”, mg/l (g/ml) (se folosesc valorile medii ale concentrațiilor reale ale poluanților după rezultatele controlului de laborator, acreditat în domeniu, pe parcursul unui an);
 T – perioada de timp a poluării, h.

Coeficientului de multiplicare (K) se determină, după următoarea formulă:

$$K = C_{r(i)} / C_{n(i)} \quad \text{Formula 4.5.}$$

STUDII DE CAZ

Pentru a verifica aplicabilitatea metodologiei de mai sus, s-au realizat 4 studii de caz:

- un studiu de caz pe baza datelor furnizate de către un operator regional din România în cazul unui consumator non casnic pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru 4 indicatori: fosfați, materii în suspensie, sulfați și azot amoniacal,
- 3 studii de caz pe baza datelor furnizate de către un operator regional din Republica Moldova în cazul a trei consumatori noncasnici pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru i) 2 indicatori respectiv fosfați și fluoruri, ii) 6 indicatori respectiv fosfor, CCOCr, azot amoniacal, detergenți sintetici, substanțe extractibile cu solvenți organici și CBO5 și iii) 3 indicatori respectiv Ph, materii în suspensie și detergenți sintetici.
- Ipoteze folosite:
 - perioada în care s-au înregistrat depășiri: 30 zile
 - durata medie zilnică de funcționare: 8 ore
 - dat fiind că formula de calcul utilizată în România pentru calculul plăților suplimentare, nu ține cont de debitul normativ, pentru a asigura comparabilitatea datelor s-a plecat de la ipoteza că debitul real este egal cu cel normativ.

Rezultate obținute sunt evidențiate în continuare.

Tabel 3: Determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare peste normele admise - conform metodologiei de calcul din Republica Moldova

CALCUL PLATI SUPLIMENTARE în REPUBLICA MOLDOVA conform Legii nr. 1540 si Ordin nr. 15/2009 (Anexa 3, capitolul II, secțiunea 2, alin 24, formula 4)

Aplicarea formulei pentru calculul platilor suplimentare in cazul depasirii CMA din apele uzate descarcate in sistemul public de canalizare - studiu caz 1

Indicator calitate	Perioada timp poluare (h)	Debitul de apa real (ml/h)	Volum real ape uzate deversate (ml)	Concentrația reala (mg/l)	Masa reala poluant (tone)	Debit normativ (ml/h)	Concentrație normativă (mg/l)	Volum normativ (ml)	Masa normativă (tone)	Coefficient agresivitate (A)	Coefficient multiplitate (K)	Masa poluanti (tone)	Normativ (N) (lei)	Plata lei MD	Plata (euro)
Fosfor total	720	28800000	20736000000	15.34	0.31809024	28800000	5	20736000000	0.10368	5	3.07	3.81	234	891	45
Materii in suspensie	720	28800000	20736000000	389	8.066304	28800000	350	20736000000	7.2576	0.33	1.11	2.69	234	630	32
CCOCr	720	28800000	20736000000	655.3	13.5883008	28800000	500	20736000000	10.368	1	1.31	14.59	234	3414	173
TOTAL														4934	250

CALCUL PLATI SUPLIMENTARE în REPUBLICA MOLDOVA conform Legii nr. 1540 si Ordin nr. 15/2009 (Anexa 3, capitolul II, secțiunea 2, alin 24, formula 4)

Aplicarea formulei pentru calculul platilor suplimentare in cazul depasirii CMA din apele uzate descarcate in sistemul public de canalizare - studiu de caz 2

Indicator calitate	Perioada timp poluare (h)	Debitul de apa real (ml/h)	Volum real ape uzate deversate (ml)	Concentrația reala (mg/l)	Masa reala poluant (tone)	Debit normativ (ml/h)	Concentrație normativă (mg/l)	Volum normativ (ml)	Masa normativă (tone)	Coefficient agresivitate (A)	Coefficient multiplitate (K)	Masa poluanti (tone)	Normativ (N) (lei)	Plata lei MD	Plata (euro)
Fosfor total	720	5166720	3720038400	15.5	0.057660595	5166720	5	3720038400	0.01860019	5	3.10	1	234	163	8
Azot amoniacal	720	5166720	3720038400	7.62	0.028346693	5166720	1.5	3720038400	0.00558006	2.56	5.08	0	234	73	4
TOTAL														236	12

CALCUL PLATI SUPLIMENTARE în REPUBLICA MOLDOVA conform Legii nr. 1540 si Ordin nr. 15/2009 (Anexa 3, capitolul II, secțiunea 2, alin 24, formula 4)

Aplicarea formulei pentru calculul platilor suplimentare in cazul depasirii CMA din apele uzate descarcate in sistemul public de canalizare - **studiu de caz 3**

Indicator calitate	Perioada timp poluare (h)	Debitul de apa real (ml/h)	Volum real ape uzate deversate (ml)	Concentrația reala (mg/l)	Masa reala poluant (tone)	Debit normativ (ml/h)	Concentrație normativă (mg/l)	Volum normativ (ml)	Masa normativă (tone)	Coefficient agresivitate (A)	Coefficient multiplitate (K)	Masa poluanti (tone)	Normativ (N) (lei)	Plata LEI MD	Plata (euro)
Fosfor total	720	1272600	916272000	24.2	0.022173782	1272600	5	916272000	0.00458136	5	4.84	0.45	234	105	5
CCOcr	720	1272600	916272000	720	0.65971584	1272600	500	916272000	0.458136	1	1.44	0.75	234	175	9
Azot amoniacal	720	1272600	916272000	67	0.061390224	1272600	30	916272000	0.02748816	2.56	2.23	0.26	234	62	3
Detergenti sintetici	720	1272600	916272000	4.1	0.003756715	1272600	2.5	916272000	0.00229068	10	1.64	0.05	234	11	1
Substante extractibile cu solventi organice	720	1272600	916272000	38	0.034818336	1272600	25	916272000	0.0229068	10	1.52	0.41	234	96	5
CB05	720	1272600	916272000	400	0.3665088	1272600	225	916272000	0.2061612	0.33	1.78	0.16	234	38	2
TOTAL														487	25

CALCUL PLATI SUPLIMENTARE în REPUBLICA MOLDOVA conform Legii nr. 1540 si Ordin nr. 15/2009 (Anexa 3, capitolul II, secțiunea 2, alin 24, formula 4)

Aplicarea formulei pentru calculul platilor suplimentare in cazul depasirii CMA din apele uzate descarcate in sistemul public de canalizare - **studiu de caz 4**

Indicator calitate	Perioada timp poluare (h)	Debitul de apa real (ml/h)	Volum real ape uzate deversate (ml)	Concentrația reala (mg/l)	Masa reala poluant (tone)	Debit normativ (ml/h)	Concentrație normativă (mg/l)	Volum normativ (ml)	Masa normativă (tone)	Coefficient agresivitate (A)	Coefficient multiplitate (K)	Masa poluanti (tone)	Normativ (N) (lei)	Plata (lei MD)	Plata (euro)
Ph	720	143100	103032000	8.73	0.000899469	143100	8.5	103032000	0.00087577	1	1.03	0.00	234	0	0
Materii in suspensie	720	143100	103032000	516	0.053164512	143100	350	103032000	0.0360612	0.33	1.47	0.02	234	5	0
Detergenti sintetici	720	143100	103032000	27	0.002781864	143100	2.5	103032000	0.00025758	10	10.80	0.28	234	64	3
TOTAL														69	4

3.1.3 Opțiunea 3 – determinarea plăților suplimentare conform metodologiei de calcul recomandată de reprezentanții SC APA CANAL CHISINAU SA

În cadrul ședinței grupului de lucru, instituit prin Ordinul nr. 13 din 26.01.2018, la indicația Prim-ministrului nr. 37.04.6650 din 29.08.2017, pentru elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului de modificare și completare a Hotărârii Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013, din 12 februarie 2019, reprezentanții „APA CANAL Chișinău” S.A au propus examinarea și a metodologiei proprii de calcul a plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea valorilor admisibile ale indicatorilor de calitate, elaborată de specialiștii din cadrul societății.

Metodologia propusă de S.C. APA CANAL Chișinău S.A este redată în continuare:

Plățile suplimentare pentru deversarea în sistemul de canalizare aflat în gestiunea operatorului al apelor uzate cu poluanți ce depășesc valorile admisibile stabilite în avizul de racordare, sau în acordul de preluare al apelor uzate, sau în contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și /sau de canalizare și de epurare a apelor uzate, sau în Anexa nr. 1 la prezentul Regulament, se determină, conform formulei nr.2:

$$P_{P.S.} = T * V * \sum_{i=1}^n ((C_{r,i} / C_{n,i} - 1) * A_i + \dots + (C_{r,n} / C_{n,n} - 1) * A_n), \text{ lei} \quad (\text{formula nr.2})$$

unde :

T- tarif aprobat la prestarea serviciului public de canalizare și de epurare a apelor uzate, lei/m³
V- volumul de apă uzate deversate în sistemul de canalizare pentru perioada de calcul, m³;
C_r - concentrația reală a poluanților, conform rezultatelor analizelor de laborator, care depășește CMA, în apele uzate deversate în sistemul de canalizare al operatorului (mg/l), g/m³
C_n – concentrația normativă admisă spre evacuare, egală cu C.M.A.
i – parametrii de calitate a poluanților ce depășește CMA, pentru care se determină prejudiciul, de la **1** indicator și până la **n** indicator;
A_i - Coeficientul de agresivitate pentru poluanți deversați cu apele uzate în sistemul de canalizare, conform tabelului nr.3 din anexa 7 a prezentului regulament.

Notă: 1) La calculare se ține cont de toți parametrii de calitate, la care au fost depistate depășirile CMA a poluanților în apele uzate la deversare în sistemul de canalizare a operatorului.

2) În cazul în care cel puțin unul dintre indicatorii de calitate va depăși valoarea admisibilă mai mult de 10 ori, atunci calculul expus spre plată consumatorului noncasnic pentru depășirea concentrațiilor maxim admisibile de poluanți în apele uzate evacuate, va fi constituit din înmulțirea tarifului pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate la 10 și respectiv la volumul apei uzate evacuate.

4. Plățile suplimentare pentru deversarea a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți în sistemul de canalizare aflat în deservirea operatorului, în baza unor contracte, se determină în baza unui coeficient la tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare, conform formulei nr.3:

$$P_{P.S.} = T * V * K_p, \text{ lei} \quad (\text{formula nr.3})$$

unde :

Coeficientului de plată pentru depășirea calității apelor uzate real deversate în sistemul de canalizare față de calitatea apelor uzate normativ stabilită prin CMA, care se aplică la tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate numai pentru poluanții ce depășesc concentrații majorate de poluanți, ce urmează să fie aplicat consumatorului noncasnic, se determină conform formulei (4):

$$K_p = \sum_{i=1}^n ((C_{r,i} / C_{n,i} - 1) * A_i + \dots + (C_{r,n} / C_{n,n} - 1) * A_n), \quad (\text{formula nr.4})$$

unde:

K_p - coeficientul de depășire a calității apelor uzate real deversate în sistemul de canalizare față de calitatea apelor uzate normative stabilită prin CMA, care se aplică la tarif pentru recepționarea apelor uzate evacuate în colectorul public de canalizare cu concentrații majorate de poluanți față de normativele C.M.A.;

C_r – concentrația reală a poluanților de apă uzată, g/m³

C_n – concentrația admisă spre evacuare, egală cu C.M.A.

$i = 1 \dots n$ – parametrii de calitate, pentru care se determină prejudiciul

Notă:

- 1) Modalitate de calcul a plăților suplimentare calculate conform stipulărilor formulei (3) se aplică consumatorilor noncasnici care au încheiat cu operatorul un contract de evacuare a apelor uzate cu concentrația de poluanți supranormativă.
- 2) Operatorii, care exploatează sistemul de canalizare (rețele de canalizare, stații de pompare a apelor uzate și stații de epurare a apelor uzate) au dreptul de a încheia contracte cu consumătorii noncasnici privind recepționarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, în sistemul public, în următoarele cazuri:
 - a) stația de epurare are capacități și poate asigura calitate normativă de epurare a apelor uzate înainte de deversarea acestora în emisar;
 - b) pe perioada de proiectare și construcție a stației locale de epurare a apelor uzate de către consumătorul noncasnic;
 - c) consumătorul noncasnic deversează volume mici de apă uzate și demonstrează prin studiu că nu este rentabil din punct de vedere financiar și ecologic (în procesul de epurare se formează deșeuri și nămoluri care conduc la majorarea ponderii de poluare a mediului) să construiască și să exploateze stație locală de epurare a apelor uzate înainte de deversarea acestora în sistemul de canalizare public;
 - d) apele uzate deversate de către consumătorul noncasnic contribuie la stabilizarea și îmbunătățirea calității apei uzate în sistemul public de canalizare, care la rândul său va contribui la majorarea eficienței procesului de epurare biologic și/sau la procesul de prelucrare a nămolurilor.
- 3) La calcularea plății suplimentare se ține cont de toți parametrii de calitate, la care au fost depistate depășiri ale CMA.
- 4) În cazul în care coeficientul de depășire a calității apelor uzate real deversate în sistemul de canalizare față de calitatea apelor uzate normative stabilită prin CMA, care se aplică la tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți va fi:

- a) de la 0 până la 2 , coeficientul ce urmează să fie utilizat în temeiul contractului de evacuare a apelor uzate supraîncărcate este cel real.
- b) de la 2 până la 5 , coeficientul ce urmează să fie utilizat în temeiul contractului de evacuare a apelor uzate supraîncărcate este 2.
- c) de la 5 până la 10 , coeficientul ce urmează să fie utilizat în temeiul contractului de evacuare a apelor uzate supraîncărcate este 3.
- d) de la 10 până la 50 , coeficientul ce urmează să fie utilizat în temeiul contractului de evacuare a apelor uzate supraîncărcate este 4.
- e) mai mare de 50 , coeficientul ce urmează să fie utilizat în temeiul contractului de evacuare a apelor uzate supraîncărcate este 5.”

STUDII DE CAZ

Pentru a verifica aplicabilitatea metodologiei de mai sus, s-au realizat 4 studii de caz:

- un studiu de caz pe baza datelor furnizate de către un operator regional din România în cazul unui consumator non casnic pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru 4 indicatori: fosfați, materii în suspensie, sulfați și azot amoniacal,
- 3 studii de caz pe baza datelor furnizate de către un operator regional din Republica Moldova în cazul a trei consumatori non casnic pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru i) 2 indicatori respectiv fosfați și fluoruri, ii) 6 indicatori respectiv fosfor, CCOCr, azot amoniacal, detergenți sintetici, substanțe extractibile cu solvenți organici și CBO5 și iii) 3 indicatori respectiv Ph, materii în suspensie și detergenți sintetici
- Ipoteze folosite:
 - perioada în care s-au înregistrat depășiri: 30 zile
 - durata medie zilnică de funcționare: 8 ore
 - dat fiind că formula de calcul utilizată în România pentru calculul plăților suplimentare, nu ține cont de debitul normativ, pentru a asigura comparabilitatea datelor s-a plecat de la ipoteza că debitul real este egal cu cel normativ.

Rezultate obținute sunt evidențiate în continuare.

Tabel 4: Determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare peste normele admise - conform metodologiei de calcul propusă de SC APA CANAL Chisinau SA

CALCUL PLĂȚI SUPPLEMENTARE COFORM PROPUNERI SC APA CANAL CHISINAU SA - STUDIU DE CAZ 1

Aplicarea formulei pentru calculul platilor suplimentare in cazul depasirii CMA din apele uzate descarcate in sistem de canalizare aflat in gestiunea operatorului - CONFORM FORMULA 2

Indicator calitate	Perioadade timp a poluarii	Volum apa uzate real	Concentrație reala	Concentratia normativa	Coeficient agresivitate Ai	Kp calculat	Tarif	Plata suplimentara	
	h	m3	g/m3	g/m3	cf. tabel 3, anexa 7	cf. formula 2	lei/m3	lei MD	euro
Fosfor total	720	20736	15.34	5	1	2.07			
Materii in suspensie	720	20736	389	350	1	0.11			
CCOCr	720	20736	655.3	500	1	0.31			
TOTAL	720	20736				2.49	11.17	576743	29187

Aplicarea formulelor pentru plățile suplimentare pentru deversarea a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți în sistemul de canalizare aflat în deservirea operatorului, în baza unor contracte - formula 3 din propunere

Indicator calitate	Perioadade timp a poluarii	Volum apa uzate real	Concentrație reala	Concentratia normativa	Coeficient agresivitate Ai	Kp calculat	Kp utilizat in calcul	Tarif, lei/m3	plata, lei MD	Plata , euro
	h	m3	g/m3	g/m3		cf formula 4	cf. ptc 4, alin		cf formula 3	
Fosfor total	720	20736	15.34	5	1	2.07				
Materii in suspensie	720	20736	389	350	1	0.11				
CCOCr	720	20736	655.3	500	1	0				
TOTAL	720	20736				2.49	2	11.17	463242	23443

CALCUL PLĂȚI SUPPLEMENTARE COFORM PROPUNERI SC APA CANAL CHISINAU SA - STUDIU DE CAZ 2

Aplicarea formulei pentru calculul platilor suplimentare in cazul depasirii CMA din apele uzate descarcate in sistem de canalizare aflat in gestiunea operatorului - CONFORM FORMULA 2

Indicator calitate	Perioada de timp a poluarii	Volum apa uzate real	Concentrație reala	Concentrația normativă	Coeficient agresivitate Ai	Kp calculat	Tarif	Plata suplimentare	
	h							m ³	g/m ³
Fosfati	720	3720	15.5	5	1	2			
Fluoruri	720	3720	7.62	1.5	1	4			
TOTAL	720	3720				6	11.17	249317	12617

Aplicarea formulelor pentru plățile suplimentare pentru deversarea a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți în sistemul de canalizare aflat în deservirea operatorului, în baza unor contracte - formula 3 din propunere

Indicator calitate	Perioada de timp a poluarii	Volum apa uzate real	Concentrație reala	Concentrația normativă	Coeficient agresivitate Ai	Kp calculat	Kp utilizat in calcul	Tarif, lei/m ³	plata, MD	Plata , euro
	h								m ³	g/m ³
Fosfati	720	3720	15.5	5	1	2				0
Fluoruri	720	3720	7.62	1.5	1	4				0
TOTAL		3720				6	3	11.17	124658	6309

CALCUL PLĂȚI SUPPLEMENTARE COFORM PROPUNERI SC APA CANAL CHISINAU SA - STUDIU DE CAZ 3

Aplicarea formulei pentru calculul platilor suplimentare in cazul depasirii CMA din apele uzate descarcate in sistem de canalizare aflat in gestiunea operatorului - CONFORM FORMULA 2

Indicator calitate	Perioadele timp a poluarii	Volum apa uzate real	Concentrație reala	Concentratia normativa	Coeficient agresivitate Ai	Kp calculat	Tarif	Plata suplimentara		
	h							m3	g/m3	g/m3
Fosfati	720	916	24.2	5	1	3.84				
CCOcr	720	916	720	500	1	0.44				
Azot amoniacal	720	916	67	30	1	1.23				
Detergenti sintetici	720	916	4.1	2.5	1.5	0.96				
Substante extractibile cu solventi organice	720	916	38	25	1	0.52				
CB05	720	916	400	225	1	0.78				
TOTAL	720	916			6.5	7.77	11	78325	3964	

Aplicarea formulelor pentru plățile suplimentare pentru deversarea a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți în sistemul de canalizare aflat în deservirea operatorului, în baza unor contracte - formula 3 din propunere

Indicator calitate	Perioadele timp a poluarii	Volum apa uzate real	Concentrație reala	Concentratia normativa	Coeficient agresivitate Ai	Kp calculat	Kp utilizat in calcul	Tarif, lei/m3	plata, lei MD	Plata , euro
	h									
Fosfati	720	916	24.2	5	1	4				
CCOcr	720	916	720	500	1	0				
Azot amoniacal	720	916	67	30	1	1				
Detergenti sintetici	720	916	4.1	2.5	1.5	1				
Substante extractibile cu solventi organice	720	916	38	25	1	1				
CB05	720	916	400	225	1	1				
TOTAL	720	916				7	3	11.17	30704	1554

CALCUL PLĂȚI SUPLIMENTARE COFORM PROPUNERI SC APA CANAL CHISINAU SA - STUDIU DE CAZ 4

Aplicarea formulei pentru calculul platilor suplimentare in cazul depasirii CMA din apele uzate descarcate in sistem de canalizare aflat in gestiunea operatorului - CONFORM FORMULA 2

Indicator calitate	Perioada de timp a poluarii	Volum apa uzate real	Concentrație reala	Concentratia normativa	Coeficient agresivitate Ai	Kp calculat	Tarif	Plata suplimentara	
								lei MD	euro
	h	m3	g/m3	g/m3	cf. tabel 3, anexa 7	cf. formula 2	lei	lei MD	euro
Ph	720	103	8.73	8.5	1	0.03			
Materii in suspensie	720	103	516	350	1	0.47			
Detergenti sintetici	720	103	27	2.5	1.5	14.70			
TOTAL	720	103			3.5	15.20	11.17	17495	885

Aplicarea formulelor pentru plățile suplimentare pentru deversarea a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți în sistemul de canalizare aflat în deservirea operatorului, în baza unor contracte - formula 3 din propunere

Indicator calitate	Perioada de timp a poluarii	Volum apa uzate real	Concentrație reala	Concentratia normativa	Coeficient agresivitate Ai	Kp calculat	Kp utilizat in calcul	Tarif, lei/m3	plata, lei MD	Plata , euro
									cf formula 3	
	h	m3	g/m3	g/m3		cf formula 4	cf. ptc 4, alin			
Ph	720	103	8.73	8.5	1	0.03				
Materii in suspensie	720	103	516	350	1	0.47				
Detergenti sintetici	720	103	27	2.5	1.5	10				
TOTAL	720	103				10.30	4	11.17	4603	233

3.2 Analiza opțiunilor

Principalele diferențe între cele 3 metodologii analizate în secțiunile anterioare pentru calculul plăților suplimentare în cazul apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor admise, sunt prezentate în tabelul următor.

Element analizat	Opțiunea 1 Aplicarea metodologiei utilizată în România	Opțiunea 2 Aplicarea metodologiei utilizată în Republica Moldova	Opțiunea 3 Aplicarea metodologiei propusă de Apa Canal Chișinău
Metodologia propusă pentru calcul plăților suplimentare pentru deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare este similară cu metodologia aplicată pentru calcul plăților pentru deversarea apelor uzate în corpurile de apă?	<p>DA</p> <p>În România, conform prevederilor Ordinului nr. 798/2005 privind aprobarea abonamentului cadru de utilizare/exploatare, formula de calcul pentru determinarea plăților suplimentare (a penalităților) este identică în ambele situații atât pentru apele uzate descărcate în emisar cât și pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare.</p> <p>Însă, concentrațiile maxime admisibile (CMA) în cele două situații sunt diferite (conform prevederilor HG 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate) prin urmare, chiar dacă se utilizează aceeași formulă rezultatele sunt diferite.</p>	<p>DA</p> <p>Această opțiune presupune determinarea plăților suplimentare utilizarea formula de calcul stipulată de prevederile Legii nr. 1540 –XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și a Ordinului nr. 15 din 22 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor.</p> <p>Însă, similar cu prevederile legale din România, concentrațiile maxime admisibile (CMA) în cele două situații sunt diferite (conform prevederilor HG 950/06.12.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare</p>	<p>NU</p> <p>Propunerile formulate de reprezentanții APA CANAL includ aplicarea a 3 formule diferite pentru determinarea plăților suplimentare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O formulă (formula nr.2) pentru cazul deversării în sistemul de canalizare a apelor uzate ce depășesc valorile admisibile. Însă în cazul în care unul din indicatorii de calitate va depăși valoarea admisibilă mai mult de 10 ori se va aplica altă formulă de calcul - O formulă (formula nr. 3) în cazul deversării de ape uzate cu concentrații majorate de poluanți în sistemul de canalizare în baza unor contracte

Element analizat	Opțiunea 1 Aplicarea metodologiei utilizată în România	Opțiunea 2 Aplicarea metodologiei utilizată în Republica Moldova	Opțiunea 3 Aplicarea metodologiei propusă de Apa Canal Chișinău
		și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale) prin urmare, chiar dacă se utilizează aceeași formulă rezultatele sunt diferite.	
Metodologia propusă pentru determinarea plăților suplimentare ține cont de fiecare indicator pentru care s-au înregistrat depășiri	DA Metodologia din România presupune calcul penalităților pentru fiecare indicator pentru care s-au înregistrat depășiri în parte, plata totală reprezentând o însumare a sumelor obținute pentru fiecare indicator.	DA Metodologia din Republica Moldova presupune calcul penalităților pentru fiecare indicator pentru care s-au înregistrat depășiri în parte, plata totală reprezentând o însumare a sumelor obținute pentru fiecare indicator.	NU Atât în cazul formulei nr. 2 cât și în cazul formulei nr.3, plata totală suplimentară nu are la bază însumarea plăților aferentă fiecărui poluant. Ci, în cazul ambelor formule, plata suplimentară este rezultatul înmulțirii tarifului cu volumul de apă uzată deversată pentru perioada de calcul și cu suma depășirilor pentru toți indicatorii pentru care s-au înregistrat depășiri
Metodologia propusă ține cont de masa de poluanți deversată în sistemul public de canalizare?	DA Metodologia din România prevede determinarea plăților suplimentare ținând cont de depășirea masei de poluanți din apa uzată deversată (ținând cont de debitul real deversat, concentrația reală medie și de	DA Metodologia din Republica Moldova, similară cu cea din România prevede determinarea plăților suplimentare ținând cont de depășirea masei de poluanți din apa uzată deversată (ținând cont de debitul real deversat,	NU Metodologia propusă nu ține cont de masa de poluanți din apa uzată evacuată.

Element analizat	Opțiunea 1 Aplicarea metodologiei utilizată în România	Opțiunea 2 Aplicarea metodologiei utilizată în Republica Moldova	Opțiunea 3 Aplicarea metodologiei propusă de Apa Canal Chișinău
	<p>perioada de timp pentru care se realizează calculul).</p>	<p>concentrația reală medie și de perioada de timp pentru care se realizează calculul).</p>	
<p>Valoarea plăților suplimentare în cazul celor 4 studii de caz analizate pentru fiecare din cele 3 opțiuni</p>	<p>Valoarea plății este de circa 2-5 ori mai mare în comparație cu rezultatele obținute prin aplicarea metodologiei existente în Republica Moldova. Această diferență poate fi justificată însă de nivelul de viață (PIB/loc) mai ridicat în Romania comparat cu Republica Moldova</p>	<p>Cele mai mici valori</p>	<p>Valoarea plății suplimentare este cu mult mai mare (chiar și de 1.000 ori mai mare) în comparație cu rezultatele obținute prin aplicarea metodologiei existente în Romania și în Republica Moldova.</p>

3.3 Recomandarea metodologiei a fi aplicată pentru calculul plăților suplimentare în cazul apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare cu depășirea normelor admise

În ceea ce privește metodologia pentru **determinarea plăților suplimentare pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare** au rezultat următoarele concluzii:

- În Republica Moldova, plățile pentru depășirea limitelor admise din apele uzate descărcate atât în corpurile de apă cât și în sistemul public de canalizare, stabilite în conformitate cu prevederile Legii nr. 1540-XIII/25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului și a Ordinului nr. 15 din 22.01.2019 se calculează pe baza aceeași metodologii. După cum am evidențiat în secțiunile anterioare, această abordare este similară cu cea din România, metodologie implementată cu succes de la legiferarea acesteia. Cu toate că formula este identică rezultatele sunt însă diferite, dat fiind că în formula de calcul se ține cont de concentrațiile maxime admisibile ale poluanților (conform Anexa 1 a Hotărârii de Guvern nr. 950 acestea fiind diferite în funcție de descărcarea apelor uzate în corpurile de apă sau în emisar). Prin urmare, lăsând la o parte deficiențele identificate în mecanismul de plată din Republica Moldova (în particular în ceea ce privește dublarea plăților pentru descărcarea apelor uzate de către consumatori în sistemul public de canalizare cu sau fără depășirea normativelor) suntem de părere că determinarea plăților suplimentare trebuie să aibă o bază unitară, scopul aplicării acestora este de a stopa prejudiciile aduse mediului. **Prin urmare recomandarea echipei ECOPSIS este de a utiliza metodologia de calcul a plăților suplimentare pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare în conformitate cu formula de calcul prevăzută de prevederile Legii nr. 1540-XIII/25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului și a Ordinului nr. 15 din 22.01.2019 (formula 4 din Secțiunea 2 a Ordinului 15). Această formulă, conform verificărilor și simulărilor realizate este corectă inclusiv unitățile de măsură cu condiția utilizării în cazul concentrației a unității mg/l ci nu g/ml,**
- Însă având în vedere solicitările MARDM adresate în cadrul grupului de lucru pentru elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului de modificare și completare a Hotărârii Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013 organizat în perioada 11-13 Februarie 2019, de a propune o metodologie de calcul distinctă pentru plățile suplimentare (diferită de cea prevăzută de Legea nr. 1540 și Ordinul nr. 15), metodologie a fi inclusă în anexele Hotărârii de Guvern nr. 950, echipa ECOPSIS a analizat în plus față de prevederile legale formulele de calcul a plăților suplimentare propuse de SC APA CANAL Chisinau SA. Din analiza acestor formule au rezultat următoarele:

- Atât în cazul formulei nr. 2 cât și în cazul formulei nr.3, plata totală suplimentară nu are la bază însumarea plăților aferentă fiecărui poluant. Ci, în cazul ambelor formule, plata suplimentară este rezultatul înmulțirii tarifului cu volumul de apă uzată deversată pentru perioada de calcul și cu suma depășirilor pentru toți indicatorii pentru care s-au înregistrat depășiri. Prin urmare, valoarea plății suplimentare nu este proporțională cu depășirea concentrațiilor maxime admisibile așa cum prevede art 22, alin 18 a Legii 303,
- Metodologia propusă nu ține cont de masa de poluanți din apa uzată deversată în sistemul public de canalizare,
- Valoarea plății suplimentare este cu mult mai mare (chiar și de 1.000 ori mai mare) în comparație cu rezultatele obținute prin aplicarea metodologiei existente în România și în Republica Moldova. De asemenea nu putem trece cu vederea faptul că metodologia este propusă de de SC APA CANAL Chisinau SA, respectiv unul din beneficiarii plăților suplimentare. După cum se poate observa din Anexa, formula propusă de SC APA CANAL Chisinau SA în cazul depășirii normelor admise din apele uzate deversate în corpurile de apă implică plăți mai mici decât cele prevăzute de legislația în vigoare (respectiv Lgea nr. 1540-XIII/25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului) – plăți achitate de către operatorii sistemelor de apă inclusiv SC APA CANAL Chisinau SA. Ori scopul principal pentru aplicarea sancțiunilor este protejarea corpurilor de apă deci plățile în cele două cazuri ar trebui să fie similare.

Prin urmare, având în vedere toate aspectele expuse mai sus, în continuare este prezentată metodologia propusă de echipa ECOP SIS pentru determinarea plăților suplimentare în cazul apelor uzate descărcate în sistemul public de canalizare cu depășirea normelor admise.

METODOLOGIA DE CALCUL PROPUȘĂ pentru determinarea plăților suplimentare în cazul apelor uzate descărcate în sistemul public de canalizare cu depășirea normelor admise.

Având în vedere toate cele mai sus, pentru a asigura respectarea principiului ”poluatorul plătește” și a prevederilor legale din Republica Moldova în particular a prevederilor stipulate în art.22, alin. 14, 16 și 18 din Legea 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu ultimele modificări în vigoare, se propune o nouă formula de calcul pentru plata suplimentară în cazul deversărilor de ape uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea valorilor normative prezentată în continuare.

Metodologia de calcul propusă:

- ține cont de masa de poluanți din apa uzată deversată în sistemul public de canalizare,
- presupune calcul plăților suplimentare pentru fiecare indicator pentru care s-au înregistrat depășiri în parte, plata totală reprezentând o însumare a sumelor obținute pentru fiecare indicator,
- valoarea plății suplimentare rezultată din aplicarea formulei este proporțională cu depășirea concentrațiilor maxime admisibile așa cum prevede art 22, alin 18 a Legii 303,
- plata suplimentară se determină cu aplicarea, la tariful pentru serviciul *public de canalizare și epurare a apelor uzate* a coeficientului determinat pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maximal admisibilă așa cum prevede art 22, alin 14 a Legii 303.

Astfel, plata suplimentară propusă se calculează pentru fiecare poluant în parte și pentru fiecare gura de evacuare. Plata suplimentară totală reprezintă suma plăților calculate pentru fiecare poluant și pentru fiecare gură de evacuare și se determină astfel:

$$P_s \text{ (lei)} = N \text{ (lei/kg)} * K_{pi} \text{ (kg)} * 10^3 \quad (1)$$

$$K_{pi} \text{ (kg)} = 0.0036 * d \text{ (h/zi)} * T \text{ (zile)} * A_i * Q_{rm} \text{ (l/s)} * (C_{mi} - C_{ni}) \text{ (mg/l)} \quad (2)$$

unde,

P_s = plata suplimentară (lei)

N = nivelul plății (lei/kg) – valoarea pentru serviciul public de canalizare și epurare (lei/kg) .
Pentru transformarea din lei/m³ în lei/kg se utilizează densitatea 1000 (kg/m³)

K_p = coeficient de plată respectiv cantitatea totală de poluanți descărcată peste limita admisă pentru perioada de calcul

C_n = concentrația normativă admisă spre evacuare (mg/l). Valorile se preiau din avizul de racordare, sau din acordul de preluare a apelor uzate, sau în contractul de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și/sau canalizare și de epurare a apelor uzate , sau din acordul de mediu pentru folosința specială a apei sau din Anexa 1 a HG nr. 950/06.12.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale.

d = durata (în ore) medie zilnică de funcționare efectivă a evacuării, pentru care se efectuează calculul (h/zi)

T = intervalul respectiv numărul efectiv de zile de funcționare a folosinței de apă, în intervalul dintre două măsurători consecutive,

Q_{rm} = debit real mediu evacuat, calculat în baza citirilor aparatelor de măsură montate la gura de evacuare, pe intervalul dintre două determinări consecutive sau debitul mediu autorizat în cazul în care nu se măsoară volumele de apă evacuate (l/s)

C_{rm} = concentrația medie reală determinată din analizele fizico-chimice a probelor de apă, înregistrate în buletinele de analiză emise de laborator, calculată cu una dintre relațiile :

$$C_{rm} = [C(ro_1) + C(ro_2) / 2](mg/l) \quad (3)$$

în cazul în care nu se iau în considerație determinările consumatorului, și

$$C(rm) = [C(o_1) + C(ram) + C(ro_2) / 3](mg/l), \quad (4)$$

în cazul în care se iau în considerație determinările consumatorului,
unde:

$C(ram)$ - concentrația medie determinată din apele uzate evacuate determinată de utilizatorul de apă având la bază automonitoringul din apele uzate evacuate;

$C(o_1)$ - concentrația determinată de către operatorul de apă în momentul t_1 ;

$C(o_2)$ - concentrația determinată de către operatorul de apă în momentul t_2 .

Concentrația medie determinată se stabilește între două determinări consecutive, indiferent de intervalul de timp luat în considerare.

A_i = coeficient de agresivitate conform tabel:

Substanța	Coeficientul de agresivitate	Substanța	Coeficientul de agresivitate
CBO complet	0,33	Substanțe în suspensie	0,33
Sulfați	0,01	Cloruri	0,003
Azotul sărurilor de amoniu	2,56	Detergenți	10
Produse petroliere	20	Fenoli	1000
Fier	10	Cupru	100
Zinc	100	Nichel	100
Crom trivalent	200	Plumb	10
Cadmiu	200	Cobalt	100
Bismut trivalent	2	Arseniu	20
Mercur	2000	Formaldehidă	100
Cianuri	20	Lipide	20
Nitrați	0,1	Nitriți	50
Amoniac	20	Crom hexavalent	50
Fosfați	5		

Pentru substanțele care lipsesc din tabelul de mai sus coeficientul de agresivitate este egal cu $\frac{1}{CMA}$ în obiectivele acvatice piscicole.

Similar cu opțiunile prezentate anterior pentru a verifica aplicabilitatea metodologiei de mai sus, s-au realizat 4 studii de caz:

- un studiu de caz pe baza datelor furnizate de către un operator regional din România în cazul unui consumator non casnic pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru 4 indicatori: fosfați, materii în suspensie, sulfați și azot amoniacal,
- 3 studii de caz pe baza datelor furnizate de către un operator regional din Republica Moldova în cazul a trei consumatori non casnic pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru i) 2 indicatori respectiv fosfați și fluoruri, ii) 6 indicatori respectiv fosfor, CCOCr, azot amoniacal, detergenți sintetici, substanțe extractibile cu solvenți organici și CBO5 și iii) 3 indicatori respectiv Ph, materii în suspensie și detergenți sintetici
- Ipoteze folosite:
 - perioada în care s-au înregistrat depășiri: 30 zile
 - durata medie zilnică de funcționare: 8 ore
 - dat fiind că formula de calcul utilizată în România pentru calculul plăților suplimentare, nu ține cont de debitul normativ, pentru a asigura comparabilitatea datelor s-a plecat de la ipoteza că debitul real este egal cu cel normativ.

Rezultate obținute sunt evidențiate în continuare.

Tabel 5: Determinarea plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată în sistemul public de canalizare peste normele admise - conform metodologiei de calcul propusă

FORMULA PROPUSA pentru calculul plăților suplimentare pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor - STUDIU CAZ 1

	Concentratia normativa (mg/l)	Durata zilnica funcționare (h/zi)	Debit mediu real evacuat (l/s)	Concentratia reala (mg/l)	Nr. de zile dintre doua masuratori (zile)	Cantitatea reala medie zilnica evacuata peste limita admisa, (kg/zi)	Cantitatea totala evacuata peste limita admisa in intervalul dintre doua masuratori, (kg/interval)	Coeficient agresivitate poluant	Normativ, lei/kg	Valoare plata suplimentare	
										lei, MD	EURO
Fosfor total	5	24	8.00	15.34	30	7.15	214.41	0.33	11.17	790.34	40.00
Materii in suspensie	350	24	8.00	389	30	26.96	808.70	1.00	11.17	9033.22	457.15
CCoCr	500	24	8.00	655.3	30	107.34	3220.30	1.00	11.17	35970.76	1820.38
TOTAL										45794.32	2317.53

FORMULA PROPUSA pentru calculul plăților suplimentare pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor - STUDIU CAZ 2

Indicator calitate	Concentratia normativa (mg/l)	Durata zilnica funcționare (h/zi)	Debit mediu real evacuat (l/s)	Concentratia reala (mg/l)	Nr. de zile dintre doua masuratori (zile)	Cantitatea reala medie zilnica evacuata peste limita admisa, (kg/zi)	Cantitatea totala evacuata peste limita admisa in intervalul dintre doua masuratori, (kg/interval)	Coeficient agresivitate poluant	Normativ, lei/kg	Valoare plata suplimentare	
										lei, MD	EURO
Fosfati	5	24	1.44	15.50	30	1.31	39.19	5.00	11.17	2188.82	110.77
Fluouri	1.5	24	1.44	7.62	30	0.76	22.84	2.56	11.17	653.19	33.06
TOTAL										2842.01	143.83

FORMULA PROPUȘA pentru calculul plăților suplimentare pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor - STUDIU CAZ 3

	Concentratia normativa (mg/l)	Durata zilnica functionar e (h/zi)	Debit mediu real evacuat (l/s)	Concentratia reala (mg/l)	Nr. de zile dintre doua masuratori (zile)	Cantitatea reala medie zilnica evacuata peste limita admisa, (kg/zi)	Cantitatea totala evacuata peste limita asmissa in intervalul dintre doua masuratori, (kg/interval)	Coeficient agresivitate poluant	Normativ, lei/kg	Valoare plata suplimentare	
										lei, MD	EURO
Fosfati	5	24	0.35	24.2	30	0.59	17.59	5.00	11.17	982.54	49.72
CCOcr	500	24	0.35	720	30	6.72	201.58	1.00	11.47	2312.12	117.01
Azot amoniacal	2	24	0.35	67	30	1.99	59.56	2.56	11.17	1703.06	86.19
Detergenti sintetici	0.5	24	0.35	4.1	30	0.11	3.30	10.00	11.17	368.45	18.65
Substante extractibile cu solventi organice	20	25	0.35	38	30	0.57	17.18	1.00	11.17	191.90	9.71
CB05	25	24	0.35	400	30	11.45	343.60	0.33	11.17	1266.55	64.10
TOTAL										6824.63	345.38

FORMULA PROPUȘA pentru calculul plăților suplimentare pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor - STUDIU CAZ 4

	Concentratia normativa (mg/l)	Durata zilnica functionar e (h/zi)	Debit mediu real evacuat (l/s)	Concentratia reala (mg/l)	Nr. de zile dintre doua masuratori (zile)	Cantitatea reala medie zilnica evacuata peste limita admisa, (kg/zi)	Cantitatea totala evacuata peste limita asmissa in intervalul dintre doua masuratori, (kg/interval)	Coeficient agresivitate poluant	Normativ, lei/kg	Valoare plata suplimentare	
										lei, MD	EURO
Ph	8.5	24	0.04	8.73	30	0.00	0.02	1.00	11.17	0.26	0.01
Materii in suspensie	350	24	0.04	516	30	0.57	17.10	0.33	11.17	63.04	3.19
Detergenti sintetici	0.5	24	0.04	27	30	0.09	2.73	10.00	11.17	304.98	15.43
TOTAL										368.29	18.64

4 ÎMBUNĂȚIREA CADRULUI LEGAL AL MANAGEMENTULUI APELOR UZATE INDUSTRIALE DIN MOLDOVA

Având în vedere deficiențele actuale, evidențiate în secțiunea 2 precum și recomandările prezentate în secțiunile 3 și 4 în ceea ce privește mecanismul de plată și aplicarea principiului ”poluatorul plătește” în această secțiune sunt expuse propunerile de modificare a Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 284-289, art. 1061).

Proiect

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Î R E nr. _____

din _____ 2019

Chișinău

Cu privire la aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale

În temeiul art. 22 din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 60-65, art. 123), cu modificările ulterioare în vigoare, în scopul executării prevederilor Art. II alin. (2) lit. b) și c) din Legea nr. 322 din 30 noiembrie 2018 pentru modificarea Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019 nr. 86-92) și aplicării principiilor „poluatorul plătește” și „utilizatorul plătește”,

Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

1. Se aprobă modificările ce se operează în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 284-289, art. 1061), conform anexei la acest act normativ.

2. Ministerele, alte autorități administrative centrale din subordinea Guvernului, precum și autoritățile administrative din subordinea acestora, în termen de 3 luni de zile de la data publicării acestui act normativ :

- a) vor elabora actele normative necesare pentru executarea prezentei hotărâri de guvern;
- b) vor aduce actele sale normative în concordanță cu acest act normativ.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare în termen de o lună de la data publicării.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Anexă

**la Hotărârea Guvernului nr. _____ din _____
cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova
nr. 950 din 25 noiembrie 2013 pentru aprobarea Reulamentului
privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate
în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile
urbane și rurale**

1. Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013 „Pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 284-289, art. 1061) se modifică și se completează după cum urmează:

1) Textul din preambulul hotărârii se modifică și va avea în continuare următorul conținut:

„În temeiul art. 39 și 40 din Legea apelor nr. 272 din 23.11.2011(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 81 art Nr : 264), art. 22 alineatele (5)-(18) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 60-65, art. 123), cu modificările ulterioare în vigoare, în scopul aplicării principiilor „poluatorul plătește” și „utilizatorul plătește”, Guvernul HOTĂRĂȘTE:”.

2. „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 se modifică după cum urmează:

1) Punctul 2 se completează cu subpunctele 3) și 4) cu următorul conținut:

- „3) protejarea calității resurselor de apă;
- 4) stabilirea metodologiei de calcul a plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite;

- 2) După punctul 5 se introduce punctul 5¹ cu următorul conținut:

„5¹. În scopul îndeplinirii prevederilor privind respectarea cerințelor în materie de mediu din Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112 din 02.07.2014, trebuie să fie asigurată colectarea și epurarea corespunzătoare a apelor uzate deversate în emisare.

Pentru realizarea acestor obligații, după identificarea zonelor sensibile și aglomerărilor, se vor stabili termene de conformare pentru aglomerările umane cu peste 10 000 EL și pentru aglomerările umane de la 2000 până la 10 000 EL în conformitate cu programele tehnice și investiționale pentru implementarea cerințelor pentru epurarea apelor urbane uzate în conformitate cu prevederile Directivei 91/271/EEC a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale și Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 301 din 24.04.2014 cu privire la aprobarea Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 și a planului de acțiuni pentru implementarea acesteia.”

- 3) În punctul 6 la noțiunea “punct de control” textul de la litera a) se substituie cu următorul text:

“a) în cazul evacuărilor în rețeaua de canalizare a localității a apelor menajere și industriale uzate, ultimul cămin sau instalație ale canalizării interioare a consumatorului de apă înainte de deversarea în rețeaua de canalizare a localității;

- 4) Punctul 6 se completează la final cu următoarele noțiuni:

„acord de preluare a apelor uzate – acord în scris, eliberat de către operator la cererea consumatorului noncasnic, în care se indică cerințele impuse de operator privind calitatea apelor industriale uzate evacuate în rețelele publice de canalizare și în care se stabilesc normativile și condițiile de evacuare a apelor industriale uzate;

plăți suplimentare – plăți aplicate consumatorilor noncasnici în cazul evacuării de ape uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea concentrațiilor maxime admisibile ale poluanților;

nămol – materialul rezidual, semisolid, tratat sau nu, rămas din procesele de colectare, transport și epurare a apelor urbane uzate, precum și nămolurile produse și colectate în sistemele de salubritate la fața locului;

nămol fecal - nămolul brut sau parțial digerat în formă de suspensie sau semisolid, cu apă sau fără apă, provenit din sistemele de salubritate la fața locului, precum sunt fosele septice și alte instalații similare, și care nu a fost transportat printr-un colector de canalizare;

nămol industrial - nămolul provenit din activitatea industrială.”

5) La punctul 9 se introduc următoarele modificări:

- a) În a doua propoziție după sintagma „la comanda” se completează cu sintagma „și din contul”
- b) Ultima frază se modifică și va avea în continuare următorul conținut:

„Studiile corespunzătoare trebuie să cuprindă, de asemenea, metodele de analiză cantitativă și calitativă a indicatorilor respectivi, tehnologiile de epurare adecvate a poluanților, determinate în baza studiilor suplimentare de specialitate, care se aprobă de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului după coordonarea prealabilă a acestora cu organul abilitat al autorității publice locale, în proprietatea căreia se află rețelele și instalațiile de canalizare și epurare a apelor uzate sau cu operatorul, dacă acestuia prin contractul de gestiune i-a fost delegată o asemenea împuternicire.”

6) După punctul 9 se introduc punctele 9¹ și 9², cu următorul conținut:

„9¹. Indicatorii de calitate care urmează să fie analizați în cadrul investigațiilor de laborator, pentru efectuarea controlului calității apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare de către consumatorii noncasnici îi stabilește operatorul, în dependență de tipul de activitate și materia primă utilizată de către consumatorii noncasnici.

9². Consumatorii noncasnici sunt obligați să evacueze apele uzate în sistemul public de canalizare prin racorduri individuale, separate de rețelele de canalizare prin care evacuează ape uzate alți consumatori casnici și noncasnici, inclusiv de rețelele de canalizare aflate în proprietatea sau gestiunea autorităților, instituțiilor publice. La hotarul delimitării rețelelor de canalizare ale consumatorilor noncasnici de cele ale operatorului, în afara terenului aferent bunului imobil (în afara teritoriului întreprinderii) aflat în proprietatea, locațiunea, arenda, administrarea acestora, obligatoriu trebuie să fie amplasat un cămin de control, construit în conformitate cu cerințele și normativele în vigoare, astfel încât să fie posibilă prelevarea probelor de apă uzată pentru investigațiile de laborator.”

7) Punctul 10 se modifică după cum urmează:

„10. Consumatorii noncasnici sunt obligați să efectueze preepurarea/epurarea apelor uzate, astfel încât la evacuarea acestora în sistemul public de canalizare, în punctul de control, să fie asigurată respectarea valorilor admisibile ale parametrilor/indicatorilor de calitate, stabilite respectiv în avizul de racordare, acordul de preluare, care se anexează la contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate. Normativele de evacuare a apelor uzate în sistemul public de canalizare se

determină pentru fiecare consumator noncasnic în parte, luând în considerație prevederile Metodologiei de calcul a CMA ale substanțelor poluante în apele uzate evacuate în sistemul de canalizare al localității - Anexa 6 la prezentul Regulament și ale altor acte normative în vigoare.”

8) Punctul 11 se modifică după cum urmează:

„11. Se interzice evacuarea apelor industriale uzate în conținutul cărora sunt substanțe periculoase sau prioritar periculoase din categoria celor indicate în anexa 1 la acest Regulament, în punctele 9, 10 și tabelul 9 din Anexa 9 ale Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 09.10.2013, dacă nu este efectuată preepurarea/epurarea lor, utilizând cele mai bune tehnici disponibile (BTD), astfel încât înainte de deversarea acestora în sistemul public de canalizare să fie respectate cerințele și normativele de evacuare stabilite în acordul de preluare al apelor uzate și actele normative în vigoare”;

9) După punctul 13 se completează cu punctul 13¹, care va avea următorul conținut:

„13¹. Se interzice evacuarea în sistemul public de canalizare a apelor uzate, inclusiv convențional curate, a apelor meteorice, inclusiv a celor pluviale, a apelor de drenaj, volumul cărora nu a fost măsurat cu mijloace de măsurare verificate metrologic, sigilate și luate la evidență de operator în modul stabilit, precum și în lipsa contractului de prestare a serviciilor de canalizare și /sau epurare a apelor uzate, cu excepția cazului în care contractul respectiv conține prevederi care stabilesc cerințele și condițiile în care se acordă dreptul consumatorului corespunzător la evacuarea unor asemenea ape.”

10) Punctul 15 se modifică după cum urmează:

„ 15. Evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare se face în baza avizului de racordare, a acordului de preluare și a contractului de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și /sau de canalizare și de epurare a apelor uzate.

Normativele valorilor admisibile ale parametrilor/indicatorilor de calitate ai apelor uzate se calculează și se stabilesc de către operator în conformitate cu prevederile prezentului regulament și a altor acte normative în vigoare.

La determinarea normativelor valorilor admisibile ale parametrilor/indicatorilor de calitate ai apelor uzate operatorul va lua în considerație următoarele aspecte:

- condițiile impuse prin autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei, eliberate de autoritatea publică din subordinea organului central de specialitate în domeniul protecției mediului;
- normativele deversărilor limitat-admisibile (DLA), stabilite operatorului în autorizația de mediu pentru folosința specială a apei și în actele normative în vigoare;
- debitele de apă uzată, care urmează a fi evacuate în sistemul public de canalizare, calculate în modul stabilit de legislația în vigoare;
- starea tehnică și capacitatea de epurare reale ale stației de epurare, aflată în proprietatea sau administrarea/gestiunea operatorului;
- cerințele impuse prin avizul Agenției Naționale de Sănătate Publică ;
- cerințele regulilor recepționării apelor uzate în sistemul public de canalizare în ceea ce privește protecția rețelelor și instalațiilor sistemului public de canalizare;
- metodologia de calcul al CMA ale substanțelor poluante în apele uzate evacuate în sistemul de canalizare al localității din Anexa 6 la Regulamentul în cauză;
- asigurarea protecției rețelelor și instalațiilor sistemului public de canalizare de distrugeri în urma influenței apelor uzate agresive, formării vaporilor inflamabili și toxici, obturarea conductelor și utilajelor cu substanțe ce se depun din nămol;
- asigurarea funcționării stației de epurare a apelor uzate conform parametrilor prevăzuți în proiectul acesteia și neadmiterea recepționării de la consumatori a apelor uzate, care ar putea afecta funcționarea stabilă a procesului de epurare biologică, în care raportul dintre CBO5:N:P trebuie să fie echivalent cu 100:5:1.

Parametrii/indicatorii de calitate ai apelor uzate, care nu sunt specificați în Anexa 1 la acest Regulament, vor fi calculați, determinați conform prevederilor prezentului Regulament și a altor acte normative în vigoare.”

11) Punctul 16, la final, se completează cu un nou aliniat cu următorul conținut:

„În cazul schimbării prin autorizația de mediu pentru folosința specială a apei a condițiilor de deversare a apelor uzate în emisar, operatorul are dreptul de a retrage avizul de racordare, acordul de preluare a apelor uzate și să rezilieze contractul de prestare a serviciilor de canalizare și/ sau epurare și evacuare a apelor uzate sau să stabilească condiții noi de evacuare a apelor uzate consumatorilor noncasnici în conformitate cu legislația în vigoare.”

12) Punctul 18 se modifică după cum urmează:

a) Sintagma „18. La solicitarea avizului de racordare, a contractului de branșare/racordare și utilizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare și a acceptului de evacuare,” se substituie cu următoarea sintagmă:

„18. La solicitarea eliberării avizului de racordare, a acordului de preluare a apelor uzate, încheierii contractului de racordare la sistemul public de canalizare și/sau a contractului de prestare a serviciului public de canalizare și/sau epurare a apelor uzate,”

b) După primul aliniat se completează cu un aliniat nou cu următorul conținut:

„O condiție obligatorie pentru eliberarea avizului de racordare și a acordului de preluare a apelor uzate consumatorilor noncasnici care dispun de surse proprii de alimentare cu apă, este obținerea autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011.”

13) După punctul 18 se introduce punctul 18¹ cu următorul conținut:

„18¹. Pentru examinarea cererii privind eliberarea sau prelungirea termenului de valabilitate a acordului de preluare a apelor industriale uzate, consumatorii noncasnici trebuie să prezinte suplimentar operatorului actele și informațiile enumerate la literele a) – j) ale alin.(6) al art. 22 din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, iar neprezentarea acestora atrage după sine restituirea cererii respective fără examinare.”

14) În punctul 19 textul : „ 19. Avizul de branșare/racordare a apelor uzate în sistemul public de canalizare al localității și contractul de furnizare a serviciului public de canalizare se eliberează de operator și include:” se substituie cu următorul text :

„19. Avizul de branșare/racordare eliberat de către operator, precum și contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și/sau de epurare și evacuare a apelor uzate încheiat între operator și consumatorii noncasnici în mod obligatoriu vor include:”

15) După punctul 19 se introduc punctele 19¹, 19², 19³, 19⁴, 19⁵, 19⁶, 19⁷, 19⁸, 19⁹, 19¹⁰, 19¹¹, 19¹², 19¹³, 19¹⁴, 19¹⁵, 19¹⁶, 19¹⁷, 19¹⁸, 19¹⁹, 19²⁰ și 19²¹, după cum urmează:

„ 19¹. Acordul de preluare a apelor uzate, eliberat de către operator consumatorului noncasnic, care evacuează ape industriale uzate în sistemul public de canalizare, se anexează la contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și/sau de epurare și evacuare a apelor uzate corespunzător, și în mod obligatoriu va conține următoarele:

- a) denumirea actului (Acord de preluare a apelor uzate);
- b) data emiterii acordului de preluare a apelor uzate;
- c) denumirea emitentului (operatorului);
- d) denumirea consumatorului noncasnic căruia i se eliberează actul respectiv;
- e) cerințele impuse de operator privind calitatea apelor uzate evacuate în rețelele publice de canalizare;
- f) normativele de evacuare a apelor uzate pentru consumatorul noncasnic corespunzător, calculate și aprobate în modul stabilit de actele normative;
- g) condițiile de preluare a apelor uzate de la consumatorul noncasnic, care includ cerințe privind:
 - necesitatea preepurării/epurării apelor industriale uzate sau a unei părți din acestea la stația de preepurare/epurare locală a consumatorului noncasnic;
 - preepurarea apelor industriale uzate în comun cu ale altor întreprinderi în cadrul unor stații de epurare ale grupului de întreprinderi (dacă așa ceva există);
 - reutilizarea maximă a apelor uzate epurate pentru asigurarea proceselor tehnologice cu apă tehnologică sau pentru alte folosințe;
 - implementarea de tehnologii noi care oferă posibilitatea de reducere a consumului de apă sau a debitului de ape uzate, precum și a gradului lor de poluare;
 - folosirea sistemelor închise de alimentare cu apă sau utilizarea repetată și succesivă a apei în procesele tehnologice ale întreprinderii;
 - recuperarea substanțelor utile conținute în apele industriale uzate;
 - tratarea și utilizarea nămolurilor rezultate din procesele tehnologice și din preepurarea apelor industriale uzate ;
 - alte cerințe, luând în vedere prevederile și condițiile impuse operatorului prin autorizația de mediu pentru folosința specială a apei, prezentul Regulament și alte acte normative în vigoare.
- h) termenul de valabilitate a acordului de preluare a apelor uzate;

- i) numele, prenumele și semnătura persoanei cu funcție de răspundere a emitentului împuternicită/desemnată cu dreptul de a semna acordul de preluare a apelor uzate;
- k) ștampila emitentului acordului de preluare a apelor uzate.

19². Consumatorii noncasnici sunt obligați să monitorizeze calitatea apelor uzate, astfel încât la deversarea acestora în rețeaua publică de canalizare indicatorii/parametrii de calitate nu trebuie să depășească valorile admisibile, stabilite în avizul de racordare, în acordul de preluare și în contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și epurare a apelor uzate.

19³. Operatorul este obligat să supravegheze starea tehnică a sistemului public de canalizare, să monitorizeze valorile indicatorilor/parametrilor de calitate ai apelor uzate evacuate de către agenții economici în sistemul de canalizare în raport cu normativele stabilite și aprobate pentru fiecare consumator noncasnic în parte, precum și calitatea apelor uzate epurate la deversare în emisar în conformitate cu prevederile prezentului "Regulament".

19⁴. Periodicitatea prelevării probelor de ape uzate evacuate în sistemul public de canalizare de către de consumatorii noncasnici, se va stabili de către operator pentru fiecare în parte, luând în considerație următoarele:

- a) normativele privind calitatea apelor industriale uzate evacuate;
- b) debitele lunare și anuale reale de ape uzate, evacuate de agenții economici în sistemul public de canalizare, calculate în baza volumelor înregistrate de mijloacele de măsurare verificate metrologic, montate, sigelate și luate la evidență în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- c) datele despre calitatea apelor uzate la deversarea în rețeaua publică, conform rezultatelor analizelor probelor de ape uzate, eliberate de către persoana autorizată de instituția sau întreprinderea, ce dispune (sau administrează) de laborator acreditat, potrivit prevederilor normelor în vigoare;
- d) regimul de evacuare a apelor uzate de pe teritoriul întreprinderii;
- e) cerințele impuse operatorului prin autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei, eliberate de autoritatea publică din subordinea organului central de specialitate în domeniul protecției mediului;

- f) respectarea sau nerespectarea de către consumatorii noncasnici respectivi a condițiilor de evacuare a apelor uzate în sistemul public de canalizare în perioada anterioară, dacă aceștia au evacuat sau evacuează ape uzate în sistemul public de canalizare;
- g) mărimea depășirilor cantității de poluanți din apele uzate evacuate de consumatorul noncasnic în raport cu normativele;
- h) proprietățile poluanților stabiliți în componența apelor uzate în rezultatul investigațiilor (încercărilor) de laborator, reieșind din obiectul de activitate/tipul de industrie al consumatorului noncasnic;
- i) impactul asupra rețelelor de canalizare, pe care îl pot provoca în cumul factorii/criteriile indicați la literele b), g) și h).

19⁵. Ca regulă de bază, se va considera că operatorii trebuie să preleveze probe de apă uzată pentru investigațiile de laborator în punctele de control o dată la trei luni. Punctele de control pot fi stabilite în condițiile tehnice, avizele de racordare, eliberate de către operator, care ulterior se indică și în contractele de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate. În dependență de factorii și criteriile indicate în p. 19⁴, operatorii sunt în drept să stabilească în avizele de racordare și în contractele de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate, încheiate între operator și consumatorii noncasnici perioade de prelevare mai frecvente sau mai rare.

În scopul îndeplinirii de către operatori a obligațiilor de monitorizare a calității apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare, se admite efectuarea cercetărilor de laborator a probelor de ape uzate prelevate și de către laboratoarele de producere, aflate în gestiunea sa, sau de către alte laboratoare atestate în domeniu, însă la calcularea plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite este obligatorie efectuarea cercetărilor de laborator a probelor de ape uzate în laboratoare acreditate. Rapoartele cercetărilor de laborator, eliberate de către persoanele ce dispun de certificat de acreditare în domeniul cercetării calității apelor uzate, se vor considera un mijloc probatoriu pertinent și vor asigura credibilitate mai mare în raport cu rezultatele investigațiilor de laborator, eliberate de către persoane ce nu dispun de certificat de acreditare.

19⁶. Operatorul este obligat să preleveze probe de apă uzată din punctul de control al consumatorului noncasnic cel puțin o dată în an, chiar dacă potrivit ultimelor rezultate ale investigațiilor de laborator nu au fost constatate depășiri ale valorilor admise ale indicatorilor/parametrilor de calitate. În cazul neîndeplinirii acestei obligații din punct de vedere economic sau tehnologic, operatorul trebuie să anexeze la darea de seamă, prevăzută la art. 14

alin. (1) și (3) din Legea nr. 1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului și argumentarea corespunzătoare, în care va indica motivele nerespectării obligației respective.

19⁷. Prelevarea probelor de apă uzată se efectuează inopinat, în orice timp al zilei și nopții, luând în considerație regimul de activitate al agentului economic, standardele în vigoare, inclusiv cele internaționale admise spre aplicare pe teritoriul Republicii Moldova, precum și în conformitate cu regulile de prelevare, transportare și păstrare a apelor uzate, reglementate prin normativele în vigoare.

Operatorul este obligat să preleveze o singură probă de apă uzată, cantitatea căreia trebuie să fie suficientă pentru efectuarea analizei fizico-chimice. În cazul în care reprezentantul legal al consumatorului noncasnic sau cel puțin unul din reprezentanții împuterniciți/desemnați ai consumatorului noncasnic, care participă la procesul de prelevare a probelor de apă uzată, în momentul prelevării solicită prelevarea concomitentă și a probelor – martor , atunci operatorul în prezența reprezentantului consumatorului noncasnic va trebui să preleveze în paralel câte două probe de apă uzată pentru fiecare laborator acreditat în domeniul cercetărilor de ape uzate, în care se trimit probele respective pentru cercetări. Toate probele de ape uzate vor fi sigelate la locul prelevării acestora. După recepționarea probelor de ape uzate sigelate, persoanele responsabile ale laboratoarelor acreditate sunt obligate să întreprindă toate măsurile necesare astfel încât una dintre probe să fie supusă cercetărilor de laborator pentru determinarea valorilor reale ale indicatorilor de calitate din apele uzate, iar a doua probă de control sigelată să fie păstrată în conformitate cu cerințele stabilite de standardele de referință.

Încercările de laborator se efectuează în laboratorul specializat și acreditat în domeniul apelor uzate al operatorului și/sau în orice laborator specializat și acreditat în domeniul apelor uzate, cu înregistrarea rezultatelor controlului în registre speciale, care sunt păstrate pe un termen de 5 ani. Analizele fizico-chimice se efectuează în conformitate cu standardele naționale și europene în vigoare.

În cazul în care rezultatele analizelor de laborator a probelor prelevate în paralel, eliberate de laboratorul acreditat al operatorului și/sau alt/e laborator/laboratoare acreditat/e în domeniul apelor uzate, nu coincid și marja de eroare între rezultatelele respective este mai mare de 20 %, în termen de maxim 12 zile lucrătoare din data prelevării acestora, se efectuează încercări de laborator a probelor - martor în prezența ambilor reprezentanți ai laboratoarelor corespunzătoare.

Efectuarea încercărilor de laborator din probele – martor , se efectuează în scopul stabilirii corectitudinii efectuării investigațiilor de către laboratoarele implicate și nu vor servi drept temei pentru efectuarea plăților, din cauza modificării componenței și parametrilor de calitate ai apelor uzate în timpul păstrării.

Rezultatele încercărilor de laborator din primele probe supuse investigațiilor, eliberate de către reprezentanții laboratoarelor acreditate ale operatorului și/sau a altor laboratoare

acreditate, vor constitui temei juridic pentru calculul expus spre plată consumătorului noncasnic. La expirarea termenului de 20 zile lucrătoare din data prelevării probelor de control, acestea se nimicesc de către fiecare laborator în parte.

19⁸. Prelevarea probelor de ape uzate se efectuează de către persoana/ele desemnată/împuțernicită/e de către operator în prezența persoanelor desemnate/împuțernicite de consumatorii noncasnici. Prelevarea apelor uzate poate fi efectuată în prezența unui sau mai mulți reprezentanți ai autorității publice locale și/sau a autorității publice din subordinea organului central de specialitate în domeniul protecției mediului și/sau a Agenției Naționale de Reglementare în Energetică.

19⁹. Atât operatorul cât și consumatorii noncasnici sunt obligați să desemneze/împuțernicească prin ordinele conducătorilor și/sau prin procură cel puțin câte doi reprezentanți, care vor avea dreptul să participe la prelevarea probelor de apă uzată, respectiv de a monitoriza corectitudinea respectării procesului de prelevare a apelor uzate, de a semna actele corespunzătoare ce atestă faptul prelevării probelor respective și de a-și argumenta în scris în actul de prelevare a probelor obiecțiile în privința încălcărilor constatate în procesul prelevării probelor de apă uzată.

19¹⁰. Consumatorii, cu excepția consumatorilor casnici, operatorii sunt obligați să asigure instruirea necesară a persoanelor desemnate/împuțernicite în modul stabilit la punctul 19⁹, astfel încât acestea să cunoască regulile de prelevare a probelor de apă, să aibă capacitatea de a-și argumenta în scris în actul de prelevare a probelor obiecțiile în privința încălcărilor admise în procesul prelevării probelor de apă uzată și de a semna actele întocmite la locul prelevării apelor uzate.

19¹¹. Consumatorii noncasnici respectivi sunt obligați să asigure prezența la locul de prelevare a probelor de ape uzate a persoanelor desemnate/împuțernicite de reprezentantul său legal în termen de cel mult 10 minute de la ora solicitării de către reprezentantul operatorului de a se prezenta la locul prestabilit.

19¹². Refuzul persoanei/persoanelor împuțernicite de către reprezentantul legal al consumatorului noncasnic de a se prezenta în termenul indicat în p. 19¹¹ la locul de prelevare a apelor uzate, precum și refuzul acesteia/acestora de a semna actul de prelevare a probelor sunt considerate drept încălcări a condițiilor de evacuare a apelor uzate în sistemul public de canalizare. În asemenea situații reprezentantul operatorului va întocmi și semna în mod unilateral actul de prelevare a apelor uzate în 2 exemplare identice, va sigela vasul cu proba de apă uzată și o va expedia în laboratorul acreditat în domeniul apelor uzate pentru investigațiile corespunzătoare. Refuzul persoanei/persoanelor împuțernicite de a se prezenta în termenul

prestabilit la locul de prelevare a probelor de ape uzate sau de a semna actul ce atestă faptul prelevării probelor de apă nu poate fi interpretat în favoarea consumatorului noncasnic. În asemenea situații, cel târziu a doua zi lucrătoare de la ziua întocmirii actului de prelevare a probelor de ape uzate, operatorul este obligat să expedieze în adresa consumatorului noncasnic, prin poștă și/sau prin poșta electronică (dacă dispune), un exemplar al actului ce atestă faptul prelevării probelor de ape uzate. Adresa/adresele corespunzătoare vor fi indicate în contractul de prestare a serviciilor de canalizare și/ sau epurare și evacuare a apelor uzate, încheiat cu consumatorul noncasnic respectiv.

19¹³. Consumatorii noncasnici sunt în drept să contesteze direct în instanța de judecată actul de prelevare a probelor de ape uzate în termen de cel mult 10 zile din data semnării lui de către reprezentantul împuternicit prin ordin sau din data confirmării primirii actului prin poștă sau prin poșta electronică numai în următoarele cazuri:

- operatorul nu a solicitat prezența reprezentantului noncasnic la locul prestabilit pentru prelevarea probelor de ape uzate;
- actul de prelevare a probelor de ape uzate a fost semnat de persoane care nu sunt împuternicite în modul stabilit cu dreptul de a semna astfel de acte;
- actul de prelevare a probelor de apă nu a fost completat pe deplin în modul stabilit.

19¹⁴. Operatorul este obligat expedieze copia raportului de încercări în adresa consumatorului noncasnic, prin poștă și/sau poșta electronică, în termen de cel mult trei zile lucrătoare din data eliberării actului respectiv de către laboratorul acreditat. Adresa/adresele corespunzătoare vor fi indicate în contractul de prestare a serviciilor de canalizare și/ sau epurare și evacuare a apelor uzate, încheiat cu consumatorul noncasnic.

„19¹⁵. Consumatorul noncasnic este în drept să contesteze direct în instanța de judecată raportul de încercări, în termen de cel mult 10 zile din data confirmării primirii actului prin poștă sau prin poșta electronică, în următoarele cazuri:

- printr-o hotărâre judecătorească definitivă sau irevocabilă a fost anulat actul de prelevare a probelor de ape uzate;
- analizele de laborator și raportul de încercări au fost respectiv efectuate, eliberate de către o persoană juridică, laboratorul căreia nu este acreditat în domeniul efectuării încercărilor de laborator al apelor uzate.

19¹⁶. Dacă potrivit rezultatelor analizelor de laborator stabilite în raportul de încercări, sunt constatate depășiri ale valorilor indicatorilor/parametrilor de calitate ai apelor uzate în raport cu

normativele stabilite (CMA), în temeiul contractului de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și /sau de canalizare sau al contractului de evacuare a apelor uzate supraîncărcate, operatorul va calcula consumatorului noncasnic plăți suplimentare în conformitate cu Metodologia de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite - Anexa 7 la Regulament.

19¹⁷. În cazul în care instanța de judecată printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă a anulat actele respective de prelevare a probelor de apă și actele ce atestă rezultatele analizelor de laborator, iar rezultatele analizelor de laborator au confirmat depășiri ale valorilor admisibile ale poluanților și ca rezultat operatorul a calculat și facturat plăți, acestea din urmă de asemenea vor fi anulate.

19¹⁸. Măsurarea și/sau controlul debitului de ape uzate evacuate se va efectua lunar, iar cu acordul operatorului cel puțin o dată în trei luni, în prezența reprezentantului consumatorului noncasnic, desemnat/împuternicit în modul stabilit.

Consumatorii noncasnici urmează să prezinte, la cererea operatorului, în termenul indicat de acesta, bilanțul debitului de ape uzate evacuate în sistemul public de canalizare pe fiecare racord de canalizare în parte.

19¹⁹. Pentru calcularea corectă a plăților pentru evacuarea apelor uzate cu depășirea normativelor stabilite, volumul apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare trebuie să fie măsurat cu mijloace de măsurare verificate metrologic, instalate, sigelate și luate la evidență în modul stabilit de actele normative în vigoare. În lipsa mijlocului de măsurare a apelor uzate, volumul apelor uzate evacuate se va considera egal cu volumul apei consumate, înregistrat de mijloacele de măsurare verificate metrologic, instalate, sigelate și luate la evidență de operator în modul stabilit de actele normative în vigoare. În cazurile constatării nefuncționării mijloacelor de măsurare, deteriorării acestora, lipsei contorului de apă, conectărilor/racordărilor și construcțiilor neautorizate, prin care sunt evacuate apele uzate, precum și în cazul consumului fraudulos, volumul apelor uzate se va considera egal cu volumul de apă calculat în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și a altor acte normative în vigoare, care reglementează modalitatea de determinare a volumului de apă în situațiile respective.

Consumatorii noncasnici care evacuează apele uzate în sistemul public de canalizare, și care în procesul activității înglobează în produsul finit o anumită cantitate de apă, trebuie să instaleze mijloace de măsurare a apelor uzate în modul prevăzut de cerințele, standardele și normele în vigoare, precum și în conformitate cu condițiile tehnice, eliberate de operator și/sau

stabilite în contract . În cazul nerespectării acestei cerințe, volumul apelor uzate se va considera egal cu volumul apei potabile utilizate în procesul activității acestora.

19²⁰. Plățile indicate la punctul 19¹⁶, calculate în modul stabilit de prezentul Regulament, se vor include separat în factura fiscală în care este stabilită plată pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și/sau de epurare și evacuare a apelor uzate, eliberată de operator, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

19²¹. Factura fiscală înaintată spre plată consumatorului noncasnic poate fi contestată în instanța de judecată în termen de cel mult 30 zile calendaristice de la data înmânării acesteia de către operator consumatorului noncasnic.”

16) Punctul 21 se modifică după cum urmează:

„21. Operatorul este în drept să anuleze avizul de branșare/racordare, acordul de preluare a apelor uzate, eliberate consumatorului noncasnic, și să inițieze procedura de reziliere a contractului de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și epurare a apelor uzate, cu întreruperea recepționării apelor uzate în sistemul public de canalizare, dacă nu se respectă cerințele și condițiile de evacuare a apelor uzate stabilite de operator.

Pentru orice schimbare privind debitul și/sau calitatea apelor uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților sau în stațiile de epurare, ca urmare a modificării capacităților de producție, a tehnologiilor de fabricație sau a altor cauze, consumatorul este obligat să solicite eliberarea avizului de racordare și a acordului de preluare a apelor uzate. În această situație operatorul este obligat să revizuiască cerințele, condițiile expuse în avizul de racordare, acordul de preluare a apelor uzate, dacă asemenea acte au fost eliberate consumatorului noncasnic anterior apariției schimbărilor respective. În acest caz operatorul va elibera consumatorului noncasnic, în modul stabilit, un nou aviz de racordare și un nou acord de preluare a apelor uzate, adaptate noilor schimbări intervenite în activitatea acestuia. După ce consumatorul noncasnic a îndeplinit condițiile stabilite de operator în avizul de racordare și operatorul a eliberat consumatorului corespunzător acordul de preluare a apelor uzate, operatorul și consumatorul noncasnic vor încheia un nou contract de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și/sau de canalizare și/sau epurare și evacuare a apelor uzate sau vor iniția procedura de modificare a contractului respectiv, în cazul în care acesta nu a fost reziliat, nu a încetat sau nu a fost anulat.”

17) În punctul 22 după cuvântul „ Acceptarea” se introduce cuvântul „ preluării” .

18) La punctul 24 prima propoziție se substituie cu următoarea frază:

„Valorile limită admisibile ale indicatorilor/parametrilor de calitate stabilite în Anexa 2 la Regulament, debitul maxim al apelor uzate admise spre deversare în emisare într-o unitate de timp în locul stabilit vor constitui deversările limitat admisibile (DLA).”

19) Denumirea capitolului V se substituie cu următoarea :

„Gestionarea nămolurilor provenite de la stațiile de preepurare/epurare a apelor uzate”;

20) Punctul 41 se modifică și va avea în continuare următorul conținut:

"41. „Activitatea de gestionare a nămolurilor rezultate de la procesele de epurare a apelor uzate este supusă înregistrării și autorizării de către Agenția de mediu. Cerințele privind gestionarea nămolurilor se includ în autorizația de folosință specială a apelor.

Nămolurile obligatoriu vor fi tratate conform proiectelor implementate la stațiile de preepurare/epurare și trebuie să fie utilizate în domeniul potrivit, reieșind din compoziția și calitatea acestora, conform rezultatelor studiilor de specialitate.

Valorificarea materială a nămolurilor, respectiv valorificarea în agricultură cu respectarea prevederilor legale privind protecția mediului și, în special, a solului, reprezintă o prioritate urmată de valorificarea energetică (co-incinerare) și pe ultimul loc eliminarea prin depozitare sau incinerare. Nămolurile generate, după prelucrare, vor fi depozitate numai în locuri autorizate stabilite prin autorizația de folosință specială a apei. Activitățile de gestionare ale nămolului trebuie să contribuie la reducerea impactului asupra mediului înconjurător."

21) După punctul 41 se introduce un punct nou, 41¹ cu următorul conținut:

"41¹. Cînd nămolul nu are calitatea necesară pentru utilizarea în agricultură, se va acorda prioritate altor opțiuni de valorificare materială cum ar fi utilizarea ca material de umplutură pentru prevenirea inundațiilor, folosirea ca substrat pentru recultivarea siturilor miniere sau pentru acoperirea depozitelor de deșeuri."

22) După punctul 43 se completează cu punctele 43¹, 43², 43³, 43⁴, 43⁵, 46⁶ și 43⁷ cu următorul conținut :

„43¹. Descărcarea nămolului în corpurile de apă prin rețele de canalizare, prin intermediul mașinilor, instalațiilor specializate sau a oricăror alte mijloace este interzisă.

43². Evacuarea nămolului provenit din activitatea industrială este supusă înregistrării și autorizării de către Agenția de mediu. Căile de evacuare trebuie să reducă la maximum efectele negative asupra mediului. Agenții economici vor reduce treptat cantitatea totală de materiale toxice, persistente sau bioacumulate în nămolul industrial.”

43³. Descărcarea nămolului fecal în instalațiile de epurare a apelor uzate fără acordul prealabil în scris operatorului este interzisă. Operatorul este obligat să monitorizeze descărcarea nămolului fecal în instalațiile de epurare, astfel încât să nu fie admisă perturbarea proceselor de epurare și să scadă eficiența epurării apelor uzate.

43⁴. În scopul gestionării adecvate a nămolului fecal, activitatea de descărcare a nămolului fecal în instalațiile de epurare a apelor uzate se supune autorizării de către Agenția de mediu.

43⁵. Gestionarea deșeurilor, inclusiv a grăsimilor și nămolurilor, rezultate de la instalațiile de preepurare/epurare locală, separatoare de grăsimi și/sau hidrocarburi, precum și alte instalații și sisteme individuale de colectare a apelor uzate ale consumatorilor noncasnici, este pusă în sarcina acestora. Se interzice deversarea deșeurilor, inclusiv a grăsimilor și nămolurilor în sistemul public de canalizare, iar nerespectarea de către consumatori a normei în cauză atrage după sine răspunderea juridică, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Gestionarea nămolurilor care provin de la stațiile de epurare a apelor urbane uzate este pusă în sarcina operatorilor.

43⁶. Persoanele fizice și juridice care desfășoară activitate de întreprinzător și evacuează în sistemul public de canalizare ape uzate, precum și operatorii stațiilor de epurare sunt obligate să prezinte semestrial subdiviziunilor teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului informația referitoare la volumul de deșeuri, inclusiv volumul de grăsimi și nămoluri, formate în procesul de preepurare/epurare, caracteristica fizico-chimică a acestora, metodele de tratare, prelucrare, locul depozitării și modul de valorificare, utilizare a acestora.

În cazul nerespectării obligațiilor expuse în aliniatul unu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului este în drept să dispună sistarea temporară a activității agentului economic respectiv, cu respectarea cerințelor actelor normative în vigoare.

46⁷. Agenții economici care evacuează apele industriale uzate în sistemul public de canalizare sunt obligați să respecte cerințele privind gestionarea nămolurilor formate din procesele de preepurare, indicate în acordul de preluare a apelor uzate. În cazul nerespectării acestei obligații, operatorul este în drept să inițieze procedura de reziliere a contractului de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și epurare a apelor uzate, încheiat cu agentul economic, și să dispună sistarea preluării apelor uzate în sistemul public de canalizare, dacă în termen de 30 zile de la data notificării acestuia despre încălcarea admisă nu a înlăturat neajunsurile constatate.”

23) La punctul 45 cuvîntul „eutroficarea” se substituie cu cuvîntul „eutrofizarea”;

24) Punctul 51 se modifică și va avea în continuare următorul conținut :

„51. Apele industriale uzate provenite din sectoarele industriale trebuie supuse epurării, astfel încît înainte de deversarea acestora în emisare indicatorii/parametrii de calitate să nu depășească valorile limită admisibile stabilite de normativele și cerințele de evacuare din avizele de mediu și din autorizațiile de mediu pentru folosință specială a apelor. La stabilirea deversărilor limită admisibile se vor lua în calcul și cerințele, normativele expuse în Anexa 2 la Regulament, iar pentru sectoarele industriale nominalizate în anexele 1-8 la Regulamentul privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 802 din 09.10.2013 se vor lua în calcul și valorile- limită indicate în anexele respective, precum și caracteristicile receptorului natural, inclusiv gradul de poluare al acestuia, capacitatea sa de autoepurare, componența celorlalte ape uzate evacuate în același receptor, cerințele în domeniul protecției mediului, necesitățile de aprovizionare cu apă ale populației, precum și prevederile acestui Regulament.”

25) După punctul 56 se completează cu trei puncte noi, 57, 58 și 59, cu următorul conținut:

„57. Nămolurile fecale, provenite de la fosele septice sau alte instalații similare, vor fi gestionate în conformitate cu reglementările în vigoare. Atunci când este posibil, nămolul fecal se tratează separat de apele uzate.

58. Evacuarea nămolului fecal în corpurile de apă de suprafață este interzisă.

59. Utilizarea nămolului fecal în agricultură trebuie să se facă în conformitate cu legislația în vigoare privind protecția mediului și, în special, a solului. Se interzice utilizarea directă a nămolului fecal fără tratament prealabil .”

26) În Anexa nr.1:

textul din denumirea tabelului „Indicatorii de calitate ai apelor menajere uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților” se substituie cu următorul text:

„Indicatorii de calitate ai apelor urbane uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților și/sau direct în stațiile de epurare”

27) În Anexa nr. 2:

a) După propoziția "Se aplică tuturor categoriilor de efluenți proveniți sau nu din stațiile de epurare » se pune virgulă și se completează cu următoarea sintagmă „cu excepția efluenților proveniți din sectoarele industriale nominalizate în anexele 1-8 la Regulamentul privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 09.10.2013. »

b) În tabel :

- La rîndul 10 coloana a patra după „0,5” se completează cu sintagma „sau conținutul în apa potabilă”;
- La rîndul 12 coloana a patra valoarea admisibilă indicată „400” se substituie cu „600”;
- La rîndul 15 coloana a patra valoarea admisibilă indicată „0,5” se substituie cu „2,5”;
- La rîndul 16 coloana a patra valoarea admisibilă indicată „2,0” se substituie cu „2,0⁷⁾”
- La rîndul 17 coloana a patra valoarea admisibilă indicată „0,5” se substituie cu „2,5”.

c) La note se completează cu nota ⁷⁾ cu următorul conținut :

„⁷⁾ Acest normativ se va pune în aplicare după reconstrucția SEAU și introducerea în schema tehnologică a instalațiilor de defosforizare.”

28) Regulamentul se completează cu Anexa nr. 7 , care va avea următorul conținut:

Anexa nr.7 la Regulamentul privind cerințele de
colectare, epurare și deversare a apelor uzate
în sistemul de canalizare și/sau în emisari
pentru localitățile urbane și rurale

Metodologia de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite

1. În contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate se vor specifica, printre alte obligații ale consumatorului noncasnic, și un punct referitor la respectarea concentrației-limită admisibile a indicatorilor de calitate din apele uzate evacuate. Indicatorii de calitate specifici tipului de apă uzată evacuată, concentrațiile – limită admisibile ale acestora și corespunzător, cantitățile zilnice admise a fi evacuate în sistemul public de canalizare se vor include în contract sau în anexele acestuia.

2. Pentru depășirea concentrațiilor maxim admisibile ale indicatorilor de calitate stabilite avizul de racordare, în acordul de preluare al apelor uzate și anexate la contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate, precum și în Anexa 1 la prezentul Regulament se calculează plăți suplimentare.

3. Plățile suplimentare încasate de operatori se folosesc pentru modernizarea instalațiilor, rețehnologizarea stațiilor de epurare a apelor uzate și asigurarea epurării corespunzătoare a apelor uzate preluate în sistemul public de canalizare.

4. Plata suplimentară se calculează pentru fiecare poluant în parte și pentru fiecare gura de evacuare. Plata suplimentară totală reprezintă suma plăților calculate pentru fiecare poluant și pentru fiecare gură de evacuare.

5. Pentru fiecare gură de evacuare se vor înregistra:

- debitul mediu zilnic admis a fi evacuat (l/s);
- durata medie zilnică de funcționare a gurii de evacuare (h);
- indicatorii (poluanții) de caracterizare a calității apelor uzate evacuate. Pentru fiecare indicator de caracterizare a calității apelor uzate evacuate se vor înregistra concentrațiile-limită admise prin autorizația de mediu pentru folosința specială a apei, înscrise în contract.

6. Plata suplimentară se calculează cu formula:

$$P_s \text{ (lei)} = N \text{ (lei/kg)} * K_{pi} \text{ (kg)} * 10^3 \quad (1)$$

$$K_{pi} \text{ (kg)} = 0.0036 * d \text{ (h/zi)} * T \text{ (zile)} * A_i * Q_{rm} \text{ (l/s)} * (C_{rm_i} - C_{n_i}) \text{ (mg/l)} \quad (2)$$

unde,

P_s = plata suplimentară (lei)

N = nivelul plății (lei/kg) – valoarea tarifului pentru serviciul public de canalizare și epurare (lei/kg). Pentru transformarea din lei/m³ în lei/kg se utilizează densitatea 1000 (kg/m³)

K_p = coeficient de plată respectiv cantitatea totală de poluanți descărcată peste limita admisă pentru perioada de calcul

C_n = concentrația normativă admisă spre evacuare (mg/l). Valorile se preiau din avizul de racordare, sau din acordul de preluare a apelor uzate, sau în contractul de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și/sau canalizare și de epurare a apelor uzate, sau din acordul de mediu pentru folosința specială a apei sau din Anexa 1 a HG nr. 950/06.12.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisurări de apă pentru localitățile urbane și rurale.

d = durata (în ore) medie zilnică de funcționare efectivă a evacuării, pentru care se efectuează calculul (h/zi)

T = intervalul respectiv numărul efectiv de zile de funcționare a folosinței de apă, în intervalul dintre două măsurători consecutive,

Q_{rm} = debit real mediu evacuat, calculat în baza citirilor aparatelor de măsură montate la gura de evacuare, pe intervalul dintre două determinări consecutive sau debitul mediu autorizat în cazul în care nu se măsoară volumele de apă evacuate (l/s)

C_{rm} = concentrația medie reală determinată din analizele fizico-chimice a probelor de apă, înregistrate în buletinele de analiză emise de laborator, calculată cu una dintre relațiile :

$$C_{rm} = [C(ro_1) + C(ro_2) / 2](mg/l) \quad (3)$$

în cazul în care nu se iau în considerație determinările consumatorului, și

$$C(rm) = [C(o_1) + C(ram) + C(ro_2) / 3](mg/l), \quad (4)$$

în cazul în care se iau în considerație determinările consumatorului,
unde:

$C(ram)$ - concentrația medie determinată din apele uzate evacuate determinată de utilizatorul de apă având la bază automonitoringul din apele uzate evacuate;

$C(o_1)$ - concentrația determinată de către operatorul de apă în momentul t_1 ;

$C(o_2)$ - concentrația determinată de către operatorul de apă în momentul t_2 .

Concentrația medie determinată se stabilește între două determinări consecutive, indiferent de intervalul de timp luat în considerare.

A_i = coeficient de agresivitate conform tabel:

Substanța	Coeficientul de agresivitate	Substanța	Coeficientul de agresivitate
CBO complet	0,33	Substanțe în suspensie	0,33
Sulfai	0,01	Cloruri	0,003
Azotul sărurilor de amoniu	2,56	Detergenți	10
Produse petroliere	20	Fenoli	1000
Fier	10	Cupru	100
Zinc	100	Nichel	100
Crom trivalent	200	Plumb	10
Cadmium	200	Cobalt	100

Bismut trivalent	2		Arseniu	20
Mercur	2000		Formaldehidă	100
Cianuri	20		Lipide	20
Nitrați	0,1		Nitriți	50
Amoniac	20		Crom hexavalent	50
Fosfați	5			

Pentru substanțele care lipsesc din tabelul de mai sus, coeficientul de agresivitate este egal cu 1
CMA în obiectivele acvatice piscicole.

7. Pentru situații de ploi torențiale, care pot genera creșteri mari ale concentrațiilor la suspensii, CBO (5), CCO la captare, față de valorile prelucrărilor statistice, cantitatea de poluanți luată în calcul, de comun acord, nu va ține seama de cantitățile suplimentare înregistrate.

8. Pentru substanțele organice la care valorile-limită sunt depășite, calculul se va efectua pentru fiecare substanță, iar apoi se va realiza media ponderată.

9. Pentru comunicarea sumei de plată, operatorul sistemului public de canalizare întocmește o notificare, prin care informează agentul economic despre depășirea concentrațiilor maximale admisibile ale poluanților din apele uzate evacuate în sistemul public de canalizare și cuantumul plății calculate în conformitate cu prevederile acestui Regulament. Notificarea, la care se anexează factura fiscală, se expediază în adresa agentului economic prin poștă cu scrisoare recomandată și aviz de recepție.

10. Agentul economic este în drept să contesteze în instanța de judecată factura fiscală în termenul indicat în pct. 19²¹ din Regulamentul în cauză.

11. În cazul necontestării în instanța de judecată a facturii fiscale, consumatorul noncasnic (agentul economic) este obligat să achite contravaloarea facturii respective în modul și termenul stabilit în contractul corespunzător de prestare a serviciilor.”

5 IMPACTUL MODIFĂRILOR ȘI COMPLETĂRILOR ADUSE CADRULUI LEGISLATIV EXISTENT

Potrivit prevederilor art. 1, 4 și 13 din Legea nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și alin. (2) al art.25 din Legea 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative (în vigoare din 12.07.2018) procedura de revizuire a actelor normative se efectuează și conform principilului analizei impactului de reglementare.

În conformitate cu prevederile art. 13 din Legea nr. 235 din 20.07.2006 și p. 3 din H.G.nr. 1230 din 24.10.2006, analiza impactului de reglementare (AIR) reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor pentru societate și mediul de afaceri, a necesității intervenției autorităților publice prin reglementare și, prin urmare, a adoptării actului legislativ și/sau normativ al autorităților administrației publice centrale și locale (în continuare – *acte normative*), precum și evaluarea impactului acestuia asupra activității de întreprinzător, analiza modului de asigurare a respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, corespunderea actului cu scopurile politicii de reglementare și principiile de reglementare a activității de întreprinzător.

Potrivit p. 10 din HG.1230 AIR se elaborează și se prezintă conform formularului tipizat.

PROIECT INIȚIAL

Analiza preliminară a Impactului de Reglementare

a proiectului de act normativ pentru modificarea Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale

Formularul tipizat al actului de analiză a impactului de reglementare

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	Proiectul de act normativ pentru modificarea Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale
Data:	27 iunie 2019
Autoritatea administrației publice autor:	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Subdiviziunea:	DPMIRA

**Persoana responsabilă și
informația de contact:**

Componentele analizei impactului de reglementare

1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare

Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	2
Gradul de inovație al intervenției propuse	2
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	2
TOTAL	6

Argumentare/descifrarea succintă a punctajului atribuit

Nivelul de interes public față de intervenția propusă

Analiza impactului de reglementare a proiectului reprezintă un nivel de interes public mediu, corespunzător unor grupuri sociale distincte, restrânse, și anume operatorii sistemelor publice de canalizare, agenții economici care depășesc concentrațiile maximal-admisibile ale substanțelor poluante din apele uzate evacuate în sistemul public de canalizare al localităților, aceștia nereprezentând majoritatea societății sau o parte importantă a unui sector economic.

Nivelul de interes public mediu se demonstrează prin volumul de petiții adresate Ministerului Agriculturii al Dezvoltării Regionale și Mediului din partea operatorilor sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, din partea unor consumatori noncasnici, precum și din partea asociațiilor care îi reprezintă, care au identificat și semnalat existența unui șir de lacune, goluri în legislația Republicii Moldova în domeniul apelor uzate, care împiedică aplicarea în prezent a principiilor „utilizatorul plătește” și „poluatorul plătește” în sectorul gestionării apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare sau care denotă neaplicarea, aplicarea incorectă și neuniformă a prevederilor legale existente.

De asemenea nivelul de interes public este argumentat și prin existența unui șir de litigii între operatori și agenții economici, care s-au examinat și se mai examinează în instanțele de judecată, ca rezultat al apariției unor divergențe în ceea ce privește calcularea și aplicarea plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu conținut de poluanți ce depășesc CMA, precum și în legătură cu interpretarea diferită a actelor normative.

Instituirea grupului de lucru de către MADRM în scopul analizei cadrului normativ în domeniul apelor uzate și pentru elaborarea proiectului de modificare a Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, confirmă nivelul de interes public al necesității ajustării cadrului legal în domeniu.

Gradul de inovație al intervenției propuse

Modificările propuse vin cu unele inovații parțiale, care ar putea schimba în parte mecanismele/norme de bază existente în prezent în ceea ce privește modalitatea de calcul a plăților suplimentare. Se introduc de asemenea completări în ceea ce privește sistemul de monitorizare a deversării apelor uzate în sistemul public de canalizare și de gestionare a nămolurilor. Acestea prevăd actualizarea, completarea noțiunilor, modificarea, completarea și substituirea unor prevederi din Regulamentul aprobat prin H.G.nr. 950 din 25.11.2013, în vederea reglementării și aplicării principiilor „utilizatorul plătește” și „poluatorul plătește” în conformitate cu cerințele legislației comunitare. Posibilitatea aplicării acestor principii în mod legal și transparent, clarificarea anumitor aspecte ce țin de modalitatea de calcul, facturare și achitare a plăților suplimentare pentru deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea concentrațiilor maximal-admisibile a indicatorilor de calitate, de reglementare a periodicității de prelevare a probelor de ape uzate, precum și a factorilor, criteriilor după care se determină aceasta, caracterizează gradul mediu al inovațiilor din proiectul actului normativ anexat și asupra căruia s-a efectuat analiza impactului de reglementare.

Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse

Impactul asupra mediului înconjurător și cel social este unul pozitiv, deoarece proiectul actului normativ propus spre aprobare are ca scop de bază diminuarea impactului asupra mediului, protecția corpurilor de apă contra poluării, astfel încât să nu fie afectate sănătatea și viața populației.

Impacturile negative sau costurile intervenției statului prin adoptarea actului normativ recomandat nu au fost depistate.

Proiectul în cauză nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia ori care prevăd reorganizări și reforme structurale sau instituționale ale autorităților ori ale instituțiilor publice.

Inițiativa vizată nu are un nou impact asupra activității de întreprinzător sau un impact negativ, mai dezavantajos din punct de vedere economic în raport cu impactul care îi poate influența activitatea prin norme juridice în vigoare. Dimpotrivă proiectul actului normativ propus spre aprobare are ca obiectiv asigurarea mecanismului transparent și argumentat de calcul al plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea concentrațiilor maximal-admisibile.

Și impactul asupra activității operatorilor sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare este unul pozitiv. Prin proiectul actului normativ corespunzător va fi consolidat cadrul legal al Republicii Moldova în sectorul gestionării apelor uzate în ceea ce privește aplicarea principiilor "utilizatorul plătește" și „poluatorul plătește”, ceea ce ar contribui la eliminarea blocajului creat în privința imposibilității recuperării de către operatori a costurilor pentru epurarea corespunzătoare a apelor uzate supraîncărcate cu poluanți

evacuate în sistemul public de canalizare de către consumatorii noncasnici, precum și la reducerea substanțială a conflictelor între operatori și agenții economici.

Reglementarea clară a modului de calcul și de aplicare a plăților suplimentare pentru depășirea normativelor indicatorilor de calitate ai apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare, ar contribui la ridicarea nivelului de responsabilitate al consumatorilor noncasnici și i-ar încuraja să investească în dezvoltarea rețehnologizarea infrastructurii rețelelor și instalațiilor de canalizare interioare, astfel încât să fie asigurată respectarea obligației de preepurare a apelor uzate la nivelul standardelor stabilite înainte de deversarea lor în rețeaua de canalizare a localității, conform cerințelor art. 47 lit. b) din Legea nr. 1515-XII din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător.

Obligarea operatorilor ca la calcularea plăților suplimentare să justifice depășirile normativelor (CMA) poluanților din apele uzate evacuate în sistemele publice de canalizare ale localităților prin acte ce atestă rezultatele analizelor de laborator, eliberate de instituții, persoane ce dispun de laboratoare acreditate ar putea avea un impact financiar moderat, în raport cu prejudiciul major care poate fi cauzat operatorilor prin neaplicarea plăților respective. Dimpotrivă introducerea unor asemenea obligații ar contribui la ridicarea nivelului de responsabilitate al operatorilor, la îmbunătățirea procesului de evaluare și monitorizare a calității apelor uzate pe de o parte, iar pe de altă parte ar fi asigurată credibilitatea rezultatelor cercetărilor de laborator care stau la baza efectuării calculului plăților suplimentare pentru depășirea normativelor substanțelor poluante din apele uzate evacuate în sistemul public de canalizare. Faptul că autoritățile publice și operatorii nu dispun de numărul necesar de laboratoare acreditate nu constituie o justificare relevantă de a factura și impune plăți în lipsa unor probe documentare pertinente ce atestă faptul depășirii valorilor concentrațiilor maxim-admisibile ale poluanților din apele uzate. Introducerea unor asemenea obligații ar contribui la diminuarea semnificativă a litigiilor și a adresărilor în instanțele de judecată, ce țin de calculul, aplicarea și facturarea plăților respective. De asemenea introducerea unor asemenea norme în proiectul actului normativ propus spre aprobare ar încuraja și totodată ar obliga operatorii să întreprindă măsuri în vederea acreditării laboratoarelor de producere din subordine și să cheltuie rațional mijloacele utilizate pentru cercetările de laborator.

2. Definierea problemei

Principiile "utilizatorul plătește" și "poluatorul plătește" sunt aplicate parțial în Republica Moldova, prevederile legislative actuale cuprinzând o serie de neclarități în ceea ce privește aplicarea plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite.

În rezultat, în ultimii cinci ani în Republica Moldova s-a majorat substanțial numărul de petiții adresate organelor autorității publice centrale de specialitate în domeniul mediului prin care operatorii sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, agenții economici, asociațiile care îi reprezintă, precum și autoritățile publice locale și-au exprimat nemulțumirea în privința mai multor probleme legate de sectorul apelor uzate, și anume: imposibilitatea recuperării costurilor pentru serviciul public de canalizare și epurarea apelor

uzate supraîncărcate cu poluanți, dereglarea proceselor tehnologice la stațiile de epurare, cauzată de evacuarea apelor uzate cu cantități de poluanți ce depășesc de zeci de ori normativele în vigoare, ceea ce contribuie imposibilitatea epurării corespunzătoare a apelor uzate și respectiv la majorarea riscului de poluare a corpurilor de apă; nerespectarea de către agenții economici a cerințelor privind preepurarea apelor uzate înainte de evacuarea acestora în sistemul public de canalizare; înaintarea spre plată agenților economici a unor plăți suplimentare, calculate incorect și în mod netransparent, aplicarea incorectă, neuniformă sau neaplicarea plăților respective; nerecunoașterea de către agenții economici a rezultatelor analizelor de laborator în baza cărora se calculează plata pentru depășirea normativelor poluanților din apele uzate evacuate în sistemul public; lipsa unei metodologii de calcul a plăților pentru depășirea CMA; lipsa unor reglementări clare privind modalitatea de calcul a deversărilor limitat admisibile (DLA); reglementarea insuficientă a modalității de gestionare a nămolurilor acumulate din procesele de preepurare/epurare a apelor uzate; lipsa normelor care ar reglementa periodicitatea prelevării probelor de ape uzate la deversare în sistemul public de canalizare, precum și alte probleme.

Astfel, începând cu anul 2017 s-a creat un blocaj în ceea ce privește aplicarea plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, fiind înregistrate mai multe conflicte și adresări în instanțele de judecată, la Consiliul Concurenței, legate de problemele expuse. Drept exemplu poate servi Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. APD – 61 din 04.12.2017¹, care este publică, prin care a fost constatată încălcarea prevederilor art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, în partea ce ține de impunerea tarifului diferențiat pentru serviciul de recepționare în sistemul municipal de canalizarea apelor uzate „Ivaro” SRL, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 767048,51 lei „Apă – Canal Chișinău” S.A. În rezultat, S.A. „Apă-Canal Chișinău”, a decis să rezilieze contractele de prestare a serviciilor de epurare a apelor uzate supraîncărcate cu poluanți, încheiate cu agenții economici din mun. Chișinău. Astfel până la excluderea neajunsurilor din legislație, „Apă – Canal Chișinău” S.A nu poate percepe de la agenții economici plăți pentru acoperirea costurilor de epurare a apelor uzate supraîncărcate cu poluanți.

Unica soluție pentru rezolvarea problemelor expuse mai sus era efectuarea unor modificări la actele normative în vigoare sau elaborarea unor proiecte de acte normative noi. În acest sens Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în continuare MADRM, prin Ordinul nr. 13 din 26.01.2018, la indicația Prim-ministrului nr. 37.04.6650 din 29.08.2017 a creat un grup de lucru pentru analiza cadrului legal în domeniul apelor uzate, identificarea problemelor și elaborarea proiectului de modificare a Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisarii pentru localitățile urbane și rurale (în continuare proiectul actului normativ), în scopul excluderii neajunsurilor care contribuie la apariția problemelor

¹ <https://competition.md/decizieview.php?l=ro&idc=64&id=6282&t=/Transparenta/Decizii/Decizia-Plenului-Consiliului-Concurenței-nr-APD-61-din-04122017>

enunțate, însă pînă în prezent în fond acestea nu au fost soluționate, dat fiind faptul că problemele identificate s-au dovedit a fi destul de complexe și profunde. Pentru rezolvarea în fond a problemelor identificate era necesară și modificarea art. 22 din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, iar elaborarea unor proiecte de acte legislative implică cheltuieli, resurse materiale și umane, precum și timp.

După mai multe încercări de a găsi soluțiile potrivite și efectuarea modificărilor necesare în actele normative în vigoare, care ar debloca situația expusă, la 30.11.2018 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 322 din 30 noiembrie 2018 pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (publicat la 08.03.2019 în MO nr. 86-92, art. 142, în vigoare din data publicării. Potrivit Art. 1 pct. 17 din Legea 322/30.11.2018, în art. 22 al Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (publicat:14.03.2014 în MO nr. 60-65 art.123, în vigoare din 14.09.2014) s-au efectuat un șir de modificări importante, conform cărora este necesară modificarea HG nr. 950 din 25.11.2013.

În temeiul prevederilor art. 22 alin. (18) din Legea 303/2013, cu ultimele modificări în vigoare, s-a stabilit că „(18) În cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen pentru 5 zile (CBO5), precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislație sau în acordul de preluare, se aplică plăți suplimentare proporționale depășirii concentrațiilor maxim admisibile, conform **Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale.**” De asemenea conform prevederilor alin. (16) al art. 22 din Legea 303 „(16) Pentru depășirea normativelor la deversarea apelor uzate în sistemul de canalizare, operatorul calculează și aplică plăți suplimentare conform legislației în vigoare și/sau contractului de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.” În prezent Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisurări pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin H.G.nr. 950 din 25.11.2013 (în continuare "Regulament"), nu reglementează modalitatea de calcul și aplicare a plăților suplimentare pentru depășirea concentrațiilor maximal admisibile ale indicatorilor de calitate ai apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare. Astfel potrivit cerințelor prevăzute la alin. (16) și (18) ale art. 22 din Legea 303/2013 rezultă necesitatea iminentă de efectuare a modificărilor în "Regulamentul" respectiv în vederea determinării modalității de calcul și de aplicare a plăților suplimentare pentru depășirea CMA. Și ultimele modificări la alin. (14) al art. 22 din Legea 303/2013, care se referă în mod special la modalitatea de calcul a plăților pentru depășirea normativelor în cazul în care agenții economici nu pot îndeplini din punct de vedere economic sau tehnologic condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică de canalizare, reconfirmă necesitatea efectuării unor modificări în "Regulamentul" nominalizat. De asemenea și modificările efectuate la aliniatele (5), (6) (7) (9) (10) (11) și (12) ale art. 22 din Legea 303/2013, precum și completările articolului în cauză cu două aliniate noi, 5¹ și 5², care prevăd obligativitatea deținerii de către agenții economici a acordurilor de preluare a apelor industriale uzate și a

avizelor de racordare, precum și necesitatea respectării normativelor și cerințelor din acestea la evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare, indică asupra necesității efectuării modificărilor în Regulament, deoarece anume acest act normativ stabilește cerințele pentru exploatarea sistemelor de colectare a apelor uzate în localitățile urbane.

Luând în considerație prevederile Art. II alin. (2) lit. b) din Legea nr. 322/2018 s-a luat decizia de a elabora proiectul actului normativ în vederea creării unei baze juridice care ar reglementa modalitatea de calcul și aplicare a plăților respective, precum și care ar clarifica aspectele privind procedurile de prelevare a probelor de ape uzate, de stabilire a periodicității de prelevare a probelor corespunzătoare, de informare a agenților economici despre rezultatele încercărilor de laborator, precum și aspecte relevante care au legătură cu modul de determinare, facturare și încasare a acestor plăți.

Necesitatea iminentă de efectuare a modificărilor în HG nr. 950 din 25.11.2013 este generată și de următoarele goluri, lacune identificate în procesul analizei acestui act normativ:

- Este insuficient reglementată modalitatea de gestionare a nămolurilor formate din procesele de preepurare/epurare a apelor uzate;
- Nu sunt expuse consecințele juridice pe care trebuie să le suporte consumatorii noncasnici dacă nu respectă cerințele, condițiile și obligațiile stabilite în avizul de racordare, contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate.
- Nu stabilește modalitatea de calcul a volumului de apă uzată în cazul depășirii CMA pentru calcularea plăților suplimentare;
- Deși reglementează noțiunea de deversări limitat admisibile (DLA) este incertă modalitatea de stabilire a acestora în autorizația de folosință specială a apelor.

3. Stabilirea obiectivelor

Principalele obiective stabilite ale intervenției sunt:

- transpunerea parțială a Directivei Consiliului nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale în „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013;
- reglementarea clară a modului de calculare, aplicare și încasare a plăților suplimentare pentru depășirea normativelor indicatorilor de calitate ai apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare și asigurarea aplicării principiilor „utilizatorul plătește” și „poluatorul plătește” în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- stabilirea metodologiei de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite;
- stabilirea de reguli și criterii obiective, transparente, neechivoce și de aplicabilitate privind procesul de prelevare a probelor de apă uzată pentru cercetările de laborator;

- limitarea abuzurilor din partea operatorilor în raport cu consumatorii și asigurarea respectării drepturilor consumatorilor noncasnici în procesul prestării serviciului public de canalizare, prelevării probelor de apă uzată pentru cercetările de laborator, calculării plăților suplimentare;
- acoperirea cheltuielilor operatorilor legate de epurarea corespunzătoare a apelor urbane uzate preluate în sistemul public de canalizare;
- asigurarea îndeplinirii cerințelor legale privind evacuarea apelor industriale uzate în baza acordului de preluare a apelor uzate, eliberat de operator;
- ridicarea nivelului de responsabilitate al operatorilor și agenților economici în ceea ce privește gestionarea eficientă a apelor uzate și a nămolurilor formate din procesele de preepurare/epurare, gestionarea rețelelor și instalațiilor de canalizare și epurare a apelor uzate, respectarea normativelor la evacuarea apelor uzate;
- diminuarea numărului de litigii între agenții economici, operatori și instituțiile publice, legate de calcularea plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite.

4. Identificarea opțiunilor

În scopurile protecției resurselor de apă contra poluării și diminuării efectelor negative asupra mediului, în vederea asigurării îndeplinirii obiectivelor propuse prin proiectul actului normativ, precum și deblocării situației create în ceea ce privește aplicarea principiilor "utilizatorul plătește" și "poluatorul plătește" în domeniul gestionării apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare au fost identificate două opțiuni:

1. A nu face nimic. O astfel de opțiune nu poate soluționa problemele identificate și nu poate atinge obiectivele propuse. Prin abordarea unei asemenea opțiuni aplicarea normelor prevăzute de art. 22 din Legea 303/2013, și executarea în mod transparent a celor cuprinse în alin. (14) și (18) ale articolului în cauză ar fi imposibilă. Nereglementarea aspectelor problematice în domeniul gestionării apelor uzate, enunțate în AIR, ar putea provoca prejudicii nu numai operatorilor sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, dar și agenților economici, mediului înconjurător, în special resurselor de apă.

2. Reglementarea clasică. Această opțiune presupune aprobarea proiectului de act normativ, care constă în modificarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale. Autorii proiectului de act normativ recomandă selectarea anume a acestei opțiuni, deoarece potrivit analizei opțiunilor aceasta s-a dovedit a fi mai avantajoasă din punct de vedere al costurilor, beneficiilor și ar contribui la realizarea obiectivelor propuse.

În cazul intervenției propuse au fost stabilite următoarele soluții:

1. Modificarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale .

1.1. Necesitatea modificării preambulului din HG 950/2013 este necesară deoarece potrivit ultimelor modificări la art. 22 din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 60-65, art.123), și în special a alin. (18) a acestei norme juridice a fost dispusă calcularea și aplicare plăților suplimentare pentru depășirea concentrațiilor maximal-admisibile ale poluanților din apele uzate deversate în sistemul public de canalizare anume **în baza Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale.**

2. Modificarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 (în continuare Regulament).

2.1. Inițial prin Regulament nu s-au stabilit și scopurile protejării calității resurselor de apă, determinării metodologiei de calculare și aplicare a plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, iar proiectul actului normativ este elaborat și în vederea realizării și unor astfel de scopuri, a apărut necesitatea completării pct. 2 cu subct. 3) și 4), care vin să ajusteze acest act normativ cerințelor Legii 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.

2.2. În scopul ajustării cadrului legal în domeniul gestionării apelor urbane uzate, cerințelor impuse de art. 5 alin. (1) și (2) din Directiva UE 91/271/CEE – DIRECTIVA CONSILIULUI din 21 mai 1991 privind epurarea apelor urbane reziduale (JO L 135, 30,5,1991, p.40), care prevăd identificarea zonelor sensibile și respectarea cerințelor privind epurarea (tratarea) mai riguroasă a apelor uzate înainte de evacuare în corpurile de apă pentru toate evacuările care provin din aglomerări cu EL mai mari de 10000, după pct. 5 din Regulament s-a introdus un punct nou, pct. 5¹, care determină aglomerările în zonele sensibile care trebuie să întrunească cerințele directivei în cauză. Modificările propuse au fost elaborate luând în considerație prevederile următoarelor acte normative:

- Conform subpct. 3.6 din Planul de acțiuni pentru anii 2014-2018 privind implementarea strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028), aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 199 din 20.03.2014 cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028) s-a stabilit ca acțiune „asigurarea epurării apelor uzate urbane în concordanță cu prevederile Directivei 91/271/EEC”, fiind determinat ca indicator de monitorizare transpunerea și reglementarea cerințelor Directivei în cauză în legislația națională;

- Conform prevederilor pct. 3 subpct. 6) lit. b) din Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 a fost stabilit ca obiectiv specific: asigurarea accesului, pînă în anul 2023, a circa 80% din populație la sistemele și serviciile accesului sigure de alimentare cu apă și a circa 65 % la sistemele și serviciile de canalizare. În vederea realizării acestui obiectivului specific 6.2. în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 s-au stabilit ca acțiuni prioritare elaborarea programelor tehnice și investiționale pentru implementarea cerințelor privind epurarea apelor reziduale în conformitate cu prevederile Directivei 91/271/EEC a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor reziduale urbane. ;

- Potrivit obiectivului strategic 10 „Asigurarea dreptului fundamental la un mediu sănătos și sigur” din proiectului Strategiei naționale de dezvoltare "Moldova 2030" (în continuare „Strategie”), aprobată de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 396 din 14 decembrie 2018, avînd în vedere rolul fundamental al componentelor de mediu și al resurselor naturale pentru existența vieții și pentru sporirea calității vieții, printre obiectivele specifice care urmăresc îmbunătățirea calității mediului pentru protecția sănătății populației și protecția și conservarea resurselor naturale pentru o dezvoltare durabilă a țării, a stabilit și obiectivul - „îmbunătățirea calității apei și solurilor prin reducerea poluării în urma deversării apelor uzate în emisare sau în mediul natural, minimizarea deversării substanțelor chimice și periculoase și reducerea ponderii apelor uzate netratate”. Pentru realizarea acestui obiectiv au fost stabilite în Strategie în calitate de acțiuni prioritare „Construcția/reabilitarea stațiilor de epurare în localitățile cu un număr mai mare de 15 mii de locuitori, care să epureze apele uzate normativ, în conformitate cu valorile-limită admisibile ale indicatorilor de calitate a apelor uzate evacuate în corpurile de apă.” și „Respectarea indicatorilor de calitate ai apelor uzate industriale evacuate în rețelele centralizate de canalizare și în corpurile de apă de către toți agenții economici care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova”.

2.3. Necesitatea completării pct. 6 din Regulament cu noțiunile de acord de preluare a apelor uzate și plăți suplimentare derivă din modificările efectuate la art. 22 din Legea 303/2013 prin Legea nr. 302/2018, iar a noțiunilor de “nămol”, “nămol fecal” și “nămol industrial” din prevederile art. 39 lit. d) din Legea apelor nr. 272 din 23.12.2011.

2.4. Introducerea modificărilor în punctul 9 din Regulament și completarea Regulamentului cu pct. 9¹ a fost necesară, reieșind din prevederile următoarelor norme juridice și luînd în considerație următoarele aspecte:

- Potrivit art. 22 alin. 21 din Legea 303/2013 “Concentrațiile maximal admisibile de poluanți în apele uzate pentru fiecare agent economic din teritoriul respectiv se stabilesc de către operator și se aprobă de către agenția ecologică teritorială reieșind din normativele deversărilor limitat admisibile.”
- Agențiile ecologice teritoriale au fost reorganizate în subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului (Inspecții pentru protecția mediului). Conform prevederilor pct. 10 subpct. 1) lit. f) și subpct. 2) lit. e) din HG. Nr. 548 din 13.06.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru

Protecția Mediului, anume Inspectoratul pentru Protecția Mediului participă la coordonarea normativelor ecologice, standardelor, elaborarea instrucțiunilor de calcul al prejudiciului cauzat mediului, asigură aplicarea acestora și exercită controlul privind respectarea condițiilor de utilizare a resurselor de apă și de deversare a apelor uzate potrivit actelor permissive deținute.

- Conform pct. 19 din anexa 3 la Ordinul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15 din 22 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor, “Valorile concentrațiilor maxim admisibile (CMA) ale substanțelor poluante cu apele uzate evacuate în sistemul de canalizare sunt stabilite pentru fiecare subiect în parte de către operatori, reieșind din prevederile Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013.”
- În temeiul prevederilor art. 6 lit. d) din Legea apelor nr. 272/2011, costurile prevenirii poluării resurselor de apă sunt suportate de poluator, din care motiv a apărut necesitatea concretizării faptului că limitele maxim admisibile ale indicatorilor de calitate, care nu sunt specificați în anexa I la Regulament, se vor stabili în baza studiilor de specialitate nu numai la comanda consumatorului de apă, dar și din contul acestuia.
- În prezent rețelele și instalațiile de canalizare și epurare a apelor uzate ale localităților se află în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, din care motiv tehnologiile de epurare adecvată a apelor uzate trebuie coordonate și cu organele abilitate ale autorităților publice locale.

2.5. Necesitatea completării Regulamentului cu pct. 9², care prevede că “Consumatorii noncasnici sunt obligați să evacueze apele uzate în sistemul public de canalizare prin racorduri individuale, separate de rețelele de canalizare prin care evacuează ape uzate alți consumatori casnici și noncasnici, inclusiv de rețelele de canalizare aflate în proprietatea sau gestiunea autorităților, instituțiilor publice. La hotarul delimitării rețelelor de canalizare ale consumatorilor noncasnici de cele ale operatorului, în afara terenului aferent bunului imobil (în afara teritoriului întreprinderii) aflat în proprietatea, locațiunea, arenda, administrarea acestora, obligatoriu trebuie să fie amplasat un cămin de control, construit în conformitate cu cerințele și normativele în vigoare, astfel încât să fie posibilă prelevarea probelor de apă uzată pentru investigațiile de laborator.” este necesară din următoarele motive:

- Potrivit art. 22 alin. (7) din Legea 303/2013 « Stabilirea condițiilor de evacuare a apelor uzate de la agenții economici în sistemele de canalizare ale localităților, precum și a concentrațiilor maxim admisibile de poluanți în apele uzate, se efectuează de către operator cu respectarea normativelor deversării limitat admisibile în emisare, stabilite de legislația în vigoare. Operatorul poate efectua controlul inopinat al evacuării apelor uzate de la agenții economici și/sau prelevarea probelor în scopul verificării calității apelor uzate deversate în rețelele de canalizare.”
- În Republica Moldova o parte din persoanele fizice și juridice, care desfășoară activitate de întreprinzător, evacuează apele uzate prin rețelele de canalizare interioare ale blocurilor locative și ale instituțiilor publice, neavând racorduri de canalizare separate și cămine de vizită pentru prelevarea probelor de apă uzată pentru cercetarea de laborator. Astfel apele uzate deversate de consumatorii respectivi sunt amestecate cu apele uzate menajere. În asemenea situație operatorii nu pot preleva probele de ape uzate pentru determinarea concentrațiilor maximal-admistabile reale ale poluanților din apele uzate deversate de către agenții economici respectivi. În asemenea circumstanțe și aplicarea plăților suplimentare pentru depășirea normativelor CMA este imposibilă.
- Introducerea unei asemenea norme ar asigura cadrul legal necesar privind stabilirea agentului economic în condițiile tehnice, în avizele de racordare a cerinței privind evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare prin racord separat, astfel încât să poată fi monitorizată calitatea apelor uzate, iar în cazul neîndeplinirii obligațiilor de către consumatorul corespunzător să poată fi posibilă exercitarea drepturilor operatorului la întreruperea prestării serviciilor acestuia, astfel încât să nu fie lezate drepturile altor consumatori din interiorul blocului de locuit sau din cadrul instituției publice respective.

2.6. Modificarea pct. 10 din Regulament rezultă din prevederile art 47 lit. b) din Legea nr. 1515-XII din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător , ale art. 22 alin. (5), (5¹), (5²) , (10) lit. a) și b) din Legea 303/ 2013 și anexa 6 la Regulament.

2.7. Completării Regulamentului cu pct. 19¹ rezultă din modificările la art. 22 alin. (5), (5¹), (5²), (10), (11), (12) din Legea 303/ 2013. Legea în cauză impune obligativitatea deținerii acordului de preluare a apelor industriale uzate, însă nu stabilește nemijlocit ce trebuie să conțină un asemenea acord. Astfel, în scopul facilitării executării prevederilor normelor juridice expuse și excluderii dubiilor la aplicarea acestor norme în procesul inițierii, desfășurării afacerii de către agenții economici, autorul proiectului a stabilit prin norma juridică respectivă structura și cerințele acestui document.

2.8. Introducerea prin punctele 19² și 19³ a normelor juridice prin care atât consumatorilor noncasnici , cât și operatorilor le sunt atribuite obligațiile privind monitorizarea calității

apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare se întemeiază pe prevederile art. 14 lit. b) , art. 17 lit. j) din Legea nr. 303/2013, precum și pe prevederile art. 6 lit. b) din Legea apelor nr. 272/2011.

2.9. Autorul proiectului propune introducerea punctelor 19⁴ ,19⁵, 19⁶, 19⁷, 19⁸, 19⁹ , 19¹⁰ , 19¹¹ , 19¹² , 19¹³ , 19¹⁴ , 19¹⁵ în scopul excluderii golurilor din legislația Republicii Moldova în vigoare în ceea ce privește lipsa reglementărilor privind criteriile și regulile după care se determină periodicitatea prelevării probelor de ape uzate evacuate în sistemul public de canalizare, stabilirii clare a obligațiilor și drepturilor operatorilor și ale consumatorilor în procesul colectării probelor de ape uzate pentru investigațiile de laborator, determinării procedurii și a termenelor de contestare a actelor întocmite de operator în procesul prelevării probelor de ape uzate și de informare a agenților economici referitor la rezultatele încercărilor de laborator. Reglementarea aspectelor enunțate mai sus au ca scop asigurarea respectării principiilor de reglementare a activității de întreprinzător, prevăzute de art.4 din Legea nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și reducerea semnificativă a litigiilor între operator și agenții economici.

Pentru determinarea periodicității prelevării apelor uzate autorii proiectului nu au inclus opțiunea de nereglementare, deoarece o astfel de opțiune nu poate soluționa problemele identificate și nu poate atinge obiectivul privind reglementarea periodicității prelevării apelor uzate pentru analiza de laborator. Abordarea unei asemenea opțiuni ar contribui pe de o parte la imposibilitatea justificării cheltuielilor suportate de către operatori în procesul prelevării probelor de ape uzate și efectuării cercetărilor de laborator, care se includ în tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate sau la includerea în aceste tarife a unor cheltuieli nejustificative, care nu au la bază niște reglementări clare și care pot contribui la majorarea tarifelor pentru serviciul de canalizare, pe de altă parte în lipsa unor reglementări legale și transparente, există riscul stabilirii neuniforme, abuzive, selective și subiective a periodicității prelevării probelor de ape uzate de către operatori prin contract, ceea ce contravine principiilor de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Au fost identificate două opțiuni pentru determinarea periodicității prelevării apelor uzate, și anume:

Opțiunea I – opțiunea propusă de către S.A.”Apă-Canal Chișinău”, care prevede în principal următoarele reglementări: „⁹⁴.Ca regulă de bază, se va considera că operatorii trebuie cel puțin o dată pe an să preleveze probe de apă uzată pentru investigațiile de laborator în punctele de control stabilite de către aceștia. Punctele de control pot fi stabilite expres și în condițiile tehnice, avizele de racordare, după caz, în acordurile de preluare, eliberate de către operator și/sau contractele de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate încheiat între operator și consumatorii noncasnici. În dependență de factorii și criteriile indicate în p. 19³, operatorii sunt în drept să stabilească în avizele de racordare, după caz, în acordurile de preluare și în contractele de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate, încheiat între operator și consumatorii noncasnici, perioade de prelevare mai frecvente sau mai rare, însă nu mai des *de odată pe lună*, chiar dacă au fost constatate depășiri ale valorilor admisibile ale indicatorilor de calitate din apele uzate și nu mai rar de o dată la trei ani.

¹⁹¹⁶. Rezultatele analizei indicatorilor de calitate, obținute dintr-o probă unitară *se folosesc la calcularea lunară a plăților suplimentare, sau coeficientului la tariful pentru serviciul*

*public de canalizare și de epurare a apelor uzate (în cazul în care a fost încheiat cu consumatorul noncasnic un contract de evacuare a apelor uzate supraîncărcate). Aceste rezultate sînt valabile pînă la următoarea prelevare a probelor în conformitate cu pct. 19⁴ al prezentului Regulament, iar în cazul prelevării a mai multor probe în aceeași lună - valabilitatea analizelor pentru *calcularea plăților* este determinată de timpul dintre două prelevări adiacente. În cazul în care operatorul a stabilit în acordul de preluare, contractul de furnizare/prestare a serviciilor publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare și epurare a apelor uzate o frecvență de prelevare a apelor uzate mai rar de o dată pe an, atunci *calcularea plăților* se va efectua pentru o perioadă ulterioară datei stabilirii depășirilor indicatorilor/parametrilor de calitate de la normative, însă care nu depășește *perioada indicată în contract.*”*

În rezultatul analizei obținerii în cauză, compania Ecopsis consideră inadmisibilă acceptarea acesteia din următoarele motive:

- a) În conformitate cu prevederile art. 14 lit. d) „Indiferent de modalitatea de gestiune adoptată sau de statutul juridic, de forma de organizare, de natura capitalului, de tipul de proprietate ori de țara de origine, operatorul trebuie să asigure: d) **monitorizarea strictă a calității** apei potabile și **a apei uzate** distribuite/**recepționate prin intermediul sistemelor** publice de alimentare cu apă și/sau de **canalizare, în conformitate cu** normele igienico-sanitare în vigoare și cu **concentrațiile maximal admisibile ale substanțelor poluante în apele uzate la deversarea lor în rețeaua publică de canalizare, în stația de epurare sau în emisar;**”
- b) normele propuse de S.A. „Apă-Canal Chișinău” admit ca prelevarea probelor de apă să fie efectuată o dată la trei ani, totodată „Rezultatele analizei indicatorilor de calitate, obținute dintr-o probă unitară *se folosesc la calcularea lunară a plăților suplimentare, sau coeficientului la tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate (în cazul în care a fost încheiat cu consumatorul noncasnic un contract de evacuare a apelor uzate supraîncărcate). Aceste rezultate sînt valabile pînă la următoarea prelevare a probelor în conformitate cu pct. 19⁴ al prezentului Regulament...*”*Respectiv din aceste norme rezultă că dacă rezultatele de laborator au confirmat depășiri ale concentrațiilor maximal-admisibile, atunci operatorul în baza acestor rezultate este în drept să calculeze plăți suplimentare pînă la următoarea prelevare, care se admite a fi efectuată abea peste trei ani, ceea ce este inadmisibil din următoarele considerente:*
 - verificarea calității apelor uzate o dată la trei ani de zile nu întrunește cerințele prevăzute de art. 14 lit. d) din Legea 303/2013, iar admiterea prelevării probelor de ape uzate o dată pe an nu poate constitui o regulă de bază, dar o excepție sau o limită maximă, în anumite cazuri, atunci cînd din motive justificative operatorul nu poate să preleveze probe de apă uzată mai des sau conform criteriilor după care a fost determinată periodicitatea se permite stabilirea prelevării apelor uzate o dată în an pentru un anumit consumator ;

- evacuarea apelor uzate cu depășirea normativelor este considerată o abatere de la normative și nu o normă potrivit căreia operatorul trebuie să permită consumatorului noncasnic să evacueze în sistemul public de canalizare continuu ape uzate cu depășirea normativelor și să calculeze plăți suplimentare lunar pînă la următoarea prelevare (care ar putea fi peste trei ani) ;
- potrivit prevederilor art. 22 alin. (5²) din Legea 303/2013, „În cazul nerespectării normativelor de evacuare a apelor uzate stabilite în acordul de preluare, operatorul dispune înlăturarea cauzei de neconformitate în termen de cel mult 10 zile, fiind în drept să retragă acordul de preluare și/sau să sisteze furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pînă la înlăturarea cauzelor ce au condus la încălcarea normativelor stabilite.” Din această normă rezultă că operatorul în cazul în care agentul economic evacuează ape uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, trebuie să întreprindă măsuri în termen de cel mult 10 zile în vederea neadmiterii unor asemenea încălcări, inclusiv să sisteze prestarea serviciului de canalizare, dar nu să calculeze plăți suplimentare continuu.

Opțiunea II – opțiunea recomandată de compania Ecopsis, reglementată și în proiectul de modificare a H.G.950/2013. Această opțiune prevede în principal următoarele:

„19⁵. Ca regulă de bază, se va considera că operatorii trebuie să preleveze probe de apă uzată pentru investigațiile de laborator în punctele de control o dată la trei luni. Punctele de control pot fi stabilite în condițiile tehnice, avizele de racordare, eliberate de către operator, care ulterior se indică și în contractele de furnizare/prestare a seviceiului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate. În dependență de factorii și criteriile indicate în p. 19⁴, operatorii sunt în drept să stabilească în avizele de racordare și în contractele de furnizare/prestare a seviceiului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și de epurare a apelor uzate, încheiate între operator și consumatorii noncasnici perioade de prelevare mai frecvente sau mai rare.

În scopul îndeplinirii de către operatori a obligațiilor de monitorizare a calității apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare, se admite efectuarea cercetărilor de laborator a probelor de ape uzate prelevate și de către laboratoarele de producere, aflate în gestiunea sa, sau de către alte laboratoare atestate în domeniu, însă la calcularea plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite este obligatorie efectuarea cercetărilor de laborator a probelor de ape uzate în laboratoare acreditate. Rapoartele cercetărilor de laborator, eliberate de către persoanele ce dispun de certificat de acreditare în domeniul cercetării calității apelor uzate, se vor considera un mijloc probatoriu pertinent și vor asigura credibilitate mai mare în

raport cu rezultatele investigațiilor de laborator, eliberate de către persoane ce nu dispun de certificat de acreditare.

19⁶. Operatorul este obligat să preleveze probe de apă uzată din punctul de control al consumatorului noncasnic cel puțin o dată în an, chiar dacă potrivit ultimelor rezultate ale investigațiilor de laborator nu au fost constatate depășiri ale valorilor admise ale indicatorilor/parametrilor de calitate. În cazul neîndeplinirii acestei obligații din punct de vedere economic sau tehnologic, operatorul trebuie să anexeze la darea de seamă, prevăzută la art. 14 alin. (1) și (3) din Legea nr. 1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului și argumentarea corespunzătoare, în care va indica motivele nerespectării obligației respective.”

19¹⁶. Dacă potrivit rezultatelor analizelor de laborator stabilite în raportul de încercări, sunt constatate depășiri ale valorilor indicatorilor/parametrilor de calitate în raport cu normativele stabilite (CMA), în temeiul contractului de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și /sau de canalizare sau al contractului de evacuare a apelor uzate supraîncărcate, operatorul va calcula consumatorului noncasnic plăți suplimentare în conformitate cu Metodologia de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite - Anexa 7 la Regulament.”.

Echipa ECOP SIS propune acceptarea opțiunii a doua privind stabilirea periodicității prelevării probelor de ape uzate evacuate în sistemul public de canalizare, din următoarele motive:

- a) Stabilirea ca regulă de bază a periodicității de prelevare a probelor de apă uzată o dată la trei luni, corespunde cerințelor prevăzute de art. 14 lit. d) din Legea 303/2013, potrivit căreia operatorul este obligat să asigure monitorizarea strictă a calității apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare;
- b) Stabilirea prin act normativ ca regulă de bază a unei perioade mai frecvente de prelevare a probelor de ape uzate, adică de până la trei luni, luând în calcul că facturarea serviciilor prestate se efectuează lunar, nu este reală și imposibilă de executat din următoarele considerente: capacitățile reale ale laboratoarelor de producere ale operatorilor, numărul statelor de personal din laboratoare și costurile executării obligației respective (care ar putea contribui la majorarea semnificativă a tarifelor pentru serviciul de canalizare), raportate la numărul total de consumatori noncasnici nu permit real executarea în practică în timpul orelor de muncă a unei asemenea cerințe;
- c) Luând în considerație în ansamblu starea actuală a serviciilor publice de canalizare din Republica Moldova, precum și faptul că operatorul este responsabil de monitorizarea calității apelor uzate și că acesta cunoaște mai bine situația fiecărui consumator noncasnic în parte, în scopurile asigurării monitorizării apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare, astfel încât să fie posibilă cercetarea

calității apelor uzate evacuate de toți agenții economici, precum și utilizării raționale a mijloacelor de către operatori, prin normele prevăzute la pct. 19⁵ și 19⁶ s-a propus ca anume operatorul să stabilească în avizele de branșare și contractele de prestare a serviciului corespunzător, perioade de prelevare mai frecvente sau mai rare trei luni, conform criteriilor și factorilor indicate la pct. 19⁴. Necesitatea obligării operatorului să preleveze probe de apă uzată din punctul de control al consumatorului noncasnic cel puțin o dată în an, chiar dacă potrivit ultimelor rezultate ale investigațiilor de laborator nu au fost constatate depășiri ale valorilor admise ale indicatorilor/parametrilor de calitate rezultă din prevederile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului, deoarece darea de seamă privind plata pentru poluarea mediului se prezintă anual, respectiv cel puțin o dată în an trebuie să fie cercetată calitatea apelor pentru argumentarea respectării sau nerespectării CMA;

- d) În prezent în Republica Moldova, potrivit informației oficiale publicate de Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova², numai S.A. „Apa-Canal Chișinău” deține certificat de acreditare valabil, în temeiul căruia poate fi asigurată credibilitatea cercetărilor de laborator a apelor uzate. Luând în considerație situația în cauză, pînă la identificarea surselor financiare de către operatori pentru asigurarea și dotarea laboratoarelor de producere cu cele necesare și pentru acreditarea acestora, s-a propus ca totuși operatorilor să li se ofere posibilitatea cercetării calității apelor uzate în laboratoarele de producere, aflate în gestiunea sau alte laboratoare atestate.
- e) Totodată, în scopul protecției drepturilor agenților economici, asigurării credibilității rapoartelor de încercări și diminuării numărului de adresări în instanțele de judecată în ceea ce privește calculul plăților suplimentare, prin norma de la pct. 19⁵ a fost stabilit că la calcularea plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite este obligatorie efectuarea cercetărilor de laborator a probelor de ape uzate în laboratoare acreditate. Rapoartele cercetărilor de laborator, eliberate de către persoanele ce dispun de certificat de acreditare în domeniul cercetării calității apelor uzate, se vor considera un mijloc probatoriu pertinent și vor asigura credibilitate mai mare în raport cu rezultatele investigațiilor de laborator, eliberate de către persoane ce nu dispun de certificat de acreditare.

2.10. În vederea îndeplinirii prevederilor art. 22, alin. (14), (16) și (18) din Legea 303/2013, reglementării modului de calcul și de aplicare a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, autorii propun introducerea în Regulament a punctelor 19¹⁶, 19¹⁷, 19¹⁸, 19¹⁹, 19²⁰, 19²¹ și 19²², precum și

² <http://www.acreditare.md/public/files/registre/2-Registru-LI-18.05.2019.pdf>

a anexei nr. 7 - Metodologia de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite.

În scopul determinării formulei de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, care ar întruni cerințele prevăzute de legislația în vigoare și totodată care ar fi acceptabile din punct de vedere al costurilor și beneficiilor, al riscurilor opțiunilor propuse, al impacturilor asupra anumitor categorii de agenți economici, al beneficiilor opțiunii recomandate, experții au identificat și analizat prin formule de calcul **patru opțiuni**.

Opțiunea I - Determinarea plăților suplimentare cu aplicarea metodologiei în vigoare în România, conform **prevederilor** Ordonanței de urgență nr. 107 din 5 septembrie 2002 privind înființarea Administrației Naționale "Apele Române" cu completările și modificările ulterioare (OUG nr. 107) și a Ordinului nr. 798 din 31 august 2005 privind aprobarea abonamentului-cadru de utilizare/exploatare cu completările și modificările ulterioare (Ordin nr. 798). Pentru compararea cuantumului plăților pentru evacuarea apelor uzate în emisar și în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, au fost luate în calcul atât normativele NTPA-001/2002, cât și normativele NTPA- 002/2002.

Opțiunea II - Determinarea plăților suplimentare, aplicând formula de calcul prevăzută de Legea 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului și pct. 24 din secțiunea a doua a cap. II din anexa nr. 3 la Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. Pentru compararea cuantumului plăților pentru evacuarea apelor uzate în emisar și în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, au fost luate în calcul atât normativele DLA, cât și CMA.

În primele variante ale livrabilului echipa ECOP SIS a recomandat de a utiliza metodologia de calcul a plăților suplimentare pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare în conformitate cu formula de calcul prevăzută de prevederile Legii nr. 1540-XIII/25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului și a Ordinului nr. 15 din 22.01.2019 (formula 4 din Secțiunea 2 a Ordinului 15). Această formulă, conform verificărilor și simulărilor realizate este corectă inclusiv unitățile de măsură, cu condiția utilizării în cazul depășirii concentrației maximal admisibile a unității mg/l ci nu g/ml. Însă MADRM a propus elaborarea unei noi metodologii de calcul, distinctă, pentru plățile suplimentare (diferită de cea prevăzută de Legea nr. 1540/1998 și Ordinul nr. 15/2019), metodologie, care urmează a fi inclusă ca anexă la Hotărârea de Guvern nr. 950/2013.

Opțiunea III - Determinarea plăților suplimentare conform metodologiei de calcul recomandată de reprezentanții „Apă-Canal Chișinău”S.A. Pentru analiza opțiunii în cauză și compararea cuantumului plăților obținute au fost efectuate calcule în baza celor trei formule propuse de către un operator din Republica Moldova, precum și potrivit formulei aplicate, indicată în facturile de plată prezentate experților.

Opțiunea IV – Determinarea plăților suplimentare conform Metodologiei de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, recomandată de echipa ECOP SIS și expusă în proiectul de modificare a H.G.950/2013. În scopul aplicării uniforme și legale a plăților suplimentare pentru depășirea CMA, potrivit metodologiei propuse se recomandă utilizarea unei singure metodologii de calcul, aplicabilă ambelor situații prevăzute la art. 22. alin. (14) și (18) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Conform prevederilor metodologiei, plata suplimentară se aplică proporțional depășirii CMA (conform alin. (18)) și se determină cu aplicarea, la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate a coeficientului determinat pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maximal admisibilă (conform alin. (14)). În formula de calcul propusă proporționalitatea depășirii CMA nu a fost luată în considerație în sens matematic ca raport între valorile reale ale depășirilor CMA și ale concentrațiilor normative, dar proporționalitatea depășirii CMA se exprimă în plata pentru cantitatea reală a masei poluanților care depășesc normativelor stabilite. Prin urmare, formula de calcul recomandată întrunește concomitent îndeplinirea cerințelor prevăzute în ambele norme juridice, respectiv alin. (14) și (18) ale art. 22 din Legea 303/2013.

În scopul verificării aplicabilității formulei, precum și stabilirii cuantumului plăților cu aplicarea formulelor conform celor patru opțiuni, indicate în capitolul 3 al acestui livrabil, au fost efectuate simulări pe baza a patru studii de caz. Calculele respective se anexează la AIR.

Calculele în primul studiu de caz s-au efectuat pe baza datelor furnizate de către un operator regional din România, în cazul unui consumator noncasnic, pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru 4 indicatori: fosfați, materii în suspensie, sulfatați și azot amoniacal.

Celelalte trei studii de caz s-au efectuat pe baza datelor furnizate de către un operator din Republica Moldova în cazul a trei consumatori noncasnici pentru care au fost depistate depășiri ale valorilor admise pentru i) 2 indicatori respectiv fosfați și fluoruri, ii) 6 indicatori respectiv fosfor, CCOCr, azot amoniacal, detergenți sintetici, substanțe extractibile cu solvenți organici și CBO5 și iii) 3 indicatori respectiv Ph, materii în suspensie și detergenți sintetici.

Ipoteze folosite:

- perioada în care s-au înregistrat depășiri: 30 zile
- durata medie zilnică de funcționare: 8 ore
- dat fiind că formula de calcul utilizată în România pentru calculul plăților suplimentare, nu ține cont de debitul normativ, pentru a asigura comparabilitatea datelor s-a plecat de la ipoteza că debitul real este egal cu cel normativ.

Analiza opțiunilor este reflectată în cap. 5 la AIR.

2.11. În vederea reglementării gestionării nămolurilor în conformitate cu prevederile art. 39 lit. d) din Legea apelor nr. 272 din 23.12.2011, precum și ale art. 22 alin. (2), (4), (6) lit. g) și (10) lit. g) din Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și a fost propusă completarea Regulamentului cu punctele 41¹, 43¹, 43², 43³, 43⁴, 43⁵, 43⁶, 46⁷, 57, 58 și 59, care stabilesc și concretizează condițiile de gestionare a nămolurilor.

Justificarea completării Regulamentului cu punctele 43⁵, 43⁶ și 46⁷ se întemeiază și pe prevederile art. 22 alin. (1), (3), 5²), (6) lit. g) din Legea 303/2013 și pct. 9 alin. 5), pct.10 suppunctele 3) lit. e) și 6) literele a), e), f), g), h) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, aprobat prin H.G. nr. 548 din 13.06.2018.

2.12. Necesitatea modificării denumirii Anexei 1 la Regulament rezultă din prevederile pct. 8 al Regulamentului, potrivit căruia „Principalii parametri/indicatori de calitate care trebuie să caracterizeze apele industriale uzate la evacuare în rețelele de canalizare ale localităților, precum și limitele maxime admisibile ce se măsoară în punctele de control sunt prevăzute în anexa nr. 1 la prezentul Regulament.” Deoarece denumirea anexei în cauză prevede că „Indicatorii de calitate ai apelor menajere uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților”, iar de fapt potrivit prevederilor reglementate valorile admisibile din anexa 1 se referă și la caracteristica apelor industriale la evacuare în rețelele de canalizare, trebuie de modificat această denumire astfel încât să corespundă normelor în vigoare. Astfel această denumire a fost substituită cu următorul conținut: „Indicatorii de calitate ai apelor urbane uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților și/sau direct în stațiile de epurare”.

2.13. Modificările propuse în anexa 2 la Regulament au fost efectuate, reieșind din următoarele prevederi legale și motive:

- Valorile limită – admisibile la deversarea în corpurile de apă a apelor industriale uzate provenite din sectoare industriale prevăzute la anexa 3 din Directiva 91/271/CEE sunt reglementate în Hotărârea Guvernului nr. 802 din 09.10.2013 și indicate în anexele 1-8 la Regulamentul privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, aprobat prin acest act normativ. În scopul neadmiterii interpretării eronate și aplicării neconforme a prevederilor legale, a fost necesară completarea textului cu sintagma : „cu excepția efluenților proveniți din sectoarele industriale nominalizate în anexele 1-8 la Regulamentul privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 09.10.2013. »
- Completarea valorii indicatorului ”Sulfuri și hidrogen sulfurat S₂” cu cuvintele ”sau conținutul în apa potabilă” a fost necesară din motivul că în unele localități din Republica Moldova în apele subterane de profunzime sunt prezente concentrații de ”Sulfuri și hidrogen sulfurat S₂ » valorile

căroră depășesc valorile indicate în tabel, deaceea în asemenea situație este admisibilă valoarea conținutului sulfurii și hidrogenului sulfurat S_2 din apa potabilă utilizată în localitatea corespunzătoare ;

- Modificarea valorii indicatorului "Sulfați (SO_4^{2-}) din « 400 » în « 600 » a fost necesară din motivul prezenței în apele subterane de profunzime a concentrațiilor care depășesc valorile indicate la rîndul 12, coloana a patra din tabel ;
 - Valoarea indicatorului "Produse petroliere" pentru evacuare în rețelele de canalizare prevede $2,5 \text{ mg/dm}^3$, iar la deversare în corpul de apă după epurare - $0,5 \text{ mg/dm}^3$. Aceasta ar însemna ca instalațiile din SEAU sunt capabile să elimine $2,0 \text{ mg/dm}^3$. În lipsa de investiții, SEAU în prezent în Republica Moldova nu sunt dotate, echipate cu instalației de eliminare a petrolului. Menținerea indicatorului respectiv este posibilă numai prin monitorizare frecventă a apelor industriale și aplicarea măsurilor legale pentru polu ator;
 - SEAU nu sunt dotate și cu instalații de defosforizare. În aceste condiții operatorii SEAU pot menține indicatorul « Forfor total - $5,0 \text{ mg/dm}^3$ stabilit în anexa 1 prin monitorizarea frecventă a deversărilor de apă în sistemul de canalizare de la poluatorii industriali care în procesul tehnologic utilizează fosfor , iar indicatorul « Fosfor total - $2,0 \text{ mg/dm}^3$ » stabilit în anexa 2, poate fi realizat numai după dotarea stațiilor de epurare ale localităților cu instalații de defosforizare. Din acest motiv s-a completat nota de la sfîrșitul tabelului cu nota ⁷⁾ cu următorul conținut :
- „ ⁷⁾ Acest normativ se va pune în aplicare după reconstrucția SEAU și introducerea în schema tehnologică a instalațiilor de defosforizare.”
- Valoarea de $0,5 \text{ mg/dm}^3$ a indicatorului "Detergenți sintetici anioni activi biodegradabili" nu este reală în condițiile când SEAU nu sunt dotate cu instalații de eliminare a detergenților și comerțul cu detergenți sintetici nu este reglementat, deaceea se propune modificarea valorii acestui indicator la nivelul valorii indicate în anexa 1.

2.14. În vederea clarificării aspectelor juridice ce țin de stabilirea deversărilor limitat-admisibile în autorizația de mediu pentru folosința specială a apelor la punctul 24 s-a specificat că „Valorile limită admisibile ale indicatorilor/parametrilor de calitate stabilite în Anexa 2 la Regulament, debitul maxim al apelor uzate admise spre deversare în emisare într-o unitate de timp în locul stabilit vor constitui deversările limitat admisibile (DLA).” Efectuarea modificărilor respective rezultă din următoarele norme juridice:

- Conform art. 3 al Legii 1540/ 1998, „Deversare limitat admisibilă - masa maximă a poluanților în apele reziduale, admisibilă pentru evacuarea lor în regim stabilit în punctul dat într-o unitate de timp”.
- Conform Anexa 5, alin.6, a Legi 1540/1998 , “În cazul în care pentru deversarea apelor reziduale nu sunt stabilite normative DLA, se acceptă ca admisibile concentrațiile de poluanți stabilite de Regulile de protecție a resurselor acvatice – concentrație ”.
- Conform Capitol II, alin 6 din H.G. nr. 950 „deversarea limitat admisibilă (DLA) – cantitatea de poluanți conținută în apele uzate maximal admisă spre deversare într-o unitate de timp în apele de suprafață în regimul și locul stabilit”;
- Anexa 2 a H.G. 950 /2013 stabilește valorile-limită de încărcare cu poluanți a apelor uzate industriale și urbane evacuate în corpurile de apă – cu excepția Ph, valorile limită admisibile reprezintă concentrații (mg/dm³).

Deoarece în anexa 2 la Regulament sunt déjà stabilite valorile limită admisibile a poluanților din apele uzate evacuate în emisar , necesitatea determinării prin calcule a acestor valori nu este necesară.

5. Analiza și compararea opțiunilor

EVALUAREA ABORDĂRILOR ALTERNATIVE.

- I. A nu face nimic
- II. Reglementarea clasică - elaborarea proiectului de act normativ care constă în modificarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale .

Analiza opțiunilor din punct de vedere al avantajelor și dezavantajelor

ALTERNATIVA	POSIBILELE AVANTAJE	POSIBILELE DEZAVANTAJE
1. Alternativa de a nu face nimic	Nu au fost stabilite	- Neexecutarea prevederilor art. 22 din Legea nr. 303/2013; - Nu vor fi soluționate problemele descrise la cap. 2 din AIR, iar în consecință nu vor putea fi asigurată gestionarea adecvată, în

		<p>mod legal și transparent, a apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite.</p> <p>-deteriorarea/afectarea calității corpurilor de apă cu un impact negativ semnificativ asupra mediului și sănătății umane.</p>
<p>2. Reglementarea clasică. Elaborarea și aprobarea proiectului de act normativ</p>	<p>- Va fi creat cadrul secundar de reglementare necesar aplicării art. 22 din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>- Va fi asigurată transparența și condițiile de echitate în raporturile dintre consumatorii noncasnici și operatorii sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, în ceea ce privește gestionarea apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare;</p> <p>- Vor fi stabilite prin Regulament modalitățile de soluționare a problemelor legate de:</p> <p>-calcularea și încasarea plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea concentrațiilor maximal – admisibile ale poluanților;</p>	<p>Nu au fost identificate.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - prelevarea probelor de ape uzate evacuate de consumatorii noncasnici în sistemul public de canalizare; - modalitatea de calcul a deversărilor limitat-admisibile la evacuarea apelor uzate în emisare, care se stabilesc în autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei; - protejarea și ameliorarea calității corpurilor de apă și implicit a mediului înconjurător și a sănătății umane - modalitatea de gestionare a nămolurilor formate din procesele de preepurare/epurare a apelor uzate sau din activitățile de salubritate la fața locului. 	
--	--	--

Analiza opțiunilor din punct de vedere al avantajelor și dezavantajelor confirmă că în cazul acceptării opțiunii a doua și aprobării proiectului de act normativ vor fi resimțite o serie de avantaje, iar în cazul luării deciziei de a nu face nimic există numai dezavantaje.

Analiza opțiunilor din punct de vedere al riscurilor, beneficiilor, costurilor

ELEMENT ANALIZAT	OPȚIUNEA I (a nu face nimic)	OPȚIUNEA II (aprobarea actului normativ de modificare a H.G.950)
1. Riscuri	<ul style="list-style-type: none"> - afectarea semnificativă a calității corpurilor de apă cu impact asupra mediului și sănătății umane; - înrăutățirea stării tehnice a rețelelor și instalațiilor publice de canalizare; 	Costuri semnificative necesare pentru construirea de noi stații de epurare și modernizare a celor existente cu impact asupra tarifului pentru serviciul de canalizare suportat de către consumatorii casnici și noncasnici. Tariful devine astfel nesuportabil cu un potențial

	<ul style="list-style-type: none"> - afectarea proceselor de epurare ale SEAU; - Neexecutarea prevederilor art. 22 din Legea nr. 303/2013; - imposibilitatea aplicării plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea concentrațiilor maximal –admisibile; - neacoperirea cheltuielilor suportate de către operator pentru epurarea corespunzătoare a apelor uzate preluate de la agenții economici; - Nu vor fi soluționate problemele descrise la cap. 2 din AIR, iar în consecință nu va putea fi asigurată gestionarea adecvată, în mod legal și transparent, a apelor uzate evacuate în corpurile de apă; 	<p>impact asupra activității economice din Republica Moldova.</p> <p>Pentru a preveni acest risc se recomandă realizarea planurilor de conformare care să cuprindă o estimare detaliată a costurilor de investiții necesare, de a realiza o etapizare a acestora și de a stabili termene de realizare, având în vedere gradul de suportabilitate.</p> <p>Aceste costuri sunt însă rezultatul aplicării valorilor limită-admisibile ale concentrațiilor poluanților din apele uzate deversate în corpurile de apă, stabilite de prevederile anexei 2 la H.G. 950/2013 deja în vigoare.</p>
<p>2.Beneficii</p>	<p>NU au fost identificate</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Protejarea/ameliorarea calității corpurilor de apă; -Dezvoltarea economică durabilă în Republica Moldova cu respectarea principiului „poluatorul plătește”; - creșterea veniturilor operatorilor prin încasarea plăților suplimentare de la agenții economici care deversează ape uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite; - acoperirea cheltuielilor suportate de către operatori pentru epurarea

		<p>corespunzătoare a apelor urbane uzate;</p> <p>- asigurarea transparenței calculării , aplicării plăților suplimentare .</p>
3. Costuri	<p>Costuri indirecte semnificative legate de :</p> <p>-calitatea corpurilor de apă (cu impact asupra calității apei potabile si a costurilor de tratare);</p> <p>- creșterea costurilor în sectorul de sănătate pentru tratamentul persoanelor afectate de deteriorarea calității corpurilor de apă;</p> <p>- costuri pentru restabilirea resurselor de apă .</p>	<p>În vederea asigurării epurării corespuanzătoare a apelor urbane uzate preluate de către operatori în sistemul public de canalizare, astfel încât la evacuarea acestora în emisare să fie respectate valorile – limită admisibile, proprietarii și operatorii stațiilor de epurare vor trebui să investească în construirea a noi SEAU si modernizarea celor existente, ceea ce implică cheltuieli considerabile, cuantumul cărora este imposibil la moment de evaluat. Evaluarea costurilor unor asemenea cheltuieli și a investițiilor necesare pot fi stabilite în baza proiectelor de construcție/ reconstrucție a SEAU.</p> <p>Potrivit pct. 3 din „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile urbane și rurale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013, „Pentru realizarea condițiilor expuse în Regulament fiecare autoritate responsabilă de colectarea și epurarea apelor uzate va prevedea resurse financiare în acest scop.” Astfel acoperirea cheltuielilor necesare operatorilor pentru prelevarea probelor de ape uzate, pentru cercetările de laborator,</p>

		<p>pentru dotarea laboratoarelor aflate gestiunea acestora cu utilajul și materialele necesare, cât și pentru acreditarea lor , pentru epurarea corespunzătoare a apelor uzate se va efectua din contul plăților pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, precum și din contul încasării plăților suplimentare în conformitate cu prevederile proiectului de act normativ propus spre aprobare.</p>
<p>Analiza riscurilor, beneficiilor și costurilor confirmă că în cazul aprobării opțiunii „de a nu face nimic” riscurile și costurile sunt semnificative, iar beneficiile lipsesc, pe când în cazul aprobării proiectului de act normativ deși sunt identificate cheltuieli semnificative, cresc corespunzător și beneficiile. Prin urmare aprobarea celei de a doua opțiuni este mai rentabilă din punct de vedere economic.</p> <p>Analiza de opțiuni pentru elaborarea metodologiei de calcul a plăților suplimentare în cazul deversărilor de apă uzată cu depășirea valorilor admisibile ale indicatorilor de calitate în sistemul public de canalizare și selectarea formulei de calcul potrivite.</p>		

Element analizat	Opțiunea 1 Aplicarea metodologiei utilizată în România	Opțiunea 2 Aplicarea metodologiei utilizată în Republica Moldova (opțiune de alternativă)	Opțiunea 3 Aplicarea metodologiei propusă de Apa Canal Chișinău	Opțiunea 4 – Aplicarea Metodologiei recomandată de echipa ECOPSIS, expusă în proiectul de modificare a H.G.950/2013 și propusă spre aprobare
<p>Metodologia propusă pentru calculul plăților suplimentare pentru deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare este similară cu metodologia aplicată pentru calcul plăților pentru deversarea apelor uzate în corpurile de apă?</p>	<p style="text-align: center;">DA</p> <p>În România, conform prevederilor Ordinului nr. 798/2005 privind aprobarea abonamentului cadru de utilizare/exploatare, formula de calcul pentru determinarea plăților suplimentare (a penalităților) este identică în ambele situații atât pentru apele uzate descărcate în emisar cât și pentru apele uzate descărcate în sistemul public de canalizare.</p> <p>Însă, concentrațiile maxime admisibile (CMA) în cele două situații sunt diferite (conform prevederilor HG 188/2002 pentru aprobarea</p>	<p style="text-align: center;">DA</p> <p>Această opțiune presupune determinarea plăților suplimentare utilizarea formula de calcul stipulată de prevederile Legii nr. 1540 –XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și a Ordinului nr. 15 din 22 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor.</p> <p>Însă, similar cu prevederile legale din România, concentrațiile maxime admisibile (CMA) în cele două situații sunt diferite (conform prevederilor HG 950/06.12.2013 pentru aprobarea</p>	<p style="text-align: center;">NU</p> <p>Propunerile formulate de reprezentanții APA CANAL includ aplicarea a 3 formule diferite pentru determinarea plăților suplimentare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O formulă (formula nr.2) pentru cazul deversării în sistemul de canalizare a apelor uzate ce depășesc valorile admisibile. Însă în cazul în care unul din indicatorii de calitate va depăși valoarea admisibilă mai mult de 10 ori se va aplica altă formulă de calcul - O formulă (formula nr. 3) în cazul deversării de ape uzate cu concentrații majorate de poluanți în 	<p style="text-align: center;">DA</p> <p>Această opțiune prevede utilizarea unei singure metodologii de calcul, aplicabilă ambelor situații prevăzute la art. 22. alin. (14) și (18) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Această metodologie prevede aplicarea plății suplimentare, care se calculează proporțional depășirii CMA (conform alin. (18) și se determină cu aplicarea, la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate a coeficientului pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maximal admisibilă (conform alin. 14). Prin urmare formula de calcul recomandată întrunește concomitent îndeplinirea</p>

Element analizat	Opțiunea 1 Aplicarea metodologiei utilizată în România	Opțiunea 2 Aplicarea metodologiei utilizată în Republica Moldova (opțiune de alternativă)	Opțiunea 3 Aplicarea metodologiei propusă de Apa Canal Chișinău	Opțiunea 4 – Aplicarea Metodologiei recomandată de echipa ECOPSIS, expusă în proiectul de modificare a H.G.950/2013 și propusă spre aprobare
	<p>unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate) prin urmare, chiar dacă se utilizează aceeași formulă rezultatele sunt diferite.</p>	<p>Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisarii de apă pentru localitățile urbane și rurale) prin urmare, chiar dacă se utilizează aceeași formulă rezultatele sunt diferite.</p>	<p>sistemul de canalizare în baza unor contracte.</p>	<p>cerințelor prevăzute în ambele norme juridice, respectiv alin. (14) și (18) ale art. 22 din Legea 303/2013.</p>
<p>Metodologia propusă pentru determinarea plăților suplimentare ține cont de fiecare indicator pentru care s-au înregistrat depășiri</p>	<p>DA</p> <p>Metodologia din România presupune calcul penalităților pentru fiecare indicator pentru care s-au înregistrat depășiri în parte, plata totală reprezentând o însumare a sumelor obținute pentru fiecare indicator.</p>	<p>DA</p> <p>Metodologia din Republica Moldova presupune calcul plății pentru fiecare indicator pentru care s-au înregistrat depășiri în parte, plata totală reprezentând o însumare a sumelor obținute pentru fiecare indicator.</p>	<p>NU</p> <p>Atât în cazul formulei nr. 2 cât și în cazul formulei nr.3, plata totală suplimentară nu are la bază însumarea plăților aferentă fiecărui poluant. Ci, în cazul ambelor formule, plata suplimentară este rezultatul înmulțirii tarifului cu volumul de apă uzată deversată pentru perioada de calcul și cu suma depășirilor pentru toți indicatorii pentru care s-au înregistrat depășiri</p>	<p>DA</p> <p>Metodologia propusă spre aprobare prevede calcul plății pentru fiecare indicator pentru care s-au înregistrat depășiri în parte, plata totală reprezentând o însumare a sumelor obținute pentru fiecare indicator.</p>

Element analizat	Opțiunea 1 Aplicarea metodologiei utilizată în România	Opțiunea 2 Aplicarea metodologiei utilizată în Republica Moldova (opțiune de alternativă)	Opțiunea 3 Aplicarea metodologiei propusă de Apa Canal Chișinău	Opțiunea 4 – Aplicarea Metodologiei recomandată de echipa ECOPSIS, expusă în proiectul de modificare a H.G.950/2013 și propusă spre aprobare
Metodologia propusă ține cont de masa de poluanți deversată în sistemul public de canalizare?	<p style="text-align: center;">DA</p> <p>Metodologia din România prevede determinarea plăților suplimentare ținând cont de depășirea masei de poluanți din apa uzată deversată (ținând cont de debitul real deversat, concentrația reală medie și de perioada de timp pentru care se realizează calculul).</p>	<p style="text-align: center;">DA</p> <p>Metodologia din Republica Moldova, similară cu cea din România prevede determinarea plăților ținând cont de depășirea masei de poluanți din apa uzată deversată (ținând cont de debitul real deversat, concentrația reală medie și de perioada de timp pentru care se realizează calculul).</p>	<p style="text-align: center;">NU</p> <p>Metodologia propusă nu ține cont de masa de poluanți din apa uzată evacuată.</p>	<p style="text-align: center;">DA</p> <p>Metodologia propusă ține cont de masa de poluanți din apa uzată evacuată, conform prevederilor art. 22 alin. (18) din Legea 303/2013.</p>

ANALIZA CUANTUMULUI PLĂȚILOR CALCULATE CONFORM CELOR 4 OPȚIUNI DIN CAPITOLUL 3, LIVRABILUL 2 PE BAZA A 4 STUDII DE CAZ												
Denumire studiu de caz	Studiu de caz 1			Studiu de caz 2			Studiu de caz 3			Studiu de caz 4		
	MDL	RON	EURO	MDL	RON	EURO	MDL	RON	EURO	MDL	RON	EURO
Optiuni plata evacure apa uzate în sistem canalizare												
Opțiune 1	11579	2694	586	2035	474	103	2252	525	114	138	34	7
Opțiune 2	4934	1150	250	236	55	12	487	115	25	69	18	4
Opțiunea 3: formula 2 formula 3 formula conform facturii fiscale	567966	132218	28.743	245523	57155	12.425	78325	18234	3.964	17228	4011	872
	463242	107838	23.443	124658	29021	6.309	30704	7148	1.554	4603	1072	233
	237842	55370	12.037	41552	9674	2.103	10510	2447	532	2364	552	120
Opțiunea 4	45794	10661	2.317	2842	662	143	6824	1589	345	368	86	18
Valută	EURO	MDL	RON									
Conversie	1	19,76	4,6									

Analiza nemijlocită a opțiunilor și a cuantumului plăților calculate în baza celor patru opțiuni, efectuate pe baza a patru studii de caz, confirmă că acceptarea opțiunii a patra privind calculul plății suplimentare în baza Metodologiei de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, din proiectul actului normativ anexat la AIR, întrunește cerințele prevăzute de legislația în vigoare, oferă posibilitatea acoperii cheltuielilor pentru epurarea corespunzătoare a apelor uzate, nu prevede impunerea spre plată a unor sume exagerate.

ELEMENT ANALIZAT	OPȚIUNEA I (aplicarea metodologiei din RO)	OPȚIUNEA II (aplicarea metodologiei existente deja in legislatia din RM)_	Optiunea III (metodologia propusa de Apa Canal Chisinau	Optiunea IV (aplicarea unei noi formule)
Riscuri	<ul style="list-style-type: none"> - Costuri suplimentare suportate de consumatori noncasnici ; - Rezistenta din partea acestora de a plati aceste plati suplimentare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Costuri suplimentare suportate de consumatori noncasnici ; - Rezistenta din partea acestora de a plati aceste plati suplimentare 	<ul style="list-style-type: none"> - Costuri suplimentare suportate de consumatori noncasnici ; - Rezistenta din partea acestora de a plati aceste plati suplimentare 	<ul style="list-style-type: none"> - Costuri suplimentare suportate de consumatori noncasnici ; - Rezistenta din partea acestora de a plati aceste plati suplimentare
Beneficii	Beneficii de medii	Beneficii de mediu	Beneficii de mediu	Beneficii de mediu
Costuri			Costuri foarte ridicate , care vor influența negativ asupra activității de întreprinzător și ar putea cauza incapacitatea de plată a consumatorilor noncasnici.	Costuri similare cu cele aferente Optiunilor 1 și 2

Experiența internațională arată că punerea în aplicare a unei reglementări stricte și complexe care nu este accesibilă i) capacităților tehnice și financiare ale industriilor pentru a se conforma și ii) capacități instituționale în ceea ce privește punerea în aplicare, supravegherea și reglementarea, nu va oferi avantajele pe care cei care iau decizii le așteaptă³. În schimb, potrivit principiului oportunității, Moldova trebuie să promoveze implementarea unei reglementări realiste în funcție de contextul și capacitatea națională actuală.

Din analiza celor două opțiuni a rezultat Opțiunea 2 ca fiind mai ușor de implementat în Republica Moldova. Opțiunea 1, deși prezintă o serie de avantaje în comparație cu Opțiunea 2, este mai complexă și implică schimbarea montajului instituțional actual în ceea ce privește gestionarea apelor și apelor uzate din Republica Moldova. Dezvoltarea și îmbunătățirea reglementării moldovenești va fi suplimentară și se va baza pe cele mai bune practici internaționale care pot fi aplicabile în Moldova, o experiență națională aprofundată și capacități instituționale consolidate pentru a asigura o coordonare, reglementare și executare eficientă. O astfel de abordare va duce la rezultate mai bune și va crește drastic șansa de succes. Obiectivul final va fi aplicarea unui mecanism realist și durabil, asigurarea echității între utilizatori și a serviciilor de salubritate fiabile și eficiente, promovând în același timp un mediu de înaltă calitate și o protecție a sănătății publice.

După cum se precizează și în capitolul 5 a Raportului, una din recomandări pe viitor o reprezintă crearea unei instituții care să aibă ca atribuții exclusive gestionarea apelor.

Anexe:

- Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea modificărilor Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale – Anexa 1 (expus în cap. 4) ;
- Nota informativă la Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea modificărilor Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale – Anexa 2;
- Calculele plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea CMA a indicatorilor de calitate, pentru toate opțiunile expuse în AIR, conform studiilor de caz – Anexa 4.

ANEXA 2 la AIR

Nota informativă

la proiectului de act normativ pentru modificarea Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisurări pentru localitățile urbane și rurale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

Pentru elaborarea proiectului de act normativ în cauză prin Ordinul MADRM nr. 13 din 26.01.2018, la indicația Prim-ministrului nr. 37.04.6650 din 29.08.2017 a fost instituit un grup de lucru pentru analiza cadrului legal în domeniul apelor uzate, identificarea problemelor și elaborarea proiectului de modificare a Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisurări pentru localitățile urbane și rurale.

Proiectul actului normativ a fost elaborat cu implicarea companiei elvețiene „ECOP SIS” în cadrul programului „Consolidarea cadrului instituțional în sectorul de apă și sanitație în Republica Moldova”, compartimentul – revizuirea și dezvoltarea actelor legislative și normative în sectorul alimentării cu apă și canalizare, domeniul apelor reziduale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Potrivit art. 91 din Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112 din 02.07.2014, Republica Moldova realizează apropierea legislației sale naționale de actele normative ale UE și de instrumentele internaționale menționate în anexa XI la acest acord, în conformitate cu dispozițiile din anexa respectivă, precum și în conformitate cu prevederile HG nr. 1171 din 28 noiembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene și HG Nr. 1472 din 30 decembrie 2016 “Cu privire la implementarea Planului National de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeana în perioada 2017-2019”.

Conform subpt. 3.6 din Planul de acțiuni pentru anii 2014-2018 privind implementarea strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028), aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 199 din 20.03.2014 cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028) s-a stabilit ca acțiune „asigurarea epurării apelor uzate urbane în concordanță cu prevederile Directivei Consiliului nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, fiind determinat ca indicator de monitorizare transpunerea și reglementarea cerințelor directivei în cauză în legislația națională.

În temeiul prevederilor Art. II alin. (2) lit. b) din Legea nr. 322 din 30 noiembrie 2018 pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de

canalizare (publicat la 08.03.2019 în MO nr. 86-92, art. 142, în vigoare din data publicării), Guvernul Republicii Moldova a fost obligat să aducă actele sale normative în concordanță cu această lege. Potrivit Art. 1 pct. 17 din Legea 322/30.11.2018, în art. 22 al Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (publicat: 14.03.2014 în MO nr. 60-65 art.123, în vigoare din 14.09.2014) s-au efectuat un șir de modificări importante, potrivit cărora este necesară modificarea și a Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale (publicat: 06.12.2013 în MO nr. 284-289 art. nr. 1061, în vigoare din data publicării). Conform prevederilor art. 22 alin. (18) din Legea 303/2013, cu ultimele modificări în vigoare, s-a stabilit că „(18) În cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen pentru 5 zile (CBO5), precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislație sau în acordul de preluare, se aplică plăți suplimentare proporționale depășirii concentrațiilor maxim admisibile, conform **Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale.**” De asemenea conform prevederilor alin. (16) al art. 22 din Legea 303 „(16) Pentru depășirea normativelor la deversarea apelor uzate în sistemul de canalizare, operatorul calculează și aplică plăți suplimentare conform legislației în vigoare și/sau contractului de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.” În prezent Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin H.G.nr. 950 din 25.11.2013 (în continuare "Regulament"), cu ultimele modificări în vigoare, **nu reglementează modalitatea de calcul și aplicare a plăților suplimentare pentru depășirea concentrațiilor maximal admisibile ale indicatorilor de calitate ai apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare.**

Deși Legea nr. 1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului stabilește noțiunea de „deversare limitat admisibilă (DLA)” și prevede încasarea în bugetul public de stat a plăților pentru evacuarea apelor uzate cu poluanți în obiectivele acvatice cu depășirea acestui normativ, în prezent **nu este reglementată metodologia de calcul a deversărilor limitat admisibile.** Din acest motiv Agenția de mediu în procesul eliberării autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei întâmpină dificultăți la calcularea acestor normative.

Luînd în considerație cele expuse mai sus, prin proiectul actului normativ anexat se propune:

- îndeplinirea dispozițiilor Parlamentului Republicii Moldova prevăzute de Art. II alin. (2) lit. b) din Legea 322/2018 privind aducerea actelor normative în concordanță cu actul normativ în cauză;
- îmbunătățirea cadrului legal în domeniul apelor uzate, prin modificarea Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 și reglementării mecanismului de calculare a plăților suplimentare și de aplicare a principiilor „utilizatorul plătește” și „poluatorul plătește” în domeniul gestionării apelor uzate;
- ajustarea „Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri pentru localitățile urbane și rurale”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013 la

Directiva Consiliului nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale;

- stabilirea criteriilor și factorilor după care se determină periodicitatea prelevării probelor de apă uzată evacuată în sistemul public de canalizare de către consumatorii noncasnici;
- stabilirea termenelor și a cazurilor în care pot fi contestate actele de prelevare a probelor de ape uzate, a actelor ce atestă rezultatele cercetărilor de laborator, a facturilor fiscale ce determină cuantumul plăților suplimentare calculate;
- reglementarea modalității de calcul a deversărilor limitat admisibile (DLA);
- îmbunătățirea și clarificarea aspectelor ce țin de gestionarea nămolurilor formate în rezultatul proceselor de preepurare/epurare a apelor uzate și din activitățile de salubritate la fața locului, precum și stabilirea persoanelor, autorităților responsabile de autorizarea activităților de gestionare a nămolurilor.

În rezultatul aprobării și implementării proiectului de act normativ se urmărește:

- îmbunătățirea calității apelor de suprafață și diminuarea impactului negativ asupra resurselor de apă;
- transpunerea parțială a Directivei Consiliului nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale în legislația națională și în mod special în „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile urbane și rurale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013;
- respectarea normativelor la evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare și epurare a apelor uzate, precum și în emisare de către agenții economici și operatori;
- aplicarea principiilor „utilizatorul plătește” și „poluatorul plătește” în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, majorarea veniturilor în bugetul de stat și acoperirea cheltuielilor operatorilor, legate de epurarea corespunzătoare a apelor urbane uzate;
- calcularea, aplicarea și încasarea plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în rețelele publice de canalizare și la stațiile de epurare cu depășirea concentrațiilor maximal-admisibile în conformitate cu prevederile metodologiei de calcul din proiectul actului normativ respectiv;
- respectarea drepturilor consumatorilor noncasnici în procesul prestării serviciului public de canalizare, prelevării probelor de apă uzată pentru cercetările de laborator, calculării plăților suplimentare;
- calcularea și stabilirea deversărilor limitat admisibile în mod legal și transparent;
- asigurarea îndeplinirii cerințelor legale privind evacuarea apelor industriale uzate în baza acordului de preluare a apelor uzate, eliberat de operator;
- gestionarea adecvată a resurselor de apă și a nămolurilor în conformitate cu cerințele normelor juridice din proiectul actului normativ;
- ridicarea nivelului de responsabilitate al operatorilor și agenților economici în ceea ce privește gestionarea apelor uzate și a nămolurilor formate din procesele de preepurare/epurare, gestionarea rețelelor și instalațiilor de canalizare și epurare a apelor uzate, respectarea normativelor la evacuarea apelor uzate;
- diminuarea numărului de litigii între agenții economici, operatori și instituțiile publice, legate de calcularea plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul actului normativ transpune parțial prevederile Directivei 91/271/EEC a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor reziduale urbane. Tabelul de concordanță privind transpunerea acestui act comunitar se anexează.

Proiectul actului normativ nu contravine legislației Uniunii Europene și este aliniat la angajamentele asumate conform Acordului de Asociere RM-UE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin proiectul actului normativ anexat se propun amendamente, care ar pune în aplicare prevederile art. 22 din Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, art. 39 și 40 din Legea apelor nr. 272 din 23.12.2011 și care ar asigura calcularea și stabilirea deversărilor limitat admisibile în mod legal și transparent.

Modificările propuse prin proiectul actului normativ se referă în principal la următoarele aspecte:

- Stabilirea cerințelor privind obligativitatea asigurării colectării și epurării corespunzătoare a apelor uzate deversate în emisare (pct. 5¹);
- Cerințele și structura acordului de preluare a apelor uzate, eliberat de către operatorul consumatorului noncasnic, care evacuează ape industriale uzate în sistemul public de canalizare (pct. 19¹);
- Reglementarea cerințelor, criteriilor după care se stabilește periodicitatea de prelevare a probelor de ape uzate de la consumatorii noncasnici, procedura și termenele de informare și contestare a actelor de prelevare și a rapoartelor de încercări (pct. 19⁴ – 19¹⁵);
- Calcularea și facturarea plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea normativelor stabilite, procedura și termenele de informare și contestare a acestora (pct. 19¹⁶ – 19²¹);
- Gestionarea nămolurilor (punctele 41, 41¹, 43¹, 43², 43³, 43⁴, 43⁵, 43⁶, 43⁷, 57, 58, 59);
- Metodologia de calcul a plăților pentru evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare cu depășirea normativelor stabilite (Anexa nr. 7 la Regulament).

Încadrarea juridică a modificărilor și justificarea soluțiilor propuse sunt reflectate în analiza de impactului de reglementare (AIR).

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul actului normativ în cauză nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia, ori care prevăd reorganizări și reforme structurale sau instituționale ale autorităților, ale instituțiilor publice.

Prin urmare, nu au identificate careva cheltuieli ce țin de implementarea proiectului respectiv, cu excepția cheltuielilor pentru publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a actului normativ, care urmează a fi aprobat.

Inițiativa vizată nu are un nou impact asupra activității de întreprinzător sau un impact negativ, mai dezavantajos din punct de vedere economic în raport cu impactul care îi poate influența activitatea prin normele juridice în vigoare. Dimpotrivă proiectul actului normativ

propus spre aprobare are ca scop asigurarea mecanismului transparent și argumentat de calcul al plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare cu depășirea concentrațiilor maximal-admisibile.

Reglementarea clară a modului de calcul și de aplicare a plăților suplimentare pentru depășirea normativelor indicatorilor de calitate ai apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare, ar contribui la ridicarea nivelului de responsabilitate al consumatorilor noncasnici și i-ar încuraja să investească în dezvoltarea rețehnologizarea infrastructurii rețelelor și instalațiilor de canalizare interioare, astfel încât să fie asigurată respectarea obligației de preepurare a apelor uzate la nivelul standardelor stabilite înainte de deversarea lor în rețeaua de canalizare a localității, conform cerințelor art. 47 lit. b) din Legea nr. 1515-XII din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător.

Și impactul asupra activității operatorilor sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare este unul pozitiv. Prin proiectul actului normativ corespunzător va fi consolidat cadrul legal al Republicii Moldova în sectorul gestionării apelor uzate în ceea ce privește aplicarea principiilor "utilizatorul plătește" și „poluatorul plătește”, ceea ce ar contribui la eliminarea blocajului creat în privința imposibilității recuperării de către operatori a costurilor pentru epurarea corespunzătoare a apelor uzate supraîncărcate cu poluanți evacuați în sistemul public de canalizare de către consumatorii noncasnici, precum și la reducerea substanțială a conflictelor între operatori și agenții economici.

Potrivit pct. 3 din „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisurări pentru localitățile urbane și rurale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25.11.2013, „Pentru realizarea condițiilor expuse în Regulament fiecare autoritate responsabilă de colectarea și epurarea apelor uzate va prevedea resurse financiare în acest scop.” Astfel acoperirea cheltuielilor necesare operatorilor pentru prelevarea probelor de ape uzate, pentru cercetările de laborator, pentru dotarea laboratoarelor aflate gestiunea acestora cu utilajul și materialele necesare, cât și pentru acreditarea lor, pentru epurarea corespunzătoare a apelor uzate se va efectua din contul plăților pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, precum și din contul încasării plăților suplimentare în conformitate cu prevederile proiectului de act normativ propus spre aprobare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul actului normativ propus spre aprobare se încadrează în prevederile Legii apelor nr. 272 din 23.12.2011 și ale Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Prin urmare acest proiect nu prevede modificarea, abrogarea sau adoptarea unor acte normative.